

ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ԳՈՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Լրատվական գործունեություն
իրականացնող՝
«Հայաստանի պետական
տնտեսագիտական
համալսարան» պետա-
կան ոչ առևտրային
կազմակերպություն:

Հասցեն՝
0025, Երևան,
Նալբանդյան փողոց 128,
Կենտրոնական մասնաշենք,
2-րդ հարկ:
Հեռախոս՝ 593-460, 4-60

Վկայական N 03Ա054452:
Տրված է՝ 05.06.2002թ.:

Հրատարակիչ՝ ՀՊՏՀ
«Տնտեսագետ» ամսագիրը
լույս է ընծայվում
ՀՊՏՀ լրատվության և
հասարակայնության հետ
կապերի բաժնի կողմից:

Հունվար-փետրվար
2015 / N1 (682)
Տպաքանակը՝ 500
Տարածվում է անվճար:

Խմբագրակազմ

Խմբագիր՝
ԱՐՄԵՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Լրագրող՝
ՆԱՆԵ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ
Լուսանկարիչ՝
ՌԱԶՄԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Համակարգչային
ծևավորումը՝
ՆԱԻՐԱ ԽԶԵՅԱՆԻ

Համարի
պատասխանատու՝
ԳՈՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Խմբագրությանը տրամա-
դրված հեղինակների
նյութերում տեղ գտած
փաստական անձշտություն-
ների համար խմբագրությունը
պատասխանատվություն չի
կրում: Անսագիր նյութերն
օգտագործելիս հղումը
պարտադիր է:

Պատվեր՝ 122:
Ծավալը՝ 6 տպ. մամուլ:
Ստորագրված է
տպագրության՝
02. 03. 2015 թ.:

Տպագրված է «Տնտեսագետ»
հրատարակչությունում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՊՏՀ ԽՈՐՃՐԴԻ ՆԻՍՏՈՒՄ.....4

ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱԿ – 23

Տարվա մարդը հայ գինվորն է7

Այցելություններ գորամասեր.....8

ՄԵՐՅՈՒՍ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Անխոցելի գրահ՝ անկախ պետականության սահմանին.....10

Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի
համահայկական հոչակագիր.....13

ՀՊՏՀ ԳԻՏԱՌՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐՈՒՄ

Գիտական դպրոցների ստեղծման ծանապարհին.....16

ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽճԱՆԿԱՐ.....20

ՀՊՏՀ ռԵԿՍՈՐԾ՝ «Համազգային վստահության վարկանիշ –
2014»-ի մրցանակակիր.....24

ՎԱՐՔՈՒԲԱՐՔ

ՄԻԼԵՆԱ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ

Երջանկության պատրանքները.....25

«ԱՄԲԵՐԴ»-ում.....26

ՀՊՏՀ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՃՐԴԻ ՆԻՍՏԵՐՈՒՄ.....28

ՁևՆԱԿԱՆ ԱԿՆԹԱՐԹՆԵՐ.....31

ՄԵՐ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿԱՈՒՆԵՐԸ.....32

ԼՐԱՀՈՍ.....34

«Հիշում եմ և պահանջում...».....40

ՍՈՅՅԱ ՕՉԱՆՅԱՆ

ՎԵՐԺԱՆԵԼՈՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԳԱՂՏՆԱԳՐԵՐԸ.....41

Մարգական խճանկար.....44

ՀՊՏՀ 2014 թ. լավագույն մարզիկների տասնյակը.....46

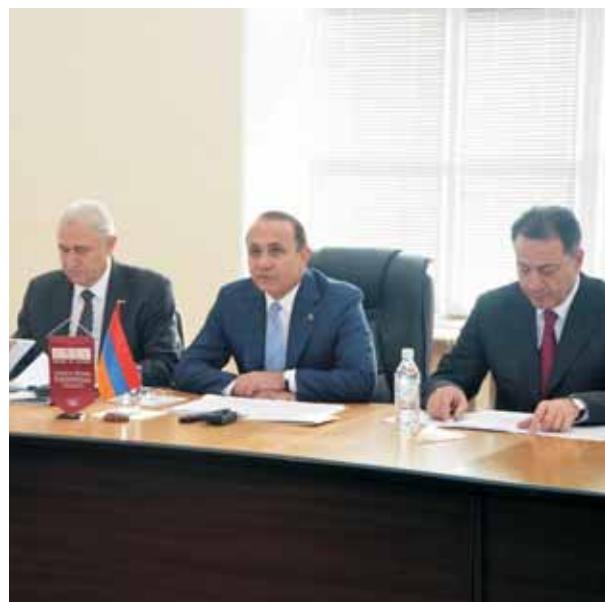
Հովիկ Աբրամյան.

«Մեսք ՓՈԽՎՈՒՄ ԵԱԲ»

ԿԱՐԳԱԽՈՏՈՎ ՄԵԿՆԱՐԿԱԾ
ԲԱՐԵՖՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԵՆԹԱՅԻՇ
ՀԱՏԱՏՈՒՆ ԿԵՐՊՈՎ ՍՈՍԻ Է
ԸՆԹԱՌԻ

Ախտում ներկայացրած հաշվետվությամբ, որն ուղեկցվեց հաշվետու տարում համալսարանի հաջողություններն ու ծեռքբերումները վավերացնող լուսանկարային չարքով, ռեկտորն անդրադարձավ համալսարանի ուսումնական և ուսումնամեթոդական, գիտահետազոտական, միջազգային գործունեությանը, հասարակայնության հետ կապերին, ուսումնադաստիհարակչական և ֆիզիկական ուսատիհարակությանն ուղղված աշխատանքներին, տնտեսական գործունեությանը:

Բուհի ղեկավարը ճամանակորապես նշեց, որ կրթության գործընթացը համալսարանում նպատակառությունը է աշխատաշուկայում մրցունակ, մասնագիտական և ընդհանրական գիտելիքով, հմտություններով և կարողություններով օժտված, երկրի սոցիալ-տնտեսական պահանջնունքներին և ազգային առանձնահատկություններին համապատասխան, բարձր որակավորմանը կաղըթի պատրաստմանը: Ինչպես ներկայացրեց ռեկ-

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում հունվարի 23-ին կայացավ բուհի խորհրդի նիստը՝ ՀՀ վարչապետ, համալսարանի խորհրդի նախագահ Հովիկ Արքահամյանի նախագահությամբ: Նիստին մասնակցում էին ՀՊՏՀ ռեկտոր, տնտեսագիտության ղոկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը, խորհրդի անդամներ, բուհի պրոռեկտորները, ղեկաններ, ամբիոնների վարիչներ, պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի անդամներ:

Ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը ներկայացրեց «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի 2014 թ. ուսումնագիտական ու ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները և 2015 թ. բյուջեի նախագծի հիմնական ցուցանիշները» հաշվետվությունը՝ տեղեկացնելով, որ համալսարանի տարեկան հաշվետվությունը ներկայացվել և հավանության է արժանացել նաև գիտխորհրդի ընդլայնված նիստում: Խորհրդի

տորը, ուսման առաջադիմությունը նախորդ տարիների համեմատ դրական տեղաշարժ է գրանցել առկա բակալավրիատում, սակայն հեռակա բակալավրիատում և մագիստրատուրայում այս առումով վիճակն այնքան էլ գոհացուցիչ չէ:

«Որպես ապահովման համակարգի ստեղծմամբ և զարգացմամբ համալսարանում ձևավորվում է բարեկիրդումների մի շրջանակ, որը նպաստելու է բուհի կարողությունների վերլուծությանը, արժևորմանը և արդյունավետության բարձրացմանը, ինչպես նաև վարչական, ֆինանսական և ուսումնական գործունեության բարեկավմանը», - ասաց ռեկտորը՝ խոսելով բուհում կրթության որակի, ուսման առաջադիմության և ուսումնամեթոդական հարցերի մասին: Կորյուն Աթոյանն առանձնահատուկ կարևորությամբ ընդգծեց ՀՊՏՀ գիտահետազոտական գործունեությունը, միջազգայնացման գործընթացները, բուհի կողմից կազմա-

Կերպվող աշխատանքի տոնավաճառները, միջազգային կապերը, Բրիտանական բիզնես դպրոցի հիմնումը, հասարակայնության հետ կապերի ամրապնդումը, «Տնտեսագետ» հրատարակչության և գրադարանային գործունեությունը և մի շարք այլ հարցեր: Համապարփակ հաշվետվությամբ ռեկտորն անդրադարձակ համալսարանի գործունեության բոլոր ուղղություններին, ներկայացրեց ձեռքբերումները, առկա խնդիրները, 2014 թ. բյուջեի կատարման արդյունքները, նաև 2015 թ. համալսարանի բյուջեն:

Ամփոփելով արդյունքները՝ ՀՅ Վարչապետ, ՀՊԾ Խորհրդի նախագահ Յովիկ Աբրահամյանը գոհունակությամբ նշեց, որ հաճախարանի ղեկավարությունը և աշխատակազմը ջանքեր չեն խնայել 2014 թ. հաճախարանի առջև դրված խնդիրները լուծելու, մերօրյա նարտահրավերներին դիմակայելու և զարգացում ապահովելու համար: «Հաճախարանի ռեկտորի՝ պարոն

տազոտական կյանքին՝ վարչապետն ընդգծեց.
«Նոր որակ է ստացել համալսարանի գիտա-
հետազոտական կյանքը: «Ամբերդ» հետա-
զոտական կենտրոնը նախաձեռնել է նոր հե-
տազոտությունների շարք, որոնց թեմաներն
իմ հաճանարարությամբ առաջարկել են ճյու-
ղային նախարարությունները: Կատար եմ սա
ավելի կրարձրացնի հետազոտությունների
որակը և կենտրոնի հեղինակությունը»:
Խորհրդի նախագահը շեշտեց, որ կրթօջախի
հիմնանորոգնան, միջավայրի արդիականացման
խնդիրները ևս շարունակել են առաջնահերթ
մնալ. Վերանորոգվել ու նոր տեսքի են բերվել
համալսարանի բոլոր նաևնաշենքերը, նաև՝ նույն
7 տասնյակ լսարաններ: «Այս բոլոր քայլերը
միտված են բուհի զարգացմանը, մրցունակու-
թյան բարձրացմանը», - ասաց Յովիկ Աբրա-
համլյան:

Ծեշտելով, որ Կառավարությունը մշտապես ուշադրության կենտրոնում է պահում կրթական համակարգի շարունակական կատարելագործման և արդիականացման հիմնախնդիրները՝ Դովիկ Աբրահամյանն այս համատեքստում գոհունակությամբ նշեց, որ որակյալ տնտեսագետներ պատրաստող հայաստանյան ամենամեծ բուհն իր գործունեությամբ, հաշվետու տարրում նոր հաջողություններ է արձանագրել: Ելույթի ավարտին Վարչապետը համալսարանի ղեկավարությանն ու պրոֆեսորադասախոսական կազմին արդյունավետ աշխատանք և նոր հաջողություններ ճաղբեց 2015 թվականին:

ՀՅ Վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ
Հովհակ Աբրահամյանի առաջարկությամբ քվեար-
կության դրվեց և հավանության արժանացավ
ՀՊՏՀ 2014 թ. ուսումնամեթոդական, գիտահե-
տազոտական ու ֆինանսատեսական գործու-
նեությունը, ՀՊՏՀ 2014 թ. բյուջեի կատարման
արդյունքները գնահատվեցին բավարար, հաս-
տատվեց ՀՊՏՀ 2015 թ. բյուջեն:

ԳԵՐԱԿՅԱՆ

Աթոյանի, 2014 թ. համապարփակ գեկույցը հերթական անգամ փաստում է, որ «Մենք փոխվում ենք» կարգախոսով մեկնարկած բարեփոխումների գործընթացը հաստատուն կերպով առաջ է ընթանում: Անցած տարի համալսարանը գործունեության գրեթե բոլոր ոլորտներում արձանագրել է հաջողություններ. բուհի սոցիալական քաղաքականությունն ունի հասցեագրված ուղղվածություն, արդեն երկրորդ տարին է՝ իրականացվում է աշխատակիցների թժկական ապահովագրություն, սոցիալապես անապահով առաջատեմ ուսանողներն արժանանում են կրթարոշակի, 10 տոկոսով բարձրացել է աշխատակիցների աշխատավարձը», - ասաց Հովհակ Արրահանյանը՝ հավելելով, որ միջազգայնացման ճանապարհին կարևոր էին Բրիտանական բիզնես դպրոցի բացումը, բուհի ընդգրկումը Տեմսաուսի ծրագրերում: Անդրախառնալով գիտահե-

«23 տարի առաջ մեծագույն զոհողությունների գնով ստեղծվեց Հայկական բանակը՝ խաղաղություն բերելու հայաստանի ու Արցախի ավերվող շենքին։ Կամավորականներին փոխարիննելու եկող 18-19 տարեկան պատանիների հավաքական դեմքով այդ սպիտակ աղավմին իր առաքելությունը կատարելու համար ազատագրեց Շուշին, անցավ մի պահ գրավյալ Մարտակերտի եղևնիներին մոտեցնող պատերազմական արահետներից մինչև արևմտահայության տարագիր բեկորներին ապաստան տված Լիբանանի մայրիները տանող դժվարին ծանապարհը, որպեսզի աջակցեր խաղաղության պահպանման աստվածաշնչյան այդ հողում։ Սա՛ է մեր անցած ծանապարհը, որը մենք ոչ ոքի չենք զիշելու, այլ շարունակելու ենք հարթել այն ու ընթանալ դեպի հզոր ու պաշտպանված Հայաստան։ Եվ դա է մեր բյուրավոր ճահատակների հիշատակին մատուցվող ամենամեծ հարգանքը»։

Բանակի օրվա առթիվ կազմակերպված հանդիսավոր երեկոյի ընթացքում ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի ելույթից

ՏԱՐՎԱ ՄԱՐԴՅ ՀԱՅ ԶԻՆՎՈՐՆ Է...

Հունվարի 25-ին Բանակի օրվա առիթով Մայր Արոր Սուլրը Էջմիածնում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կարողիկոսի և ՀՅ ԶՈՒ հոգևոր առաջնորդ Տ. Վրամբես Եպիսկոպոս Արքահամայնք հանդիսապետությամբ, մատուցվել է Սուլր Պատարագ:

Հունվարի 28-ին ՀՅ Նախագահ Սերժ Սարգսյանը ԼՂՅ Նախագահ Բակո Սահակյանի, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կարողիկոսի, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տան Կիլիկի Կաթողիկոսի հետ և ՀՅ բարձրագույն ղեկավարության ուղեկցությամբ այցելել է «Եռաբլուր» զինվորական պանթեոն և հարգանքի տուրք մատուցել իրենց կյանքը հայրենիքի անկախության համար զինաբերած հայորդիների հիշատակին: ՀՅ Նախագահի հրամանագրերով, ծառայության ընթացքում ցուցաբերած մարտական բարձր պատրաստվածության և ակնառու ճեղքերումների համար, մի խումբ զինծառայողներ պարզեցվել են պետական բարձր պարզեցվերով, Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում տեղի է ունեցել «Ծաղկիր, իմ երկիր, ես քո զինվորն եմ» խորագրով տոնական համերգ:

Տոնին ընդառաջ՝ հունվարի 17-ին, ՀՅ ՊՆ վարչական համալիրում երիտասարդության հայրենասիրական դաստիարակության բնագավառում 2014 թ. ընթացքում իրականացված միջոցառումների ամփոփմանը նվիրված ընդլայնված նիստում ՀՅ Կորության և գիտության նախարար Արմեն Աշոտյանը հայտարարել է 2014 թվականի տարվա մարդք հայ զինվորն է, իսկ կառույցը՝ պաշտպանության նախարարությունը, հայոց բանակը:

Դիրավի, հայ զինվորն է մեր հերոսը, նրան են ուղղված մեր հույսն ու օրինանքը, տագնապն ու սպասումը: Բոլորին մեծ ցանկությունն է ապրել ստեղծագործ կյանքով, իսկ դա հնարավոր է միայն խաղաղության պայմաններում, խաղաղություն, որի պահպանան համար զինվորագրվում է հայ երիտասարդը ու հարկ եղած դեպքում հերոսանում:

Հերոսական է մեր պատմությունը, հերոսներ են ծնվում նաև այսօր: Նրանց բոլորի օրինակը նոր սերնդի դաստիարակության բանալին է: Քաջ ու անկուրում անհատներ, մարդկային վեհ հատկանիշներ, վճռորոշ պահերին հաղթանակի հասմելու կամք ու անձնագործություն.... Շատ են օրինակները, պարզապես պետք է հիշել ու հիշատակել, համախմբել, կազմակերպել, ուսուցանել, որպեսզի այդ լավագույն հատկանիշների կրողը դառնա նոր սերունդը, լցվի հայրենասիրությամբ ու պայքարի ոգով:

Հայոց բանակում ծառայում են մեծ թվով ՀՊՏՀ-ականներ, մի մասը մեկնում է ընդհատելով ուսումը, մյուս մասը ծառայում է բուհն ավարտելուց հետո: Հայատանի ու Արցախի տարբեր զորամասերից ունեկոր Կորյուն Աթոյանին են հասցեագրվում բազմաթիվ շնորհակալական նամակներ, որոնցում մեր ուսանողները բնութագրվում են որպես խելացի, բանինաց, կարգապահ զինվորներ (այդ նամակները բազմից հրապարակվել են ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքում և «Տնտեսագետ»-ում):

Մեր համալսարանի պատերի ներքո միշտ թևածել է հայրենասիրության ոգին, ՀՊՏՀ-ական ազատանարտիկ հերոսների օրինակը ոգեշնչել ու սիրանքներին: Նրանց պատմությունը տարիների ընթացքում հավաքվել ու համախմբվել է «Տնտեսագետի» էջերում և ամեն առիթով հիշատակվել: Այս առումով մեծ գործ է կատարել մեր համալսարանի ասպիրանտ Հայկ Բեջանյանը՝ լույս ընծայելով «Մարտական հաշվարկ» գիրքը, որը լուսանկարներով, վավերագրերով ու հուշերով ամբողջացված տարեգրություն է նվիրված ՀՊՏՀ զոհված ուսանող-ազատանարտիկներին:

2014 թվականի սեպտեմբերից մեր համալսարանի ուսանողական խորհրդի կազմում գործում է «Նժենի» ռազմահայրենասիրական ակումբը: Համանախագահներ Զավեն Խուլեյյանն ու Գրիգոր Ոսկերյանը (կառավարման ֆակուլտետ, 2-րդ կուրս) իրենց ուսերին են առել ռազմահայրենասիրական միջոցառումների կազմակերպման ու հրականացման գործը: Ակումբի գործունեության սկիզբը համընկապ 2014 թվականի սեպտեմբերին նախարար Սեյրան Օհանյան՝ մեր համալսարան կատարած այցի հետ, ՀՊՏՀ զոհված ուսանող-ազատանարտիկների հիշատակին նվիրված լսարանի բացման հանդիսավոր արարողությանը, «1-ը դարձնենք 100» խորագիրը կրող ծրագրի շնորհանդեսին՝ նվիրված հայալեզու Վիքիպեդիան Արցախյան պատերազմի մասին պատմող նյութերով հարստացնելուն. միջոցառումներ, որոնք ռազմահայրենասիրական դաստիարակության վառ օրինակներ են: Անցած մեկ կիսամյակի ընթացքում ակումբը նախաձեռնել է այցելություններ զորամասեր, բաց դասեր՝ նվիրված հերոս ազատանարտիկներին, փաստավավերագրական ու գեղարվեստական ֆիլմերի դիտումներ:

Դեկտեմբերի 17-ին ակումբը կազմակերպել էր հայ ռազմաքիշկներին նվիրված ֆիլմի ցուցադրություն. աշխարհ ՀՅ-ում ռազմաքիշկի մասնագիտական տոնն էր, որը նշվում է նոյեմբերի 17-ին: Ֆիլմի հեղինակ Սերյոժա Ավետիսյանը ներկայացրեց ռազմական բժշկի առաքելությունը, ապա ցուցադրվեց Արցախյան գոյանարտում հանուն հայրենիքի և զինվորի կյանքի պայքարող հերոս բժիշկներին նվիրված ֆիլմ: Երկու օր անց ուսանողներն այցելեցին հրաձգարան, որտեղ հոգեբանական արգելագոտի հաղթահարեցին, ռազմական պատրաստական դասեր քաղեցին:

«Այն բոլոր հրադարձությունները, որոնք առնչվում են հայրենասիրությանն ու հայ զինվորին, մեր տեսադաշտում են և ծառայում են որպես նոր միջոցառումների հիմք: Այս տարի էլ ձգտելու ենք հաճախակի անցկացնել բաց դասեր, կինոդիտումներ, ճամաչողական այցելություններ նշակութային վայրեր, լինել զորամասերում և սատարել հայ զինվորին: Փորձում ենք կապ պահպանել նաև մեր զինծառայող ուսանողների հետ, տեղեկանալ նրանց հաջողություններին ու հիմնախնդիրներին», - «Տնտեսագետի» հետ գրույցում ասաց Զավեն Խուլեյյանը:

ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՅԱՑԱՆ

Այցելություններ Չորսամսեր

**Վարչապետ Հովհկ Աբրահամյանի
գլխավորությամբ ՀՀ ՊՆ զորամաս է
այցելել նաև ՀՊՏՀ ռեկտոր
Կորյուն Աթոյանը**

ՀՀ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ Հովհկ Աբրահամյանն Ամանորի նախօրեին այցելել է Տավուշի մարզի սահմանամերձ Այգեհովիտ համայնք և պաշտպանական դիրքեր: Հանրապետության վարչապետի հետ մարզ է այցելել նաև ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը:

Վարչապետը, նրան ուղեկցող պաշտոնյաները սահմանամերձ գյուղի բնակչության հետ հանդիպմանը լսել են զյուղի հրատապ խնդիրների մասին վերջիններիս մտահոգությունները: Հովհկ Աբրահամյանը նշել է, որ վերջին ամիսների ընթացքում իշխանությունները լուրջ քայլեր են հրականացրել՝ բարելավելու սահմանամերձ համայնքների ազգաբնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները:

Այնուհետև հանդիպում է տեղի ունեցել N զորամասի ու սահմանապահ դիրքերում գտնվող զինվորների հետ, որի ընթացքում ելույթ է ունեցել նաև ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ կարծիք հայտնելով, որ այսօր մեր երկրի թիվ 1 խնդիրն անվտանգությունն է, ինչին սևեռված է ՀՀ իշխանության ուշադրությունը: Ռեկտորի խոսքով, այս մասին է վկայում նաև այն հանգամանքը, որ տարեմուտի օրերին զինվորների կողքին են պետական այրերը: Նշելով, որ Հայաստանի տնտեսական զարգացման երաշխիքը միասնության, համերաշխության և ջանադիր աշխատանքի մեջ է՝ Կորյուն Աթոյանը համոզնունք է հայտնել, որ վարչապետ Հովհկ Աբրահամյանն ի զորու է հաջողությունների հասմել երկրի տնտեսական զարգացման դժվարին գործում:

Հանդիպումն ավարտվել է ճաշկերույթի, հաղթական թոշարիի հնչյունների ներքո ու բարեմաղթանքների մթնոլորտում:

Զինվորի կողքին. ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը շնորհակալագրեր է հանձնել ՀՊՏՀ ուսանող-զինվորներին

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի մի խումբ ուսանողներ՝ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի գլխավորությամբ, ուսանողական խորհրդի և ՀՀԿ երիտասարդական կազմակերպության նախաձեռնությամբ հունվարի 30-ին այցելել են ՀՀ Տավուշի մարզի թիվ N զորամաս: Հայոց բանակի կազմավորման 23-րդ տարեդարձի առիթով կազմակերպված այցին միացել են նաև ՀՊՏՀ ուսանողների և շրջանավարտների հետ աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը և բարձրագույն մարեմատիկայի ամբիոնի դոցենտ Մհեր Աղալովյանը:

Հուսամկարները տրամադրել է ֆուտովագրող Գագիկ Շամշյամը:

ՀՊՏՀ-ականները հանդիպել են զորամասի հրամանատարությամբ և զինվորներին, ծանօթացել նրանց առօրյային, ծառայության պայմաններին, նրանց հետ ճաշել ճաշարանում:

Իր ելույթում ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը նշել է. «Հայկական բանակը մեր անկախ պետականության խորհրդանշին է: Այս մեր երկրի ամենակայացած կառույցներից է, ինչը խոշոր ձեռքբերում է: Հայկական երկու հանրապետությունների խաղաղությունն ու անդորրը պահպանվում է ձեր՝ մեր խիզախ հայորդիների, փորձառու հրամանատարների շնորհիվ: Հայոց բանակը մեր հպարտությունն է, մեր անվտանգության երաշխավորը»: Ռեկտորը խոսել է բուհում ռազմահայրենասիրական դաստիարակության մասին, անդրադարձել «Ամերիկա»

ակումբի գործունեությանը:

«Մեր բազմաթիվ ուսանողներ փառահեղ ծառայություն են իրականացնում հանրապետության տարբեր գորամասերում: Մրա վկայությունն են այն բազմաթիվ շնորհակալական նամակները, որոնք ես հաճախ ստանում եմ տարբեր գորամասերի ղեկավարներից: Դրանք մեր զինվորների բարեխիղծ ծառայության, մարդկային բարձր հատկանիշների և հայրենասիրության մասին են: Այնպէս որ, մենք մեր ուսանող զինվորներով հպարտանալու շատ առիթներ ենք ունենում:»

Այսօր այստեղ բոլոր զինվորների կողքին իրենց մարտական ծառայությունն են իրականացնում նաև մեր բուհի ուսանողները: Նրանց, ինչպես նաև մյուս բոլոր զինվորներին, ես մաղթում եմ անփորձանք ծառայություն, խաղաղ երկինք», - ասել է ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը:

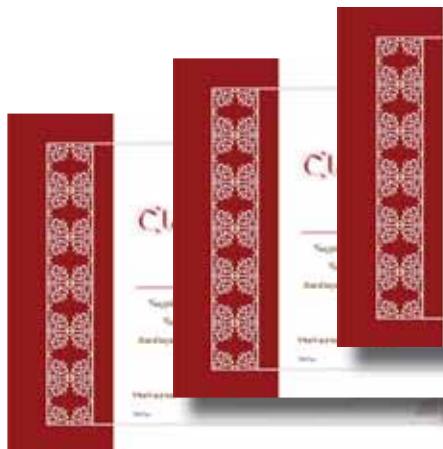
Հայրենիքի սահմաններն անառիկ պահպանելու և ՀՊՏՀ բարի անունը բարձր պահելու համար ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը զորամասում ծառայող մեր համալսարանի 3 ուսանող-զինվորների՝ Վազգեն Գեղամի Ղարախսանյանին, Ղավիթ Մարտինի Յովհաննիսյանին, Արթուր Վահեի Յաղմուրյանին, շնորհակալագրեր է հանձնել:

«Մենք բազմից կազմակերպում ենք այցելություններ տարբեր գորամասեր, սակայն մշտապես առաջնահերթությունը տալիս ենք սահմանապահ զորամասերին, քանզի մեր պարտըն է մշտապես լինել այն տղաների կողքին, ովքեր, իրենց կյանքը վտանգի ենթարկելով, ապահովում են մեր խաղաղությունը: Եվ այսօր մենք նախ և առաջ եկել ենք այդ զինվորի ծերքը սեղմելու և մեր շնորհակալական խոսքն ասելու», - նշել է ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի նախագահ Մերգելյանը Խառատյանը:

ՀՊՏՀ-ականները զորամասին նաև նվերներ են հանձնել տեխնիկա, մարզական գույք, գրքեր, քաղցրավենիք:

Նշենք, որ նույն օրը տվյալ զորամասում հյուրընկալվել են նաև ՀՀ Աժ փոխնախագահ Էդուարդ Շարմազանովը, պատգամավորներ Գագիկ Մելիքյանը, Արծվիկ Մինասյանը, Կարեն Բորյանը:

ԳՈՐՅԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Վազգեն Գեղամի Ղարախսանյանին

Ղավիթ Մարտինի Յովհաննիսյանին

Արթուր Վահեի Յաղմուրյանին

ԱՆԽՈՅԵԼԻ ԶՐԱՀ՝ ԱՆԿԱԽ ԴԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ

Բանակ՝ ամնելուն ու խիզախս հայորդիների դարբնոց, որտեղ գնում ես պատաճի, տուն ես վերադառնում որպես իսկական տղամարդ՝ գիտակցելով քո պարտօք դեպի հայրենին, դեպի քո ընտանիքը։ Բանակ՝ որտեղ կարող ես հզոր բազիկի ուժով լրացնել հակառակորդի՝ մեր հայրենի հանգիստը խաթարող արկերի, կրակոցների ձայնը։ Որտեղ կարող ես տեսնել մահի աչքի առջև, սակայն, խիզախսն ու հաղթես նրան՝ խորտակելով անգութքանամուն։

2014 թվականը նոր էինք դիմավորել, Ամանորի շնորհավորանքները դեռ մարդկանց շուրջերին էին, սակայն…

Գիշեր էր, ցուրտ։ Սառած օդը կարծես իր մեջ էր առել շրջակայքը և պահում էր այն սառց լուրջան մեջ։ Ձինվորի շուրջերից գոլորշի էր բարձրանում, ոտքերը ցրտի ճարակ էին դարձել, սակայն դա չէր, որ նրանց պահում էր արթուն, այլ այն ուժը, որը կոչվում է «սեր»՝ սեր դեպի հայրենիքը, ընտանիքը։ Եվ ունկնդրելով նրանց շուրջերից ելնող թերմուրյամբ լցված հոգոցածայն գոլորշին կարելի էր հասկանալ այդ սերը, զգալ այն և համակվել հպարտությամբ։ Սակայն ձայները սառում էին օդում և խլանում։

-Կրակ,- լսվեց հրամանատարի ձայնը։ Յունվարի 19-ի լուս 20-ի գիշերն էր։ Երկու ուղղությամբ՝ հյուսիսարևելյան և հարավարևելյան, հակառակորդը փորձում էր ներթափանցել հայոց հող։ Խուժանը հարձակվեց՝ մոռանալով, որ իր դեմ են ելնելու կորյունները հայոց ազգի։ Այդ կրվին մասնակցում էին՝ դասակի հրամանատար՝ լեյտենանտ Արման Շովիաննիսյանը, շարքայիններ եղիկ Դադամյանը, Միսիքար Վարդանյանը, Սասուն Ջակորյանը, Դավիթ Իսրայելյանը, Շահում Ջովհաննիսյանը, Արտակ Շիրվանյանը, Արթուր Օհանյանը։

Սկսվեց փոխիրաձգությունը։ Մեր քաջերը միանական, մեկը մյուսի թիկունքը պահելով, փորձում էին հետ մեջ թշնամուն, իրար էին հաջորդում կրակահերթերը։ Նահանջում էր թշնամին, բայց ավա՞ն, թշնամուն նենգ կրակոցից արձակված փանփուշտը խոցեց մեր հայորդուն՝ կրտսեր սերժանտ Արմեն Շովիաննիսյանին։ Կրակոցների ձայնը գնալով խլացավ թե՛ նրա ականջներում, թե՛ տեսադաշտում։ Ջակառակորդը փախավ խուժապահար՝ մահացու փանփուշտը թողնելով Արմենի մարմնում։ Նա ննջեց, ննջեց՝ հերոսանալով, իր կյանքը չխնայեց՝ փրկելով իրեն վստահված հայրենի հողակտորը, ննջեց հայորդին՝ պաշտպանելով իր ժողովրդին, որն այդ ժամանակ խաղաղ քնած էր։

Առավոտ էր, օրը լուսացավ, սակայն առանց Արմենի, հայոց մայրերի աչքերից կրկին արցունք թափվեց։ Արմենի մոր գլխին աշխարհը փուլ եկավ, ու ամեն ինչ դարձավ ունայն։ Նրան միշտարում էր միայն մի բան՝ որդին փրկեց բոլորին։

Դառաջն հայոց աշխարհը, բոլորը սգացին ան-

վեհեր զինվորի մահը։ Եվս մեկ հայորդի զոհվեց և հերոսների շարքերը համալրվեց։

Օրերն ամցան, գարնան ավետարեր շունչը լույս ու հույս սփռեց, ծաղկունք ու նոր կյանք բերեց։ Ցավը փոքր-ինչ մեղմվեց, ու վերքը սկսեց աստիճանաբար սպիանալ։ Կրկին մեր զինվորները կանգնած էին մեր սահմանին՝ պահելով այն անառիկ։ Գարուն, թե աշուն, ամառ, թե ձմեռ նրանք կանգնած են սահմանին աներեր։ Չյուն, թե անձրև, մրրիկ, թե փոքրիկ նրանք հայրենյաց սահմաններն են պահպանում անխախտ։

Սայսիսի հրադարձությունները կրկին սկսեցին լարվել սահմանագծին։ Կրկին հրադարձի խախտում, կրկին ռազմական դիվերսիոն գործողություններ։

Գիշերը, երբ քունը սկսում է խեղիել խրամատում կանգնած զինծառայողի զգնությունը, երբ սահմանապահը քնի հետ կրիվ է տալիս արթուն և զգն մնալու համար, և ոչ մի երաշխիք չկա, որ թշնամին չի հատի սահմանը, մեծ ինքնատիրապետում, քաջություն է պահանջվում զինվորից…

Սայսիսի 28-ի գիշերն էր։ Դակարակորդը, հատելով արցախսա-ադրբեջանական սահմանը, ներթափանցեց Յաղորության՝ դիվերսիոն գործողություններ կատարելու։ Սակայն ուա կրկին նրանց ցուցաբերած անտություններից մեկն էր։ Դայրորդի սահմանապահները արագ, կազմակերպված ձևով հակահարձակ եղան նենգ հակառակորդի վրա։ Երկինքը պատեց արձակված փամփուշտների վառողի հոտն և ծուխը։ Դակարակորդը իրար հետևից կորցնում էր իր զինվորներին, որոնք սակայն գերազանցում էին իրենց թվաքանակով և զինատեսակներով։ Դակարակորդը կորցրեց հինգ դիվերսանտ։ Դժբախտաբար, այս մարտում ևս հայկական կողմը զի ունեցավ՝ ՊԲ զինծառայող, եֆեյտոր, 1995թ. ծնված երիկ Վիլենի Գասպարյանը։

Սակայն սրանով հակառակորդի սաղրիչ գործողությունները չդադարեցին։ Օրեր անց հունիսի 5-ին, ադրբեջանական կողմը սանձարձակ ակտիվություն է դրսւորում արդեն հայ-ադրբեջանական սահմանը՝ Նախիջևանի ուղղությամբ, որը մինչ այդ համարվում էր անվտանգ հատված։ Զոհվում է ՀՀ զինված ուժերի երկու զինծառայող, սուզը կրկին պատում է հայոց աշխարհը։ Դակարակորդը շարունակում է իր ռազմական տարածքների ընդլայնումը։ Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիևի «Առանձին համագորային բանակի մասին» 2013 թվականի հրամանով Նախիջևանի հինգերորդ բանակային կորպուսի հիման վրա ստեղծվում է առանձին զորամիավորում։

ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանն այս առթիվ ասել է, որ համագորային բանակի ձևավորման ընթացքում հայկական կողմը միշտ տեղեկություն է ունեցել Թուրքիայի կողմից աջակցության, այդ տարածքում վարձկանների,

Մերյոժա Ավետիսյանը սովորում է մեր համալսարանի կառավարման ֆակուլտետի աշխատանքի տնտեսագիտություն մասնագիտությամբ: Ուսանող է դարձել 2010 թվականին, 2011-2013 թթ. պարտադիր զինվորական ծառայության է զորակոչվել ՀՀ ԶՈՒ հայրենիքի առջև իր պարտքը կատարելով Մարտունու շրջանում, Արցախի պաշտպանական բանակում: Ծառայության ընթացքում մասնակցել է կրտսեր հրամանատարական դասերին և ստացել կրտսեր հրամանատարի կոչում: Նշանակվել է գումարտակի, այնուհետև 2012 թ.՝ զորամասի սերժանտական խորհրդի նախագահի պաշտոնում, ակտիվորեն մասնակցել է զորամասում միջոցառումների կազմակերպմանը, գերազանց ծառայության համար բազմից արժանացել է խրախուսական նվերների, շքանշանների, պատվորերի ու գավաթի:

2013 թվականին Մերյոժան վերսկում է ուսումը մեր համալսարանում, իսկ 2014 թվականից կրկին ծառայության անցնում, այս անգամ պայմանագրային հիմունքներով, պաշտպանության նախարարության զորամասերից մեկում:

Վիզք ստորաբաժանումների առկայության մասին: Դայլական զինուժը ցույց տվեց իր իրական հնարավորությունը. պատասխանը եղավ Նախիջևանի հետ սահմանում վերահսկողության տակ վերցված մոտ հարյուր քառակուսի կիլոմետր տարածքը:

Աղբեցանական կողմը ապշել էր. կարծես, նրանց տաք գլխին սառուցով ջուր լցրեցին: Այս ամենով հակառակորդը չհագեցավ, դիմեց լրտեսների օգնությանը: Հուլիսի 29-ին Աղբեցանի Յանրապետության քաղաքացիներ Դիլիամ Գարդաշյան օղլի Ասկերովը, Շահրազ Զալալ օղլի Գուլինը և Յասան Յասանովը ռազմամթերքի և հրազենի պաշարով հատեցին ԼՂՀ պետական սահմանը և մտան Շահումյանի շրջանի վարչական տարածք: Խուժապն ահագնացավ, երբ Վարդենիսի շրջանում հայտնաբերեցին տասնյոթամյա տղայի դիմ: Թշնամին դիմեց բազմաթիվ մենք գործողությունների, որոնց նպատակը ազգային ատելության հրահրումն էր: Հուլիսի 11-ին, Վարդենիս-Քարվաճառ ճանապարհական կամաց հրազենով, դիտավորության մեկ հայ սպայի Մարգիս Արդիկիս Արքահամանին, զրկեցին կյանքից, իսկ Կարինե Դավթյանին պատճառեցին հրազենային վնասվածքներ: Սակայն նրանք շատ երկար չեին կարող մնալ հայոց հողի վրա: Մեր հատուկ նշանակության ստորաբաժանումների կողմից ձեռնարկված հստակ գործողությունների արդյունքում հուլիսի 11-ին դիվերսանտները հայտնաբերվեցին և վնասազերծվեցին: Մեկը՝ Յասան Յասանովը, դիմադրություն ցույց տալու պահին ոչնչացվեց, մյուս երկուսին ձերբակալեցին և ենթարկեցին քրեական պատասխանատվության՝ Շահրազ Զալալ օղլի Գուլինին՝ 22 տարի, Դիլիամ Գարդաշյան օղլի Ասկերովին՝ ցմահ ազատազրկման: Դատը վարեց Կ. Գաբրիելյանը՝ ԼՂՀ քրեական օրենսգրքին համապատասխան:

Մի քանի ամիսների ընթացքում թշնամին իր համապատասխան պատիժը կրեց, հետ շարտվեց՝ կորցնելով մեծ զինավար, բողնելով բազմաթիվ գոհեր: Սակայն նա շարունակեց դիվերսանտին գործությունները՝ վերագրելով այն հայկական կողմին:

Մեր բանակի պատմության մեջ գրվեցին նորօրյա

Երիտասարդը նաև ստեղծագործում է (տարիներ առաջ նրա բանաստեղծություններից տպագրվել է «Տնտեսագետ»-ում). հանդես է եկել «Մարտիկ» և «Դաշ զինվոր» թերթերում: Այժմ զորամասի խմբագրական կոլեգիայի նախագահն է, որը հրատակում է «Մարշալ Բաղրամյան» ամսաթերթը, նոր է ավարտին հասցրել Դայոց ցեղասպանությանը նվիրված իր պոեմը:

«Իմ նպատակն է դառնալ ՀՀ ԶՈՒ բարձր որակավորումը ունեցող սպա, իմ մասնագիտական ու քաղաքացիական ներդրումը ու նպաստը բերել հայոց բանակի հզորացման գործին», - «Տնտեսագետի» հետ զրույցում ասում է Մերյոժան: Դամալսարանում նա ակտիվորեն համագործակցում է «Նժեհ» ռազմահայրենասիրական ակումբի անդամների հետ, նախագծում ու իրականացնում միջոցառումներ:

Ներկայացվող նյութը վերջին մեկ տարվա կտրվածքով Մերյոժան Ավետիսյանի անդրադառն է հայոց բանակի գործունեությանը, իսկ զինվորի ու զինվորականի անձնուրաց հայրենասիրությանը:

Իերոսների նոր անուններ, որոնք իրենց կյանքը չինայեցին հանուն հայրենիքի խաղաղության. Արմեն Չովիաննիսյան, Աշոտ Ասոյան, Արարատ Խանոյան, Սարգիս Սովոսյան, Նորայր Քամալյան...

Նոյեմբերի 6-ին Արցախում մեկնարկեցին ՀՀ ԶՈՒ և Արցախի ՊԲ համատեղ «Միասնություն - 2014» օպերատիկ մարտավարական լայնածավալ գորավարժությունները՝ որպես ապացույց մեր մարտական պատրաստականության, ամեն վայրկյան հակառակորդին կատեցնելու վճռականության: Բայց թշնամին կրկին ցույց տվեց իր բունոտ ատամը և խոցեց ԼՂՀ ՌՕՌ Մ-24 ուղղաթիռը, որն ուսումնավարժական թիջչը էր կատարում նոյեմբերի 12-ին, ժամը 13:45-ի սահմաններում: Զոհվեց ուղղաթիռի ողջ անձնակազմը՝ երեք սպա: Աղբեցանը, անտեսելով բոլոր մարդասիրական պահանջները, անդադար կրակ էր արձակում խոցված ուղղաթիռի ուղղությամբ՝ թույլ չտալով հայկական կողմին կատարելու դիակների հանունը տվյալ գոտուց: Սակայն հայկական կողմը, վերացնելով հակառակորդի պատ-

րաստած ծուղակը և պատճառելով կորուստներ, ուղղաթիղի խոցման վայր ուղարկեց հատուկ ջոկատայիններ, որոնք էլ դուրս բերեցին զոհված անձնակազմի անդամներից մեկի մարմինը, մյուս երկուսի մասունքները, ինչպես նաև ուղղաթիղի կարևոր մասերը: Զոհված օդաչուներն էին՝ հրամանատար, մայոր Սերգեյ Սահակյանը, լեյտենանտ Ազատ Սահակյանը և ավագ լեյտենանտ Սարգիս Նազարյանը:

Դակառակողորդ ցնցված էր: Ամեն կերպ ժխտում էր դիակները հանելու մասին փաստը, սակայն փաստարկների առկայությունը ստիպեց նրան լրել:

Այսպես մի ճակատում կրիվ ենք տալիս, մի ճակատում հպարտանում, մի աչքով սգում ենք և մի աչքով էլ ուրախանում:

Օգոստոսի 4-ից 16-ը մերձմուկով-յան Ալարին զորավարժարանում անցկացվեց «Տամկային բիարլուն-2014»-ը, որտեղ իրենց ուժերն էին չափում 12 երկրներ, այդ թվում Հայաստանի տանկիստների լավագույն անձնակազմը: Կրկին հաղթանակ: Մրցույթում Հայաստանը գրավեց 2-րդ պատվավոր տեղը և որպես մրցանակ ստացավ 1 միավոր S-90U տանկ: Մեր ժամկետային զինծառայողները մրցում էին այլ երկրների՝ պատրաստված և արհեստավարժ սպաների և պայմանագրային զինծառայողների հետ, որոնց փորձը մեծ է:

Կրկին Ամանոր... 2015 թվական... Բոլորը տոնում էին Ամանոր՝ ուրախ, զվարթ՝ Աստծուց խնդրելով հայոց երկրին խաղաղություն և բարօրություն: Իսկ հայ զինվորն այն տոնում էր հակառակորդի կրակոցների ծայների ներքո: Բոլորը կոչ էին անում ու մաղթում միմյանց՝ լինել խիզախ և հակառակորդի գնդակից անսասան:

Հայոց բանակի, հայ զինվորի ոգին չի ընկճի ոչինչ, այն միշտ պատրաստ է հակառակորդին արժանի հակահարված տալ: Ինչպես պատմությունն է ցույց տալիս, մենք հաղթում ենք թշնամուն մեր համախմբվածության շնորհիվ. հայոց բանակն անխոցելի զրահ է կանգնած մեր անկախ պետականության սահմանին:

ՍԱՄԱՍԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏԱՏԵՍԱԳԻՒՏԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏԱՏԵՍԱԳԻՒՏԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՐԵԼՅԱՆԱԿՑՆ ՀԱՎՐՎԱՆՈՒՄ

2015 թվականը հորելյանական է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի համար: Մեր համալսարանն իր հաստատուն տեղն ու դերն ունի հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների շարքում և օրեցօր ճանաչելի է դառնում նաև նրա սահմաններից դուրս՝ միասնամալով գիտական և կրթական միջազգային համակարգին, միաժամանակ հավատարիմ մնալով իր ստեղծած ավանդույթներին:

Տարիների այս հանրագումարում մեր համալսարանի անցած ոչ ոյուրին, բայց հաստատուն ճանապարհն է համահունչ ժամանակի ողուն ու մարտահրավերներին: Ինչպես միշտ, առանցքում են որակյալ տնտեսագետների պատրաստումը, տնտեսագիտական մտքի զարգացումը, Տնտեսագիտական համալսարանը միջազգային չափանիշներին համապատասխան զարգացնելու գործընթացները:

Ինչպես հորելյանական ամեն հանգրվանում, կրկին կարծեութեան մեր ստեղծածն ու ծեռքբերումները, կշնորհավորենք ու կրառումադրենք միմյանց և կշարունակենք նոր հորելյանների կերտման ճանապարհը:

Մեր համալսարանը տասնամյակների իր ուղին անցել է հպարտորեն ու հաստատ քայլերով և այսօր հպարտանալու բազում առիթներ ունի:

ՀԱՅՈՅ ԺԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ 100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՔԻ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՎԱԿԱԳԻՐ

Դունկարի 29-ին Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները համակարգող պետական հանձնաժողովի նիստի ավարտից հետո Նախագահ Սերժ Սարգսյանը հանձնաժողովի անդամների և ընդունակած նիստի մասնակիցների հետ այցելել է Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր՝ ծաղկեալակ դրեւ Հայոց մեծ եղենի զոհերի հուշարձանին և հարգանքի տուրք մատուցել անմեղ զոհերի հիշատակին։ Պետական հանձնաժողովի անդամներն այնուհետև ծանրոթացել են Հայոց ցեղասպանության թանգարան-հինատիտուտին նոր ցուցադրության նախապատրաստման աշխատանքների ընթացքին։ Խույն օրը Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում տեղի է ունեցել Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի համահայկական հոչակագրի հրապարակման արարողությունը, որը միաձայն ընդունվել է Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները համակարգող պետական հանձնաժողովի նիստում։ Փաստաթուղթն ընթերցել է Նախագահ Սերժ Սարգսյանը և ի կատարումն Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի միջոցառումները համակարգող պետական հանձնաժողովի որոշման, հոչակագրի մայր օրինակը ի պահ է հանձնել Հայոց ցեղասպանության թանգարան-հինատիտուտին։ Համբաւագետության նախագահը նշել է, որ հոչակագրի մեկ օրինակը կուղարկվի Միացյալ ազգերի կազմակերպության Գլխավոր քարտուղարին, մեկ օրինակը կհանձնվի Հայաստանի Հանրապետության ազգային արխիսիկ։

Լուսանկարները՝
ՀՀ Նախագահի պաշտոնական կայքից

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ- 100

Յայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները համակարգող պետական հանձնաժողովը, համախորհուրդը սփյուռքում գործող տարածաշրջանային հանձնախմբերի հետ՝

-արտահայտելով իհայժողովում միասնական կամքը,

- հենվելով 1990 թվականի օգոստոսի 23-ի՝ Յայաստանի անկախության մասին հոչակագրի և Յայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության վրա,

- վկայակոչելով ՄԱԿ-ի 1948 թվականի դեկտեմբերի 10-ի՝ Մարդու իրավունքների համընդիանուր հոչակագիրը, որի համաձայն «մարդկության ընտանիքի բոլոր անդամներին հատուկ արժանապատվության և հավասար ու անօտարելի իրավունքների ճանաչումն աշխարհի ազատության, արդարության և խաղաղության հիմքն է»,

- դեկավարվելով ՄԱԿ-ի Գլխավոր վեհաժողովի 1946 թվականի դեկտեմբերի 11-ի 96(1) բանաձևի, 1948 թվականի դեկտեմբերի 9-ի «Յեղասպանության հանցագործությունը կանխարգելելու և պատժելու մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի, 1968 թվականի նոյեմբերի 26-ի «Պատերազմական հանցագործությունների և մարդկության դեմ ուղղված հանցագործությունների նկատմամբ վաղեմության ժամկետ չկիրառելու մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի, ինչպես նաև 1966 թվականի դեկտեմբերի 16-ի «Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրի և մարդու իրավունքների վերաբերյալ բոլոր այլ միջազգային ակտերի համապատասխան սկզբունքներով և դրույթներով,

- հաշվի առնելով, որ «Յեղասպանության հանցագործությունը կանխարգելելու և պատժելու մասին» կոնվենցիան ընդունելիս ՄԱԿ-ը հատուկ կարևորել է այդ հանցատեսակի դեմ պայքարում միջազգային համագործակցությունը,

- շեշտելով ցեղասպանության հանցակազմում պարունակվող արարքների համար անպատիծ մնալու անթույլատրելիությունն ու այդ հանցագործության վաղեմության ժամկետ չունենալու հանգամանքը,

-դատապարտելով 1894-1923 թվականներին Օսմանյան կայսրության և Թուրքիայի տարբեր վարչակարգերի կողմից ծրագրված ու հայ ժողովորդի դեմ շարունակաբար իրականացված ցեղասպանական քայլերը, հայրենագրկումը, հայության ոչնչացմանն ուղղված զանգվածային կոտորածները, եթմիկ գտումները, հայկա-

կան ժառանգության ոչնչացումը, ինչպես նաև ցեղասպանության ժխտումը, պատասխանատվությունից խուսափելու, կատարված հանցագործություններն ու դրանց հետևանքները լրության մատնելու կամ արդարացնելու բոլոր փորձերը՝ որպես հանցագործության շարունակություն և նոր ցեղասպանություններ իրականացնելու քաջալերանք,

- համարելով նաև 1919-1921 թվականներին Օսմանյան ռազմական արտակարգ ատյանների կողմից «Իրավական և մարդկային օրենքների դեմ» այդ ծանր ոճի ուղղությամբ կայացված դատավճիռները եղելության իրավական գնահատական,

- արժևորելով 1915 թվականին միջազգային հանրության կողմից Անտանտի պետությունների մայիսի 24-ի համատեղ հոչակագրով հայ ժողովորդի դեմ իրականացված ծանրագործ հանցագործությունը պատմության մեջ առաջին անգամ որպես «մարդկության և քաղաքակրթության դեմ իրականացված հանցագործություն» որակումը և օսմանյան իշխանություններին պատասխանատվության կանչելու հանգամանքի շեշտադրումը, ինչպես նաև 1920 թվականի օգոստոսի 10-ի Սկրի հաշտության պայմանագրի և 1920 թվականի նոյեմբերի 22-ի՝ ԱՄՆ-ի Նախագահ Վուդրո Վիլսոնի իրավար Վճռի դերը և նշանակությունը Յայոց ցեղասպանության հետևանքների հաղթահրաման հարցում.

1. Ոգեկոչում է Յայոց ցեղասպանության մեկուկես միլիոն անեղ զոհերի հիշատակը և երախտագիտությամբ խոնարհվում կյանքի ու մարդկային արժանապատվության համար պայքար մղած նահատակ և վերապրած հերոսների առջև:

2. Կերահաստատում է Յայաստանի և հայ ժողովորդի հանձնառությունը՝ շարունակելու միջազգային պայքարը ցեղասպանությունների կանխարգելման, ցեղասպանության ենթակված ժողովուրդների իրավունքների վերականգնման և պատմական արդարության հաստատման համար:

3. Շնորհակալություն է հայտնում այն պետություններին, միջազգային, կրոնական և հասարակական կազմակերպություններին, որոնք քաղաքական խիզախություն ունեցան ժանաչելու և դատապարտելու Յայոց ցեղասպանությունը՝ որպես մարդկության դեմ ուղղված սուկալի ոճագործություն, և այսօր էլ շարունակում են այդ ուղղությամբ իրավական քայլեր ծեռնարկել, նաև կանխել ժխտողականության վտանգավոր դրսնորումները:

4. Երախտագիտություն է հայտնում այն ազգերին, կառույցներին և անհատներին, ովքեր հաճախ իրենց վտանգելով՝ մարդասիրական տարաբնույթ օգնություն ցուցաբերեցին, փրկեցին լիակատար ոչնչացման վտանգի առջև կանգնած բազմաթիվ հայերի, ապահով և խաղաղ պայմաններ ստեղծեցին ցեղասպանությունից վերապրած հայության համար՝ մեծ թափ հաղորդելով որբախնամ գործունեությանը և միջազգային հայասիրական շարժմանը:

5. Դիմում է ՄԱԿ-ի անդամ պետություններին, միջազգային կազմակերպություններին, բարի կամքի տեր բոլոր մարդկանց՝ անկախ ազգային և կրոնական պատկանելությունից, միավորել իրենց ջանքերը պատմական արդարությունը վերականգնելու և Յայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակը հարգելու համար:

6. Արտահայտում է Յայաստանի և հայ ժողովով միասնական կամքը՝ Յայոց ցեղասպանության փաստի համաշխարհային ճանաչման հասնելու և ցեղասպանության հետևանքների հաղթահարման հարցում, ինչի համար մշակում է իրավական պահանջների թղթաժրար՝ դիտելով այն անհատական, համայնքային և համազգային իրավունքների և օրինական շահերի վերականգնման գործընթացի մեկնարկ:

7. Դատապարտում է Թուրքիայի Յանրապետության կողմից Յայաստանի Յանրապետության ապօրինի շրջափակումը, միջազգային հարթակներում ցուցաբերվող հակահայկական կեցվածքը և միջայտական հարաբերությունների կարգավորման համար նախապայմանների առաջադրումը՝ դրանք գնահատելով որպես Յայոց ցեղասպանության, Մեծ Եղեռնի մինչ օրս անպատիժ մնալու հետևանք:

8. Կոչ է անում Թուրքիայի Յանրապետության՝ ճանաչել և դատապարտել Օսմանյան կայսրության կողմից իրականացված Յայոց ցեղասպանությունը և մարդկության դեմ իրագործված այդ սոսկալի ոճի զոհերի հիշատակը ոգեկոչելու միջոցով առերեսվել սեփական պատմության ու հիշողության հետ՝ հրաժարվելով կենձրարարության, անհերքելի իրողության ժխտման և հարաբերականացման քաղաքականությունից:

Զորակցում է Թուրքիայի քաղաքացիական հասարակության այն հատվածին, որի ներկայացուցիչներն այսօր արդեն համարձակություն են դրսելում այդ հարցում՝ ի հակադրություն իշխանությունների պաշտոնական դիրքորոշման:

9. Հույս է հայտնում, որ Թուրքիայի կողմից Յայոց ցեղասպանության ճանաչումը և դատա-

պարտումը կարևոր մեկնակետ կրաօնան հայ և թուրք ժողովուրդների պատմական հաշտեցման գործընթացի համար:

10. Հպարտությամբ է արձանագրում, որ ցեղասպանությունից վերապրած հայ ժողովուրդը վերջին հարյուրամյակի ընթացքում՝

- դրսելուց անկոտրում կամք ու ազգային ինքնագիտակցություն, վերականգնեց դարեր առաջ կորցրած ինքնիշխան պետականությունը,

- պահպանեց և զարգացրեց ազգային արժեքները, հասավ ազգային մշակույթի, գիտության և կրթության վերածննդի՝ ուրույն ներդրում ունենալով համաշխարհային ժառանգության զարգացման գործում,

- ստեղծեց Յայկական Սփյուռքի հոգևոր և աշխարհիկ կառույցների հզոր և արդյունավետ ցանց, ինչը նպաստեց աշխարհասփյուռ հայ համայնքներում հայապահպանության, հայի՝ հարգանք և համակրանք վայելող կերպարի կերտմանը, հայ ժողովուրդի արդար իրավունքների պաշտպանությանը,

- համազգային գործակցության և հայրենադարձության ընդարձակ ծրագրով համախմբեց և վերստեղծեց ցեղասպանության հետևանքով վերացման վտանգի առջև հայտնված ազգային գենոֆիոնով,

- Առաջին և Երկրորդ աշխարհամարտերում բերեց իր արժանի ներդրումը միջազգային անվտանգության և խաղաղության հաստաման գործում, փառավոր հաղթանակներ տարավ Սարդարապատի և Արցախյան հերոսամարտերում:

11. Դիտարկում է Յայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցը որպես կարևոր հանգրվան պատմական արդարության համար մղվող պայքարը «Յիշում են և պահանջում» կարգախոսով շարունակելու գործընթացում:

12. Կոչ է անում հայորդիների գալիք սերունդներին՝ հայրենասեր, գիտակից և ուսուալ կեցվածքով պաշտպան կանգնել հայրենի սրբազն ժառանգությանը, աննահանջ պայքարով ժառայել հանուն՝

- առավել հզոր Յայրենիքի՝ ազատ և ժողովրդավար Յայաստանի Յանրապետության,

- անկախ Արցախի առաջընթացի ու գործնական,

- աշխարհասփյուռ հայության գործուն համախմբման,

- համայն հայության դարավոր նվիրական նպատակների իրականացման:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԴՊՐՈՔՆԵՐԻ ՍՏԵՂՇՄԱՆ ԽԱՆՊԱՐՀԻՆ

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում 2014-2015 ուսումնական տարվա մեկնարկը նշանավորվեց նաև գիտառուսումնական խմբերի (ԳՈՒՆ) գործունեությամբ: Հայտարարված ներհանձարանական գիտառուսումնական խմբերի հետազոտական նախագծերի մրցույթի արդյունքում ձևավորվել էր ուժում: Արդեն տարեվերջին՝ դեկտեմբերի 12-24-ը, գիտառուսումնական խմբերը հանդես եկան գիտական սեմինարներով, որոնց ընթացքում երևան եկան խմբերի աշխատանքային ուղղվածությունը, նպատակները, ներկայացվեց յուրաքանչյուր խմբի կայք-էջերը:

Դեկտեմբերի 12-ին առաջին սեմինարն էր, հանդես եկավ «Ֆինանսական ծառայությունների հասսանելիություն» խումբը, դեկտեմբերի 16-ին՝ «Ազգային ինովացիոն համակարգ» և «Յանցային տնտեսություն» խմբերը, դեկտեմբերի 20-ին՝ «Սպառողների (ուսանողների) բավարարվածություն» և «Երկրատեղեկատվական համակարգեր», դեկտեմբերի 23-ին և 24-ին՝ «Կրթության նոտիվացիա» և «Գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրություն» խմբերը:

ՀՊՏՀ գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը «Տնտեսագետի» հետ գրույցում գիտառուսումնական խմբերի ստեղծումը համարեց մեծ ծեռքերում, ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ճանապարհ, դասախոսներից, ասպիրանտներից, ուսանողներից կազմված հետազոտական կոլեկտիվների ինստիտուցիոնալ աջակցության ձև: Նախագիծը համահունչ է կրթության և գիտության հնտեղրման, ՀՀ-ում բարձրագույն և հետքուհական կրթության

զարգացման պետական քաղաքականությանը:

«Գիտառուսումնական խմբերի նպատակն է ուսանողներին, ասպիրանտներին և երիտասարդ գիտնականներին ներգրավել հետազոտական գործընթացներում, բարձրագույն կրթության ծրագրերի իրականացման գիտական հենք ձևավորել, գիտական հետազոտությունների արդյունքներն ինտեգրել կրթական գործընթացին, ուսանողներին, ասպիրանտներին, երիտասարդ գիտնականներին ուղղորդել ինքնուրույն գիտական աշխատանքի, հետազոտության արդյունքների ձևակերպման և հրապարակման, լայն լսարանին գեկույցների և շնորհանդեսների ձևով ներկայացման կարողությունների զարգացմանը, համալսարանի ստորագրաժամկետությանը զարգացնել գիտահետազոտա-

կան կյանքը»,- ասաց Գագիկ Վարդանյանը՝ հավելելով, որ գիտահետազոտական նախագծերը կարող են իրականացվել համալսարանի ակադեմիական բոլոր ուղղություններով, սակայն առաջնահերթ են սոցիալ-տնտեսական զարգացման հրատապ հիմնախմբիները և ուսումնական նախագծերը՝ կրթական գործընթացում արդյունքների հետագա ներդրման նպատակով:

Ինչ վերաբերում է դասախոս-ուսանող (մագիստրանտ) համատեղ աշխատանքին, պրոռեկտորը նշեց՝ դասախոսի գիտական ակտիվությունն ազդում է գիտական հետազոտություններում ուսանողի ներգրավվածության, նրա դերի մեծացման, մասնագետի այնպիսի որակների ձևավորման վրա, ինչպիսիք են ստեղծագործական ունակությունը, ինքնուրույնությունը և պատասխանատվությունը:

«Դատկապես բարձրագույն կրթության երկրորդ աստիճանի՝ մագիստրատուրայի պարագայում կարևոր է իրական հետազոտություններում ուսանողի ներգրավումը, ինչը որոշակի նպաստ կարող է բերել այդ մակարդակում կրթության որակի բարձրացման գործում: Բացի դրանից, դասախոսի և մագիստրանտի միջանձնային շփումները նպաստում են որոշ հմտությունների փոխանցմանը և նրանց միջև այնպիսի արժեքների սերմանմանը, ինչպիսիք են թիմային աշխատանքը, հաղորդակցային հմտությունները, ինչը և կարևոր է աշխատաշուկայում պահանջված լինելու համար»,- ասաց պրոռեկտորը:

Ամփոփելով խոսքը նա նշեց՝ ԳՈՒՆ-երը նոր որակ են հաղորդում գիտական հետազոտություններին, որանք կնպաստեն համալսարանում գիտական դպրոցների ձևավորմանը և համալսարանի մրցու-

նակության բարձրացմանը՝ կրթական գործընթացի այդ ճանապարհով։

«Տնտեսագետը» զրուցել է նաև գիտառումնական խնդերի ղեկավարների հետ՝ պարզելու, թե որն է կատարվող աշխատանքների, ուսումնասիրությունների հիմնական առանցքը, ինչ է ակնկալվում յուրաքանչյուր խնդիր։

«Ուսանողների (սպառողների) բավարարվածություն» գիտառումնական խնդիր ղեկավարը (հասարակական հիմունքներով) ՀՊՏՀ ռեկտոր, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Արյոյանն է։ Խնդիր ուսումնասիրության թեման արդիական է՝ «Սպառողների (ուսանողների) բավարարվածության հիմնախնդիրները ՀՀ բարձրագույն կրթական ծառայությունների շուկայում»։

«Որպես բարձրագույն ուսումնական հաստատության ղեկավար, բնականաբար, ինծ հետաքրքրում է, թե մեր գործունեությունը, բարեփոխումները, իրականացրած ծրագրերը որքանով են գոհացնում մեր ուսանողներին։ Հէ՞՞որ մեր ամբողջ գործունեությունն ուղղված է ուսանողներին որպես կրթական ծառայություններ մատուցելուն։ Իսկ առկա պահանջմունքների մասին իրագեկվածությունը մեզ թույլ կտա այլ կերպ ծրագրել մեր հետագա անելիքները՝ արդյունքն ամբողջությամբ ուղղելով սպառողների՝ տվյալ դեպքում մեր ուսանողների պահանջմունքների բավարարմանը», - «Տնտեսագետի» հետ զրուցում ասաց ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արյոյանը։

Ռեկտորի խոսքով՝ հետազոտության նպատակն է ուսումնասիրել սպառողների բավարարվածության հիմնախնդիրները ՀՀ բարձրագույն կրթական ծառայությունների շուկայում, նաևնապարապես՝ ՀՊՏՀ-ում։ «Ուսումնասիրության օրյեկտը ՀՊՏՀ-ն է, իսկ առարկան՝ ուսանողների ստացած կրթական ծառայությունների գնահատումն ու օպտիմալացումը։ Իրականացվելիք հետազոտության արդիականությունը պայմանավորված է ՀՀ կրթական ծառայությունների շուկայում ՀՊՏՀ ունեցած դիրքն ամրապնդելու և միջազգային շուկա ներթափանցելու անհրաժեշտության գիտակցմամբ», - նշեց հանալսարանի ղեկավարը։

«Ֆինանսական ծառայությունների հասանելիություն» խնդիր ղեկավար, ՀՊՏՀ գիտության բաժնի պետ, տ.գ.թ., դոցենտ Խորեն Միհիթարյանն ընդգծեց, որ իրենց խումբը միակ միջազգային խումբն է, և այս առումով այն արդեն իսկ ունի մի

շարք առանձնահատկություններ. ընդգրկված են օտարերկրացի (սիրիացի) ուսանողներ, իսկ աշխատանքի վերջնարդյունքը կներկայացվի անգլերեն մենագրությամբ։

«Որպես գիտության բաժնի պետ և գիտառումնական խմբերի աշխատանքների համակարգող՝ նշեմ, որ մեր խնդիրն է պրոֆեսորադասախոսական կազմ, գիտահետազոտող, մագիստրոս, ասպիրանտ հնտեգրումը։ Այսինքն՝ գիտության և ուսումնական գործընթացների հնտերգրումը։ Իսկ «Ֆինանսական ծառայությունների հասանելիություն» գիտառումնական խմբի հիմնական նպատակն է փորձել ցույց տալ, թե որքանով են մեր առևտրային բանկերը և այլ ֆինանսաբանկային կազմներպություններ կարողանում բավարարել իրենց պոտենցիալ հաճախորդների պահանջմունքները՝ այս կամ այն բանկային ծառայության հարցով», - ասաց Խորեն Միհիթարյանը։

Խնդիր ղեկավարի խոսքով՝ հետազոտությունը կատարվում է ինչպես ՀՀ, այնպես էլ Սիրիայի Արաբական Հանրապետության ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում։ մագիստրանտներն ուսումնասիրություն են Սիրիայի նախապատերազմյան և ներկայիս ֆինանսական իրավիճակը։ Խորեն Միհիթարյանն առանձնահատուկ ընդգծեց օտարերկրյա ուսանողների ոգևորությունը և ջանադիր աշխատանքը։

«Ազգային ինովացիոն համակարգ» գիտառումնական խնդիր ղեկավար, ՏԿ և ՄՏՀ ֆակուլտետի ղեկան, տ.գ.թ., դոցենտ Աստոմ Մարգարյանը նշեց, որ ազգային ինովացիոն համակարգը Հայաստանի զարգացման հեմայուներից է։ Որպեսզի մեր պետությունը լուծի իր տնտեսության զարգացումը խոչընդոտող հիմնախնդիրները, պետք է տնտեսությունը կառուցի նորաստեղծության վրա։ Դա նշանակում է, առաջին հերթին, մրցունակ աշխատանքներ՝ երկարաժամկետ, ապագայի երաշխիքներով, բարձր եկամուտներ ստեղծող և այլն։ «Պետք է ունենալ այնպիսի տնտեսական մոդել, որը լինի մրցունակ՝ գլոբալ չափանիշներով։ Հիմնականում այս հիմնախնդիրն է միտված «Ազգային ինովացիոն համակարգ» ծրագիրը։ այն մի կողմից՝ լուծում է հետազոտական, մյուս կողմից՝ կրթական, նաև՝ այս գիտելիքի և մտածելակերպի տարածման, հանրայնացման խնդիրներ։ Ամփոփ ծևակերպմանը՝ ազգային ինովացիոն համակարգի տարրերի՝ գիտության, հետազոտությունների, տնտեսական միավորների, համալսարանների և այլնի համակարգված, փոխլրացնող, փոխկա-

ՀՊՏՀ ԳԻՏԱԼԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐՈՒՄ

պակցված համակարգի ստեղծմանն է միտվածքը մեր խմբի աշխատանքը»,- ասաց Ասոն Մարգարյանը:

«Ցանցային տնտեսություն» խմբի ղեկավար, տնտեսական ինֆորմատիկայի և տեղեկատվական համակարգերի ամբիոնի վարիչ, տ.գ.դ., պրոֆեսոր Վարդան Սարգսյանը նշեց, որ գլոբալ տնտեսության ներկայիս զարգացումներն առնչվում են նոր տեխնոլոգիաների վրա հիմնված տնտեսության նորագույն դրսորումներին: Այդ առումով ՀՀ-ում ցանցային տնտեսության կայացման շրջանակներում առկա են մի շարք՝ ղերևս ոչ բավարար հետազոտված խնդիրներ, որոնք կապված են դասական բիզնես գործառույթների համակարգում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներառման հետ: «Ցանցային տնտեսություն» գիտաուսումնական խմբի առջև դրված է խնդիրների լայն շրջանակ. տնտեսության մեջ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներառման տեսամեթոդական հարցադրումներ, ՀՀ-ում էլեկտրոնային բիզնեսի, էլեկտրոնային կառավարման համակարգերի զարգացում, տեղեկատվական հասարակության կայացման ռազմավարություններ, տեխնոլոգիական տնտեսության իրավանորմատիվային համակարգի կայացում:

«Մեր ուսումնագիտական խմբի գործունեության հիմնական նպատակը ցանցային տնտեսության հիմնադրույթների և ՀՀ տնտեսական ակտիվության վրա ցանցային տնտեսության համակարգի ազեցությունների որակական և քանակական գնահատականների ուսումնասիրություններ, մասնավորապես՝ բիզնես միջավայրի արդյունավետության, իրավանորմատիվային համակար-

գի կենսունակության և սոցիալական միջավայրում դրական տեղաշարժերի առումով», - ասաց պրոֆեսորը՝ հավելելով. «Ուսումնագիտական խումբն ակտիվ գործունեություն է ծավալում նաև գիտական հետազոտությունների արդյունքների հիման վրա ուսումնական նորագույն մոդուլների ստեղծման ուղղությամբ: Մասնավորապես, առաջիկայում պլանավորվում է մշակել երկու մագիստրոսական ուսումնական մոդուլ՝ «Ցանցային տնտեսություններ» և «Կարիերայի պլանավորում և աշխատաշղուկայի նոր մոդելներ»»:

«Այստահանման ներուժի իրացում» գիտաուսումնական խմբի ղեկավար, միջազգային տնտեսա-

կան հարաբերությունների ամբիոնի վարիչի Ժ/Ա, տ.գ.թ., դոցենտ Գրիգոր Նազարյանը, որպես խմբի աշխատանքի առանձնահատուկ խնդիր, նաև նաև նշեց շրջափակման ազդեցության գնահատումը՝ մարենատիկական մոդելների օգնությամբ: Խմբի ղեկավարն ասաց, որ նախկինում տրվել են գնահատականներ (1998 թ., 2002 թ.), բայց բավական ժամանակ է անցել, փոփոխություններ են տեղի ունեցել, ԵՏՍ-ին անդամակցության շրջանակներում ընթացակարգեր են փոխվել և այլն, ուստի հետազոտողներն այս պահին փնտրում են շրջափակման ազդեցության գնահատման բանալին: Ցետազոտության առանցքը Հայաստանի՝ որպես ծովային ելք չունեցող երկրի տրանսպորտային հիմնախնդիրների բացահայտումն է, դրանց ուղղությամբ որոշակի միջոցառումների նախանշումը, որոնք բացառապես միտված կլինեն արտահանմանը:

«Կրթության մոտիվացիա» գիտաուսումնական խմբի ղեկավար, կառավարման ֆակուլտետի ղեկանի տեղակալ, տ.գ.թ., դոցենտ Մերի Բադայանի խոսքով՝ իրենց խմբի աշխատանքը միտված է բարձրացնելու բուհերի պրոֆեսորադասախոսական կազմի աշխատանքի արդյունավետությունը՝ աշխատանքից առկա նրանց բավարարվածության աստիճանի գնահատման, դրա վրա ազդող ինչպես նյութական, այնպես էլ ոչ նյութական խթանների բացահայտման և վերջիններիս ազդեցությամբ մոտիվացիայի գնահատման, համապատասխան առաջարկների ներկայացման ու իրականացման միջոցով:

«Երկրատեղեկատվական համակարգեր» գիտական խմբի ղեկավար, բնօգտագործման տնտեսագիտության ամբիոնի վարիչ, տ.գ.դ., պրոֆեսոր Սուլեն Գևորգյանը նշեց, որ մեր հանրապետությունում երկրատեղեկատվական համակարգի ստեղծման ուղղությամբ քայլեր են կատարվել՝ սկսած 2005 թվականից: «Պետք էր ստեղծել բազային և թեմատիկ մասերով երկրատեղեկատվական համակարգեր: Սակայն միմայն այժմ ստեղծվել է միայն բազայինը՝ երևան քաղաքի համայնքների (վարչական շրջաններ) համար, և որոշակի քայլեր են արվել Յայաստանի մի քանի բնակավայրերում դրա ստեղծման ուղղությամբ: Նախկինում ստեղծված նյութերի մեծ մասն արդեն արդիական չէ, կորցրել է թարմությունը: Երկրատեղեկատվական համակարգերն արդիական են տնտեսության բոլոր ճյուղերի համար և աշխարհում են տնտեսավարման, պլանավորման և աշխատանքների արդյունավետ իրականացման լավագույն միջոց: Մեր գիտառությունական խմբի ուսումնասիրության նպատակն է վերհանել առկա այն խնդիրները, որոնք խոչընդոտում են երկրատեղեկատվական համակարգերի ամբողջական ներդրմանը ՀՀ-ում, ինչպես նաև առաջարկել համապատասխան լուծումներ՝ աշխատանքներն առավել արդյունավետ կազմակերպելու և հնարավորինս սեղմ ժամկետներում համակարգը ներդնելու համար: Այս կնպաստի ՀՀ պետական կառավարման մարմինների կողմից համապատասխան ծրագրերի կազմման, իրականացման և վերահսկման աշխատանքների արդյունավետության բարձրացմանը, օպտիմալ լու-

ծումների, որոշումների ընդունմանը, նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հողային և ֆինանսական ռեսուրսների ծիշտ կառավարմանը», - ասաց Սուլեն Գևորգյանը:

«Գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրություն» գիտառությունական խմբի ղեկավարն է ինֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետի դեկան, տ.գ.թ., դոցենտ Մանուկ Մովսիսյանը:

«Գյուղատնտեսության արդյունավետ զարգացման հիմնական խոչընդոտը մեր հանրապետության տարածքի բարձր ռիսկայնությունն է: Երկրի գյուղաբնակ հատվածը յուրաքանչյուր տարի տարրեր անկանխատեսելի բնական աղետների հետևանքով զգալի կորուստներ է կրում: Եթե հաշվի առնենք, որ նրանց մեծ մասը գյուղատնտեսական արտադրության գործընթացի կազմակերպումն իրականացնում է վարկային միջոցների հաշվին, ապա բնական աղետների հետևանքը հածախ ծակատագրական են լինում մեր հայրենակիցների համար: Նետսաբար, վերջիններիս կրած վնասները մեղմելու, ոլորտի ռիսկերը զայնու և գյուղատնտեսության գրաղվողների գործունեության շարունակականությունն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է մշակել համապատասխան միջոցառումներ և ներդնել արդյունավետ մեխանիզմներ: Նկատի ունենալով այս ամենը և ուսումնասիրելով գյուղացիական տնտեսություններին ներհատուկ ռիսկերը՝ մեր խումբն իր առջև նպատակ է դրել բացահայտել ՀՀ-ում դրանց արդյունավետ կառավարման մեթոդների և մեխանիզմների բացակայության պատճառները», - ասաց խմբի ղեկավարը՝ նշելով, որ իրենց խմբի աշխատանքը միտված է՝ գնահատելու բնական աղետների հետևանքով գյուղատնտեսության պատճառները ուսումնասիրելու ոլորտին բնորոշ ռիսկերի կառավարման՝ աշխարհում գյուղերուն ունեցող մեխանիզմները, քննարկելու դրանք ՀՀ-ում տեղայնացնելու հնարավորությունները: Վերջնարդյունքում ակնկալվում է միջազգային փորձի ուսումնասիրության արդյունքներով առաջարկել պետության և մասնավոր ապահովագրական հատվածի արդյունավետ հանգործակցության մեխանիզմ՝ ներկայացնելով գյուղատնտեսության բնագավարի ռիսկերի կառավարման մոդել:

Նշենք, որ ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքի (asue.am) գիտություն խորագրի ներքո հասանելի են գիտառությունական խմբերի կայք-էջերը, որտեղից կարող եք տեղեկանալ խմբերի կազմերի ու գործունեության մասին: Նաև նշենք, որ մարտի 3-ից ընթանում է սեմինարների 2-րդ փուլը, իսկ խմբերի աշխատանքը կամփոփվի հունիսին:

ՆԱՆԵ ԱԿԱՆԵՍՅԱՆ

**Տնտեսագիտության տեսության
ամրիոնի դոցենտ Սամվել Գրիգորյանը
շարունակում է ուսումնասիրել, գտնել,
վերլուծել և մասնագետի հայացքով իր
հեղինակային խորագիրը հարստացնել
հայաստանյան և միջազգային
տնտեսական ամենակարևոր ու
հետաքրքրական նորություններով
և արծագանքներ ստանալու
ակնկալիքով ներկայացնել ընթերցողի
ուշադրությանը:**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՓՈՔՔ ՀԻԴՐՈԷԼԵԿՏՐԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԱՊԱԳԱՆ

Հայկական ատոմակայանի փակման կամ էլ վերակառուցման խնդիր հետ կապված՝ կարևորվում են էլեկտրաէներգիայի ստացման այլընտրանքային հնարավորությունների հետազոտումն ու օգտագործումը: Այս իմաստով, ջրային ռեսուրսներով հարուստ Հայաստանի համար կարևոր նշանակություն է ստանում հիդրոէներգիայի հնարավորությունների ընդլայնումը, մասնակի պահպանը՝ փոքր ՀԵԿ-երի կառուցումը: Ներկայումս Հայաստանում գործում է 144 փոքր ՀԵԿ, 80 ՀԵԿ-ի արտոնագիր է տրված, և ևս 130 ՀԵԿ-ի կառուցում հաստատված է ՀՀ էներգետիկ անվտանգության ապահովման հայեցակարգում:

Փոքր ՀԵԿ-երի գործունեությունը մեր հանրապետությունում համարվում է բարձր եկամտաբերությամբ թիզնեսի ոլորտներից մեզը: Դա պայմանավորված է նաև նրանով, որ փոքր ՀԵԿ-երի կառուցման համար արտօնագիրը տրվում է հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից 15 տարի ժամկետով և արտադրված էներգիան վաճառելու հաստատում երաշխավորված 9-20 դրամ սակագնուվ՝ կախված ջրային ռեսուրսի տեսակից: Այսինքն՝ այս ոլորտում չկան մրցակցություն և արտադրանքն իրացնելու դժվարություններ: Հայաստանում փոքր ՀԵԿ-երը կառուցվում են միջազգային բանկերի վարկավորմամբ (Համաշխարհային, Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական, Զարգացման գերմանական բանկերի):

Հարկ է նշել, որ փոքր ՀԵԿ-երի արտադրած էլեկտրաէներգիան բավականին բարձր գներով գնում է «Հայկական էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ն: Համեմատության համար նշենք, որ «Որոտան» ՀԵԿ-ի էլեկտրաէներգիան գնում է 1 կվտ-ը 2 դրամով, իսկ փոքր ՀԵԿ-երինը՝ մինչև 20 դրամով: Առայժմ չենք անդրադառնում այս խնդրին, ինչպես նաև փոքր ՀԵԿ-երի գործունեության հետևանքով առաջացող բնապահպանական հիմնախնդիրներին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ ԵՎ ՂԵՖՈԼՏԻ «ՈՒՐՎԱԿԱՆԸ»

Յուրաքանչյուր երկիր ունի որոշակի ֆինանսական պարտավորություններ կամ պարտքեր: Պետական պարտքը հանդես է գալիս արտաքին և ներքին պարտքերի տեսքով: Մեր ընթերցողներին հիշեցնենք, որ արտաքին պարտք նշանակում է՝ պետությունը ֆինանսական պարտավորություններ ունի արտասահմանի հանդեպ, իսկ ներքին պարտքը դեպքում՝ սեփական ժողովրդի: Պարզ է. առավել մտահոգող է արտաքին պետական պարտքը, որը նարելու անվճարունակության պարագայում պետությունը ստիպված է դժվոլտ հայտարարել՝ իր բացասական հետևանքներով:

Արտաքին պարտքի անվտանգ սահմանը, ըստ Եվրամիության կանոնակարգի, չանոք է գերազանցի ՀՆԱ-ի նկատմամբ 60%-ը: Սակայն իրական փաստերը վկայում են, որ զարգացած երկրներից շատերում այդ ցուցանիշը գերազանցված է բազմակի անգամ: Օրինակ, Եվրամիության մի շարք երկրներում արտաքին պարտքը ՀՆԱ-ի նկատմամբ 300-400% է կազում: Իսկ Լյուքսեմբուրգի արտաքին պետական պարտքը 68 անգամ գերազանցում է ՀՆԱ ծավալը, թեև այդ երկիրը համարվում է Եվրոպական «հարկային դրախտավայր» (օֆշոր): Աշխարհի գերիզոր տերության՝ ԱՄՆ-ի արտաքին պարտքը կազմում է 17,5 տրլն դրլար, որը գերազանցում է նորա ՀՆԱ ծավալը:

Բնականաբար, հարց է առաջանում, թե ինչ հետևանքներ կարող են ունենալ արտաքին պարտքը գլոբալացման պայմաններում: Օրինակ, ԱՄՆ-ի ենթադրյալ դեֆոլտի պարագայում ի՞նչ տեղի կունենա համաշխարհային տնտեսության մեջ, եթե նկատի ունենանք, որ ԱՄՆ-ին հիմնական վարկատու 11 երկրները 4,27 տրլն դրլարի ներդրումներ ունեն ամերիկյան պետական պարտատոմսերում (միայն Չինաստանը և ճապոնիան՝ 2,42 տրլն):

Ըստ միջազգային հաշվարկների բանկի (BIS) հրապարակած տվյալների՝ պետական կառույցների

և մասնավոր ընկերությունների ֆինանսական պարտավորություններն ամբողջ աշխարհում գերազանցում են 100 տրլն դրամ, որի հսկայական չափը պատկերացնելու համար նշենք, որ համաշխարհային ՀՆԱ-ն 2014 թ. սկզբին կազմել է 87,2 տրլն դրամ:

Ստորև ներկայացնում ենք առավել մեծ ծավալի արտաքին պետական պարտք ունեցող երկրները՝ ինչպես բացարձակ, այնպես էլ հարաբերական ցուցանիշներով. ընթերցողի համար ավելի ընկալելի դարձնելու համար, կազմել ենք հետևյալ այդուսակը:

Տեղը ըստ պետ- պարտքի ծավալի	Երկիրը	ՀՆԱ ծավալը (տրլն դրամ)	Պետական պարտք		Պետական պարտքը 1 բնակչի հաշվով (հզր դրամ)
			ծավալը (տրլն դրամ)	ՀՆԱ-ի նկատ- մամբ (%-ով)	
1.	ԱՄՆ	17,35	17,52	101	50,2
2.	Մեծ Բրիտանիա	2,52	9,96	396	157,0
3.	ճապոնիա	4,72	10,62	225	83,4
4.	Գերմանիա	3,60	5,72	159	70,5
5.	Ֆրանսիա	2,27	5,37	236	81,1
6.	Լյուքսեմբուրգ	0,0426	2,93	6876	5637
7.	Իտալիա	1,81	2,60	144	42,2
8.	Նիդերլանդներ	0,690	2,5	360	148,0
9.	Իսպանիա	1,39	2,28	164	47,7
10.	Իռանդիա	0,19	2,16	1137	448,0
11.	Շվեյցարիա	0,37	1,54	417	191,0
12.	Ավստրիա	1,00	1,51	151	67,0
13.	Բելգիա	0,42	1,42	338	136,0
14.	Կանադա	1,51	1,33	88	38,2
15.	Սինգապուր	0,34	1,17	346	211,0
16.	Յոնակոնց	0,38	1,11	290	156,0
17.	Շվեյչարիա	0,55	1,04	188	107,0
18.	Ավստրիա	0,42	0,81	194	99,0
19.	Չինաստան	11,412	0,87	8	0,67
20.	Նորմեգիա	0,51	0,72	140	140,0
21.	Ռուսաստան	2,09	0,71	34	5,0
Հայաստան		0,01	0,005	50	1,67

Ամերաժեշտ է նկատի ունենալ, որ արտաքին պետական պարտքը ներառում է ոչ միայն արտերկրին վաճառված պետական պարտատոմսերն ու վերցված փոխարությունները, այլև մասնավոր ընկերությունների այն վարկերը, որոնք վերցվել են արտասահմանյան բանկերից:

Արտաքին պարտքի «բեռը» գնահատելիս անհրաժեշտ է հաշվի առնել ոչ միայն դրա բացարձակ ծավալը ՀՆԱ-ի նկատմամբ, այլև բնակչության մեկ շնչին ընկանող պարտքի ծավալը, որը ցույց է տալիս արտաքին պարտքի «բեռը» 1 բնակչի հաշվով: Սա կարևորվում է, քանի որ արտաքին պետական պարտքը, ի վերջո, մարելու են երկրի բնակչությունն ու ապագա սերունդները:

ԱՐԴՅՈՒ ԶԻՆԱՑԱՆԸ ԴԱՌՆՈՒՄ Է ՀԱՄԱՆԱՐԴԱՅԻՆ ՏՏԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՏԱՐ

Թերևս, սա կարելի է համարել 2014 թ. տնտեսական ամենասենսացիոն նորությունը, որը հրապարակվեց Արժույթի միջազգային իիմնարդարամի (ԱՄԴ) կողմից և վերլուծական մեկնաբանություն ստացավ աշխարհահռչակ տնտեսագետ, Կոլումբիայի համալսարանի պրոֆեսոր Ջեֆրի Սաքսի կողմից: Այս նորության սենսացիոն բնույթն այն է, որ Չինաստան առաջ է անցել աշխարհի խոշորագույն տնտեսությունից՝ Միացյալ Նահանգներից: ԱՄԴ-ի հաղորդման համաձայն՝ Չինաստանի ՀՆԱ-ն կգերազանցի 17,6 տրլն դրամը՝ ԱՄՆ-ի 17,4 տրլն դրամի նկատմամբ: Սա չի կարելի պատահականություն համարել, քանի որ պատմությունը վկայում է, որ մինչև 1889 թվականը Չինաստանն աշխարհում ամենամեծ տնտեսությունն է ունեցել և ամենախիստ բնակչության մեկ շնչի հաշվով Չինաստանի ՀՆԱ-ն կազմում է ընդամենը 12,9 հզր դրամ՝ ԱՄՆ-ի նույն 54,7 հզր դրամը ցուցանիշի պայմաններում (թեև միայն վերջին 5 տարում Չինաստանի շնչային ՀՆԱ-ն կրկնապատկվել է): Կարևորվում է նաև այն հանգանանքը, որ տնտեսական հզր առաջընթացի հետ մեկտեղ, աճում է Չինաստանի աշխարհաբարձական ազդեցությունը, և աշխարհի շատ

երկրների մակրոտնտեսական ցուցանիշները:

Իրականում, ընթացիկ, փաստացի գներով հաշվարկված, Չինաստանի ՀՆԱ-ն 11,4 տրլն դրամ է կազմում: Մեր ընթերցողին հիշեցնենք, որ գնողունակության պարփետոր ցույց է տալիս, թե միևնույն «ապրանքային զամբյութը» տարբեր երկրներում որքան արժե: Տվյալ դեպքում այդ գործակիցը Չինաստանում 1,55 է, Ռուսաստանում՝ 1,7: Դրանց ելենով՝ Ռուսաստանի ՀՆԱ-ն 3,56 տրլն դրամ է գնահատվում, սակայն իրականում, փաստացի գներով 2,06 տրլն դրամ է:

Իհարկե, ՀՆԱ ծավալով Միացյալ Նահանգներին գերազանցելը դեռևս չի նշանակում, թե Չինաստանն ամենազարգացած երկիրն է դարձել, որովհետև բնակչության մեկ շնչի հաշվով Չինաստանի ՀՆԱ-ն կազմում է ընդամենը 12,9 հզր դրամ՝ ԱՄՆ-ի նույն 54,7 հզր դրամը ցուցանիշի պայմաններում (թեև միայն վերջին 5 տարում Չինաստանի շնչային ՀՆԱ-ն կրկնապատկվել է): Կարևորվում է նաև այն հանգանանքը, որ տնտեսական հզր առաջընթացի հետ մեկտեղ, աճում է Չինաստանի աշխարհաբարձական ազդեցությունը, և աշխարհի շատ

Երկրներ Չինաստանը դիտում են որպես հզոր անփոխարհների տնտեսական գործընկեր՝ տնտեսության տարբեր ոլորտներում և համատեղ բիզնեսի զարգացման գործում:

Այնուհանդերձ, Չինաստանի տնտեսական և աշխարհաքաղաքական դիրքերի աճրապնդման փաստարկներից կարելի է ներկայացնել հետևյալները.

1. Չինաստանը միացել է Ռուսաստանի, Բրազիլիայի, Հնդկաստանի և Չառավային Աֆրիկայի մասնակցությամբ ծևավորված «BRICS» միջազգային տնտեսական միությանը, որին միանալու նշանություն ունի նաև ճապոնիան: Սա ինքնին նոր տնտեսական ըևեռ դաշնալու փաստարկ է:

2. 2014-ի ամռանը Բրազիլիայում կայացած «BRICS»-ի համաժողովը որոշում է ընդունել նշված երկրների ֆինանսական մասնակցությամբ Նոր զարգացման բանկ իիմնել Շանհայում և Ներդրումային ասիական բանկ՝ Պեկինում:

3. Չինաստանը նախատեսում է ստեղծել ցամաքային ու ծովային «նոր մետաքսե» ճանապարհներ՝ նպատակ ունենալով միացնել Չինաստանի տնտեսությունը Արևելյան, Չառավային, Կենտրոնական Ասիայի և Եվրոպայի եներգետիկ ցանցերին, երկարուղային գծերին ու ավտոմայրուղիներին, ինչպես նաև խթանել ծովային առևտուրն Արևելյան Ասիայի և Հնդկական օվկիանոսի տարածաշրջանի երկրների միջև:

Այնուհանդերձ, ոչ մի երաշխիք չկա, թե այս ծրագրերը հաջող և հարթ կը թանանան, որովհետև Չինաստանը շատ գերտերությունների նման նույնական կանգնած է հսկայական ներքին խնդիրների առջև, ինչպիսին են եկամուտների աճող անհավասարությունը, կոռուպցիան, ռեզիոնների անհավասարաչափ զարգացումը, ֆինանսական շուկայի անկայունությունը և այլն:

ԴՎՈՒՄԻ ՀԱՄԱՀԱՐԴԱՅԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՔԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

2015 թ. հունվարին կայացավ շվեյցարական Դավոսի 45-րդ Համաշխարհային տնտեսական համաժողովը, որին հրավիրված էին 2,5 հազար պատվիրակներ, ինչպես նաև 140 երկրների լրագրողներ: Դրանց կազմում էին 40 պետությունների առաջնորդներ, նշանավոր գիտնականներ, խոշոր գործարարներ ու մեծահարուստներ, շուրջ 300 պաշտոնական անձինք: Համաժողովին մասնակցել են Նորքեյան 14 մրցանակակիրներ, 80 դոլարային միլիարդատերներ (որոնցից 20-ը ներկայացնում էին ԱՄՆ-ը, 19-ը՝ Հնդկաստանը, 8-ը՝ Ռուսաստանը):

Համաշխարհային տնտեսական համաժողովում քննարկված իիմնական թեման էր «Նոր գլոբալ համատեքստը», որտեղ, մեր կարծիքով, կարելի է առանձնացնել առավել կարևոր հետևյալ խնդիրները.

1. Չինաստանի տնտեսության ապագան,
2. Համաշխարհային ահարեկչության դեմ պայքարը,

3. Նավթի գնի անկումը,

4. Եկամուտների անհավասարության խորացումը:

Համաժողովի բացմանը Համաշխարհային տնտեսական համաժողովի նախագահ Կլաուս Շվաբը նշել է, որ «ամբողջ աշխարհի հայացքն այժմ ուղղված է Չինաստանին»: Դա պայմանավորված է նրանով, որ Չինաստանի տնտեսական աճի տեմպերի դանդաղումը (տարեկան 7%-ից ցածր), բացասաբար կանորդաշխատ ասիական տարածաշրջանի երկրների և ընդհանրապես համաշխարհային տնտեսության վրա: Սակայն, ինչպես ներկայացրեց Չինաստանի վարչապետ Լի Կեցյանը, ուս այնքան էլ մտահոգիչ չէ, քանի որ 7% աճը Չինաստանի համար ՀՆԱ-ի ավելի մեծ բացարձակ ցուցանիշ է (800 մլրդ դոլար), քան 5 տարի առաջ 10% տնտեսական աճը:

Համաշխարհային ահարեկչության հետ կապված՝ Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանդը նշել է, որ Ֆրանսիայում կատարված ահարեկչությունն ըստ էության ուղղված էր ոչ միայն Ֆրանսիային, այլև ամբողջ մարդկությանը, հետևաբար դրա դեմ պայքարը գլորալ խնդիր է, ահարեկչության կանխմանը պետք է մասնակցեն բոլոր երկրները:

Նավթի գների անկման վերաբերյալ շատ ելույթ ունեցողներ իրենց անհանգստությունն են արտահայտել և կանխատեսել են, որ մինչև տարեվերջ այն կրաքարանա մինչև 60 դոլարի սահմանը: Նրանց մտահոգությունը նաև այն է, որ նավթի գնի կտրուկ բարձրացումը կարող է մեծ ցնցում առաջացնել համաշխարհային տնտեսության մեջ: Այդ խնդիրի առնչությամբ Ռուսաստանի առաջին փոխվարչապետ հգոր Շուվալովը նշել է, որ ներկայիս գնաժամը ավելի թերեւ չի լինելու, քան 2008-2009 թվականներինը, ինչպես կարծում են շատերը: Նա նաև նշել է, որ Ռուսաստանի տնտեսությունն ունի ներքին ռեսուրսներ՝ իրեն վերագտնելու համար, քանզի Ռուսաստանի պետական պարտքը ընդամենը 11% է, իսկ գործազրկությունը՝ 5%:

Համաժողովում մարդկության զարգացման գլո-

բալ խնդիրներից համարվեց նաև սոցիալական անհավասարության շարունակական խորացումը և հարուստների ու աղքատների միջև եկամտային ծեղզածքի մեծացումը: Ըստ «Bloomberg»-ի գնահատումների՝ աշխարհի 300 գերհարուստ մարդկանց ունեցվածքը գնահատվում է 3,6 տրլն դոլար, որը համարժեք է Գերմանիայի ՀՆԱ-ին կամ էլ աշխարհի աղքատ բնակչության կեսի ունեցվածքին:

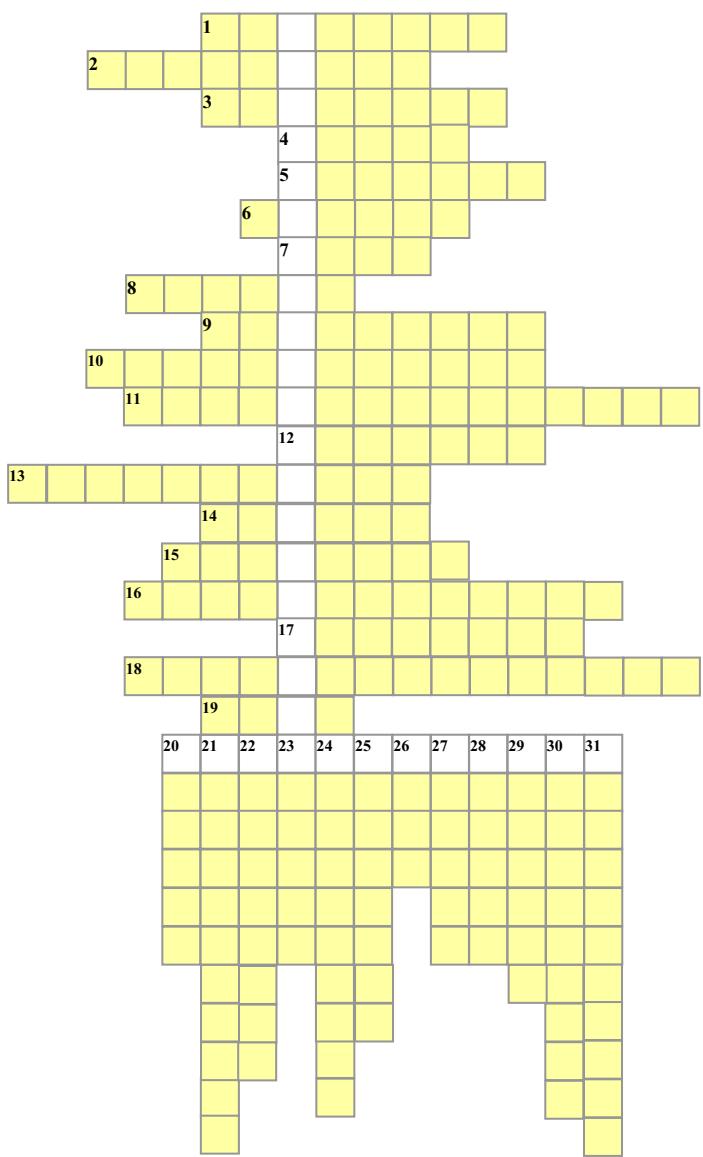
Ըստ «Oxfam»-ի (աղքատության հիմնախնդիրնե-

րը հետազոտող միջազգային կազմակերպության) կանխատեսումների՝ եկամտային անհավասարության խորացնան ներկա տեմպերը կհանգեցնեն նրան, որ 2016 թ. աշխարհի բնակչության 1%-ի հարստությունը կգերազանցի մնացած ամբողջ բնակչության ունեցվածքը:

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽԱՉԲԱՌ

- Տնտեսական աճի հիմնական տեսակներից մեկը, որը կապված է գիտատեխնիկական առաջընթացի հետ:
- Տնտեսական աճի տեսակ, որն ընդլայնում է արտադրության դաշտը:
- Տնտեսական իրավիճակ, երբ երկիրը մեկուսացված, ինքնարավ տնտեսություն է վարում:
- Տնտեսական աճի հայտնի տեսաբան Դոմարի անունը:
- Բորսայի հայերեն անվանումը:
- Անգլիացի տնտեսագետ, որը զարգացրել է Քենսի տնտեսական աճի տեսությունը:
- Տնտեսագետ, որն արաջինն է տվել բազմարկչի (մուլտիպլիկատորի) գաղափարը:

- Անգլիացի տնտեսագետ, որը հստակորեն առանձնացրել է արտադրության կազմակերպական գործոնը աշխատանք գործոնից:
- Յոլանդացի տնտեսագետ, որն առաջին է փորձել գնահատել գիտատեխնիկական գործոնի դերը տնտեսական աճի ապահովման մեջ:
- Գնային քաղաքականություն, ըստ որի՝ տարատեսակացվում են նոյն ապրանքի գները տարբեր սպառողների համար:
- Տնտեսական քաղաքականություն, որի նպատակը ճգնաժամային իրավիճակները հաղթահարելն է:
- Գերմանացի տնտեսագետ, պետական սոցիալզմի տեսության գաղափարախոս:
- Տնտեսական ցուցանիշ, որը կապված է «հրահրված» ինվեստիցիամերի հետ:
- Տնտեսական ռեսուրսների մեկ այլ անվանումը:
- Տնտեսական աճ, որը հանգեցնում է բնակչության բարեկեցության բարձրացմանը:
- Գիտատեխնիկական առաջընթացի տարատեսակ, որն արտահայտվում է առաջադիմական տեխնիկական միջոցների մեջ:
- Գործազրկության տեսակ, որը կապված է տնտեսության անկումների հետ:
- Տնտեսական ցուցանիշ, որը հաշվարկվում է արդյունքների և ծախսերի համադրությամբ:
- Ցուցանիշ, որով գնահատվում է տնտեսական աճը:
- Ամերիկացի տնտեսագետ, մարդկային կապիտալի տեսաբան:
- Բարիքի ստեղծման գործընթացը:
- Յերախոսավարձի գանձման ցուցանիշ:
- Այն, ինչ մնում է ծախսերը հանելուց հետո:
- Նավարենուագրի մեկ այլ անվանում:
- Եվրոպ կիրառող երկրների (քոնսալտինգ) ամբողջությունը:
- Տնտեսական վերելքների և անկումների հաջորդակիցներում:
- Յասկացություն բանկային գործում, որը նշանակում է ամսվա, եռամսյակի և տարվա վերջին օրը, ըստ որի ծզգություն են փոխարժեքները:
- Ֆրանսիացի տնտեսագետ, որին համարում են հողի նվազող պտղաբերության տեսության հիմնադիր:
- Արևորի զարգացման միավորված ազգերի կոմիտեան:
- Տարբեր արտադրատեսակների միատեսակացումը:
- Մուրիհակապահի կողմից ծանուցում մուրիհակատուիմ՝ մուրիհակի չվճարման մասին:

Ճիշտ լրացնելու դեպքում սպիտակ ուղղածիք և հորիզոնական սյունակներում կկարդաք ծանոթ բառակապակցություն:

Համազգային վստահության խորհուրդը դեկտեմբերի 29-ին աճփոփեց «Համազգային վստահություն» ամենամյա մրցանակաբաշխությունը՝ փորձագիտական գնահատման արդյունքում ներկայացնելով տարբեր ոլորտների այն անձանց ու կազմակերպություններին, որոնք վայելում են վստահության վարկանիշ: Հանդիսավոր արարողության ժամանակ Համազգային վստահության խորհրդի նախագահ Աստղիկ Խաչատրյանը հայտարարեց, որ 2014 թվականին իրենց խորհուրդը 100 ընկերությունների շրջանակում կոնտենտ վերլուծություն է իրականացրել, Նոյեմբերյանից մինչև Մեղրի շուրջ 6000 ազգաբնակչության շրջանում հարցումներ է իրականացրել՝ առցանց, ինչպես նաև թերթերի և կայքերի միջոցով:

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ռեկտոր, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը «Համազգային վստահության վարկանիշ-2014» մրցանակաբաշխությանն արժանացավ «Կրթական բարեփոխումների կայացման առաջանային գործում ներդրություն» մեջ:

Խթանման, բարձրագույն բուհական համակարգի զարգացման գործում ներդրած ավանդի համար» մրցանակին:

«Տնտեսագիտական համալսարանն արժանի էր այսպիսի ռեկտոր ունենալուն: Կորյուն Աթոյանը մարմնավորում է մեծ գիտնականի, փորձառու կառավարչի, հմուտ դասախոսի», - մրցանակը հանձնելիս հայտարարեց «Սոցիոմետր» անկախ սոցիոլոգիական կենտրոնի տնօրեն Ահարոն Ադիբեկյանը՝ հավելով, որ Տնտեսագիտական համալսարանում այսօր տեսանելի են բարեփոխումները: «Ուրախ կլինենք, որ հանրապետության տնտեսական բոլոր հաջողությունները կապվեն նաև ձեր բուհի հետ», - ասաց նա:

«Ընորհակալություն այս պատվին արժանացնելու համար, սա որքան պատվարեր, նույնքան էլ պարտավորեցնող է: Ես կարծում եմ, որ մեր պետության զարգացման բանալին որակյալ կրթությամբ ուսանողությունն է լինելու», - մրցանակը ստանալիս նշեց ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը:

ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ «Համազգային վստահության վարկանիշ-2014» -ի մրցանակին

Գ. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԵՐԶԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐԸ

**Մեր կյանքը մարմնավորումն է
այն ամենի, ինչ կրում ենք
մեր մտքում:**

ՈՒՀԱՐԴ Բախ «Պատրանքներ»

Ի՞նչ է երջանկությունը, ե՞րբ են մարդիկ երջանիկ, արդյո՞ք այն ճանապարհը, որը մենք անցնում ենք, մեզ տանում է դեպի այդ երանելի գգացումը: Անցնում են տարիները, ու փոխվում է ամեն ինչ՝ կյանքի ընթացքը, երազանքները, նպատակները, արժեքները, նույնիսկ՝ ընկերները: Տարեցտարի հասկանում եմ, թե ինչքան քիչ բան է հարկավոր ինձ երջանիկ լինելու համար:

Երջանկությունն անհասանելի չէ, ինչպես շատերն են կարծում: Առաջին հայացքի կարող է զարմանալի թվալ, բայց երջանկություն է նաև ապրել ու տառապելը: Այս պարադոքսի մեջ տառապանքը երջանկացնում է մարդուն այն հանգամանքներուն, երբ որևէ անհատ իր համար ընտրում է մի դժվարին նպատակ, որին հասնելու համար պետք է ցուցաբերել բանհմացություն, կամք, ստեղծագործական մոտեցում: Ոմանք երազում են շքեղ կյանքի մասին, ոմանց համար երջանկությունը ընկերների հետ լավ ժամանակ անցկացնելու է, իսկ ոմանց ուղղակի հարկավոր է ունենալ ընտանիք և ծնողները: Երջանիկ կարելի է լինել ամեն օր, ամեն վայրկյան: Երջանկություն է այն, որ ամեն առավոտ արթնանալով՝ տեսնում ենք լույսը, ինչը հասու չէ կույրերին, երջանկություն է ուղղակի քայլել փողոցով և շնչել ձմռան սաաը օդը, երջանկություն է այն գիտակցումը, որ եթե դու ծնվել ես, ապա կյանքի երկար ուղի ունես անցնելու, քանզի ոչ թե նպատակն է երջանկացնում մարդկանց, այլ դրան տանող ճանապարհը:

Երբ դեռ փոքր էի, բոլորին պատմում էի իմ եռահարկ առանձնատան նասին, որտեղ պետք է ինձ թագուիի գգայի: Այն ժամանակ ապրում էի փոքրիկ մանկան այն մտքով, որ երջանկությունը միայն շքեղ կյանքն է: Այո՛, ես մոլորության մեջ էի: Այժմ հասկանում եմ, որ երջանիկ էր ինձ այն մանուկը, ով շրջապատված էր հարազատների ցերմությամբ, ու միակ ամելիքը ապագայի նասին երազելու էր: Չարաճի երեխայի պես կարող էի անվերջ նստել հորս գրկում և պարծենալ, թե ամենաշատը ինձ է սիրում: Իսկ իինա... Յիմա չկա այդ մանկական

«անմտությունը»:

Երբ հարցնում ես մարդկանց, թե երջանկությունն ինչ է իրենց համար, ապա ստանում ես հետևյալ պատասխանները՝ լավ ապրելը, լավ աշխատանքը, ճանապարհորդելը, լավ ժամանակ անցկացնելը և այսպես շարունակ:

Երջանկությունը հաճախ ոմանց համար մարդկային ողբերգությունը հաղթահարելու մի տառապայլից ճանապարհ է, որին հասնելու համար հաճախ ամենօրյա կրիվ պետք է մղես մահվան դեմ: Ահա ճանապարհն անցնող մի մարդուկ՝ գաճաճ հենակներին, ով հույսը դնում է միայն իր վրա: Իսկ երբ արդեն հասնում է մայթեզրին, պետք է տեսնել նրա երջանիկ դեմքը. չէ՞ որ կարողացավ հաղթահարել թե՝ մահվան ահը, թե՝ սլացող մեքենաների վտանգավոր երրը: Ամեն մեկն ունի երջանկության իր մեխանիկան: Երջանիկ մարդը չի սպասում ողջ կյանքը բարձր աշխատավարձի կամ պաշտոնի, որպեսզի երջանիկ լինի: Ուրախանալ կարելի է նաև այն ամենով, ինչ արդեն ունեք: Միայն

քեզոն են հասկանում, որ երջանկություն են մոր գեթ մեկ ժպիտը, իոր բարի նախատինքները, ընտանիքի հետ միասին ընթրելը: Այո՛, ես ստացել եմ իմ հարցի պատասխանը, բայց, ավա՛ղ, արդեն ուշ է:

Գնահատեք այն, ինչ ունեք: Երջանիկ լինելն ավելի հեշտ է, երբ դուք շնորհակալ եք: Դժբախտաբար, ավելի հաճախ տեսնում ու գնահատում եք չունեցածը և ոչ թե այն, ինչն արդեն ծեր ծեռքերում է:

Մեր արագընթաց օրերում, երբ չես նկատում անգամ օրերի թափքը, թվում է երջանկության նասին մտորելու ժամանակ իսկ չես գտնի: Բայց, միևնույն է, մարդու կյանքի յուրաքանչյուր պահը հարուստ է երջանկությամբ և երջանկության սպասումով, քանի որ մշտապես ծգտում է հասնել նրան:

Ձեր շուրջը նայեք. միգուցեց դուք արդեն երջանիկ լինելու «պատճառնե՞ր» ունեք:

ՄԻԼԵՆԱ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ
Մարքեթինգային հաղորդակցություններ
մասնագիտացման 2-րդ կուրսի մագիստրանտ

Եոյեմբերի 30-ից դեկտեմբերի 4-ը ՈՂ արտաքին գործերի նախարարության Ա. Գ. Գորչակովի անվան Յանսույն դիվանագիտության աջակցության հիմնարարման Նախարարության անօնակացության մասնակիցների և պատասխանական աշխատաժողով՝ «Կովկասյան Երկխոսություն-2014» խորագրով, որին որպես փորձագետ նախակցել է ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Ավետիսյանը: «Տարածաշրջանի տնտեսական, քաղաքական և նարդասիրական չափանիշները» խորագրով աշխատաժողովի մասնակից պատվիրակությունները կազմված են եղել 2 խնդիր՝ փորձագետների և ուսանողների ու ասպիրանտների: Յայաստանը մասնակցել է 10 հոգածոց պատվիրակությանը: Արածին Ծիստը նվիրված է եղել տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակին և Ուստասաւանի շահերին: Երիտասարդական խնդիրի աշխատանքների մասնակիցները բաժանվել են խնդիրի, մշակել հակամարտությունների լուծման ճանապարհային քարտեզ, կառուցղական առաջարկություններ կատարել:

Աշխատաժողովի օրերին Սամվել Ավետիսյանը նաև հյուրներկալվել է Կարարինա-Բալկարիայի համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետում, քննարկվել են մեր համալսարանի հետ համագործակցության հնարավոր հեռամկարները:

ՀՀ տարածաքային համաշափ զարգացման սոցիալ-տնտեսական հիմնախնդիրները հետազոտական ծրագրի շրջանակներում դեկտեմբերի 10-ին կայացավ «Դժ տարածաքային զարգացման ընտրանքային հետազոտության արդյունքների ներկայացում» խորագրով սեմինար:

Հետազոտական խնդիր անդամ, տ.գ.թ. դոցենտ Դիանա Գալոյանը ներկայացրեց «Դժ տարածաքային զարգացման հիմնախնդիրները բիզնես միջավայրի և գյուղացիական տնտեսությունների վարման պայմանների համատեքստում» թեմայով գեկուցում, տ.գ.թ., ասիստենտ Ժորա Սարգսյանը՝ «Մարզերում գյուղատնտեսական գործունեությամբ զբաղվածությունը ըստ գործունեության առանձին ոլորտների» թեմայով: «Տարածաշրջանային անհավասարություն և ապակենտրոնացում» թեմայով գեկուցում ներկայացրեց տ.գ.թ., դոցենտ Նարեկ Կեսյանը, տարածաքային զարգացման համարվին անդրադապակ տ.գ.թ., դոցենտ Կարեն Յակոբյանը:

Կերպում ելույթ ունեցավ հետազոտական խնդիր դեկավար, տ.գ.դ., պրոֆեսոր Զոյա Թադևոսյանը, ներկայացրեց ՀՀ տարածաքային զարգացման մոդելը, մոդելի փուլերը՝ առաջարկների տեսքով, անդրադապակ եղակացություններին:

Դեկտեմբերի 11-ին կենտրոնը հյուրընկալել է Ասիական զարգացման բանկի, «Շիրակ հայրենակացական միավորում» ԴԿ-ի, Շիրակի մարզպետարանի, Գյումրու քաղաքապետարանի և ՀՀ տարածաքային կառավարման նախարարության ներկայացուցիչներին: Առիթը Ասիական զարգացման բանկի կողմից ՀՀ 4 քաղաքներում իրականացվելիք վարկային ծրագրերից Գյումրու զարգացման ծրագրի քննարկումն էր:

Դանդաղման նպատակն էր ծանոթանալ Ասիական զարգացման բանկի՝ Գյումրու զարգացմանն ուղղված առաջարկներին և «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի մասնակցությամբ քննախնդիր դրանք: Այդ աշխատանքները հանձնախնդիրի դեկավարը «Ամբերդ» տնօրին Սամվել Ավետիսյանն է: Զեկուցումներով հանդես եկան Ասիական զարգացման բանկի ներկայացուցիչները, ծավալվեց երկխոսություն:

ՀՀ տնտեսական զարգացման գերակայությունների գնահատում և կանխատեսում» հետազոտական ծրագրի «Մարդկային կապիտալի զարգացում. DSGE-մոդելը» խորագրով գիտական սեմինարը դեկտեմբերի 15-ին էր: Խնդիր դեկավարը է տնտեսամաքենատիկական ներողների ամբիոնի վարիչ, տ.գ.դ., պրոֆեսոր Աշոտ Թավայանը, ով ամփոփ ներկայացրեց խնդիր կատարած աշխատանքը: Տ.գ.թ., ասիստենտ Յարություն Թերզյանն անդրադապակ մարդկային կապիտալին, մասնավորապես դրա վերարտադրման խնդրին: Սեմինարի հաջորդ բանախոսը ներկայացրեց DSGE-մոդելը, վերլուծեց այն:

Ուետրվարի 4-ին «Նորավաճառք» ԳԿԴ-ում տեղի է ունեցել տարածաշրջանի վերլուծաբանական կենտրոնների խնդիրներին նվիրված սեմինար, որին ներկա են եղել «Նորավաճառք» ԳԿԴ և «Ամբերդ» կենտրոնի փորձագետները: Քննարկվել են տարածաշրջանում և Յայաստանում վերլուծաբանական կենտրոնների գործունեության և զարգացման, արդիական խնդիրներին և ՏՄ (ԱԱ) առաջնահերթություններին այդ կենտրոնների առնչություններին վերաբերող հարցեր: Սեմինարը վարել է «Նորավաճառք» ԳԿԴ տնօրեն Գագիկ Յարությունյանը: «Ամբերդ»-ից մասնակցել են «Ազգային անվտանգության հետազոտություններ» ծրագրի տնօրեն, տ.գ.թ. Վարդան Արյանը, կրտսեր փորձագետ Շուշան Մովսիսյանը, ՀՊՏՀ աշխատակիցներ Սոֆյա Օհանյանը և Արփինե Մալքյանը:

Ուետրվարի 13-ին «Ամբերդ» աշխատանքային քննարկում էր ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի գլխավորությամբ: Մասնակցում էին գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, կենտրոնի տնօրեն Սամվել Ավետիսյանը, աշխատակիցները և ընթացիկ հետազոտական ծրագրերի հետազոտական խնդիրի դեկավարները: Քննարկեցին կատարված հետազոտությունների շրջանակներում ստացված հաշվետվություններին առնչվող մի շարք հարցեր, մասնավորապես կենտրոնի աշխատակիցները կատարողներին ներկայացրեցին իրենց դիտարկումներն ու նկատառումները:

Հետազոտական խնդիրի դեկավարներ տ.գ.դ., պրոֆ., ակադեմիկոս Յուրի Սուվարյանը, տ.գ.դ., պրոֆեսոր Մոյա Թադևոսյանը, Աշոտ Թավայանը, Միքայել Մելքոնյանը և փ.գ.դ., պրոֆեսոր Արամ Սարգսյանը ի պատասխան հանդես եկան պարզաբանումներով:

Դանդաղման ավարտին ռեկտոր Կորյուն Աթոյանն ընդգծեց, որ բոլոր դեկավարությունը հետազոտական խնդիրից ակնկալում է արդյունավետ աշխատանք, հետազոտական այնպիսի արդյունք, որը կծառայի նպատակին:

ԳԻՏԱՀԵՏԱԳՈՒՅԱՆ ԿԵՄԱՐԸ ՆՈՐ ՈՐՍԿ Է ԱՏՎԱՌԻՄ

Իր գործունեության 3-րդ տարին ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնը թևակոխում է ձեռքբերումներով, ընթացիկ նախագծերով և ապագայի ծրագրերով՝ դաշնայի բուհի հետազոտական կյանքի զարկերակը:

Հարունակական բարեփոխումների և հետևողական աշխատանքի ճանապարհին կենտրոնի գործունեությունը նոր որակ է ստանում, փոխվում են կառուցակարգերն ու չափանիշները: Այս ամենի մասին «Տնտեսագետը» գրուցել է կենտրոնի տնօրեն, պրոֆեսոր Սամվել Ավետիսյանի հետ: Վերջինիս խոսքով՝ այսօր «Ամբերդի» կարևոր խնդիրներից է համալսարանական հետազոտությունների կիրառելիության և արդյունավետության բարձրացումը:

«2013 և 2014 թվականների հետազոտական ծրագրերի հաշվետվությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ ոչ բոլոր աշխատանքներն են բավարարում ներկայացվող պահանջները: Թեև մրցության թեմաների տեխնիկական առաջարարակներում և ընթացիկ սեմինարներում առաջանձնական է ընթացիկ սեմինարներում առաջանձնահատուկ շեշտադրվում է գործնականում կիրառելի դրույթների և առաջարկությունների կարևորությունը, այնուհանդերձ, հետազոտությունները նախընտրում են ընդհանուր վերլուծություններուն ու նկարագրական ոճը: Վերջինս ապահովում է հաշվետվության բավականին մեծ ծավալ, որի մեջ զուտ կիրառական մասը շատ փոքր է, իսկ գործնական առաջարկները ներդրման առումով մեծ հետաքրքրություն չեն ներկայացնում», - ընդգծում է կենտրոնի տնօրեն՝ հավելելով, որ նշված թերությունը վերացնելու նպատակով որոշակի փոփոխություններ են կատարվել 2015 թ. գիտահետազոտական թեմատիկայի ձևափորման և մրցության հայտերի ընտրության գործընթացում:

Մեզ հետ գրուցում «Ամբերդի» տնօրենը հատկանշում է, որ ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արոյանը դիմել է ՀՀ վարչապետ Դովիկի Արքահամայնին և խնդրել նրա հանձնարարականը շահագրգիռ նախարարություններին՝ համալսարանին ներկայացնելու իրենց կողմից համակարգվող ոլորտի հետազոտական կարիքները: Սամվել Ավետիսյանը գործունակությամբ է ասում, որ էկոնոմիկայի, ֆինանսների, կրթության և գիտության, գյուղատնտեսության, բնապահպանության, սփյուռքի, տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների, աշխատանքի և սոցիալական հարցերի, ընդհանուր թվով 8 նախարարություններ ներկայացներ են 51 թեմայի առաջարկ:

«Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի խորհրդում, հաշվի առնելով համալսարանի հնարավորությունները, յուրաքանչյուր նախարարության համար ընտրվել է առավել իրատապ մեկ թեմա: Թեմաների կատարման համար հայտարարվել է ներքին դրամաշնորհների մրցույթ: Մրցույթի պայմանների մեջ փոփոխություններ են կատարվել, նոր պահանջներ են մտցվել: Շեշտադրվել է հանապատասխան նախարարության մասնակցությունը մրցույթի կազմակերպման, թեմաների կատարման ընթացիկ և վերջնական փուլերի արդյունների գնահատմանը: Բացի դրամից, նախատեսված է հետազոտողների վճարումը կատարել փուլերով՝ ընթացիկ և պարտուն հաշվետվությունների գնահատման արդյունքների հիման վրա:

Նշենք, որ դեկտեմբերի 27-ին, «Ամբերդ» կենտրոնը, խորհրդի նախագահ, ռեկտոր Կորյուն Արոյանի նախագահությամբ քննարկեց ՀՀ նախարարությունների ներկայացրած հետազոտական ուղղություններով հետազոտական թեմաների 2015 թ. մրցույթի անցկացման վերաբերյալ հարցը: Թեմաների և մրցույթի անցկացման նոր

պահանջների մասին գեկուցեց կենտրոնի տնօրենը: Խորհրդը հաստատեց նորույթի անցկացման կարգն ու հետազոտական հայտի ձևը, որոշեց հայտերի փորձաքննության ու հետազոտական խմբերի ընտրության ընթացկարգը:

«Ամբերդի» երկամյա գործունեության կարևոր ձեռքբերումներից մեկն է Սամվել Ավետիսյանը համարում է վիճակագրական տվյալների արխիվների ստեղծումը:

«2013-2014 թթ. «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի կողմից ձևավորվել են վիճակագրական տվյալների արխիվներ՝ 3 ուղղություններով. մաքսային վիճակագրություն, շուկաներին առնչվող վիճակագրություն և գներին ու սակագներին առնչվող տեղեկատվություն: Կենտրոնի վիճակագրական արխիվը 2009-2014 թթ. ժամանակահատվածում հրատարակված պաշտոնական վիճակագրության և սեփական հետազոտությունների արդյունքունքների համակցված, վերափոխված և համապատասխան վերլուծությունների ու հաշվարկների արդյունքում ստացված տարերակների ամբողջություն է: Նշան մեթոդաբնությամբ պաշտոնական որևէ մարմնի կամ մասնավոր հետազոտական կենտրոնի կողմից վիճակագրություն չի հրապարակվում», - ներկայացնում է Սամվել Ավետիսյանը: Նա նշում է, որ կենտրոնի մաքսային վիճակագրության արխիվը ԱՏԳԱՍ 4 նիշ և 8 նիշ դասակարգմանը տվյալներ է պարունակում ՀՀ արտահանման և ներմուծման ֆիզիկական ու գումարային ծավալների դիմանիկայի, մաքսային արժեքների, դրանց դիմանիկայի, արտաքին առևտուրի 4 նիշ խմբերում առանձին ապրանքատեսակների մասնաբնությունների, ապրանք-երկիր կտրվածքով արտաքին առևտուրի աշխարհագրության, կենտրոնացման աստիճանի և առանձին երկրներից ներմուծման մաքսային արժեքների վերաբերյալ: Բացի սրանց, ՀՀ և ԵՏՄ բազային մաքսային սակագների ու ԵՏՄ-ին ՀՀ անդամակցության պայմանագրի հավելված 3-ով և 4-ով նախատեսվող արտոնությունների համարում արդյունքում կենտրոնը մշակել է ՀՀ մաքսային սակագների և դրանց փոփոխության դիմանիկայի արխիվ, ինչպես նաև մաքսային հաշվիչ 2015-2022 թվականների համար:

Դատկանչական է, որ կենտրոնի մաքսային վիճակագրության արխիվն էական ոյուրինացնում է արտահանման, ներմուծման, ինչպես նաև տնտեսական ինտեգրման խնդիրներով զբաղվող հետազոտողների աշխատանքը:

Դավելնը կենտրոնի վիճակագրական տվյալների բազան հասանելի է ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքում (տես «Ամբերդ» խորագրի ներքո):

ՆԱԽԵ ԱՎԱՍԵԽՅԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈԽՀՐԴԻ ՏԱՐԵՎԵՐՁՅԱՆ ՆԻՍՏԵՐՈՒՄ

¶ Եկտեմբերի 27-ին համալսարանում տեղի ունեցան գիտական խորհրդի տարեվերջյան, ինչպես նաև օգտական խորհրդի ընդունման նիստեղում:

ՀՊԾՀ գիտական խորհրդի նիստի օրակարգի առաջին հարցը ուսանողական խորհրդի հաշվետվությունն էր՝ ուսանողների ուսումնադաստիարակչական, գիտահետազոտական, հայրենասիրական դաստիարակության աշխատանքների մասին։ Ձեկուցեց ՈՒԽ նախագահ Սերգեյ Խառասյանը՝ ուսանողական խորհրդի հաշվետվությունը ներկայացնելով տեսանյութով։ Ըստ այդմ՝ անցած մեկ տարվա ընթացքում ուսանողական խորհուրդը շարունակել է իր շուրջը համախմբել ուսանողներին, կազմակերպվել են օլիխպիադաներ, գիտաժողովներ, մարզական և մշակութային միջոցառումներ, ինտելեկտուալ խաղեր, «Ուսկե աշում», «Ուսանողական գարուն» ավանդական դարձած մրցույթ-փառատոններ, բանավեճեր, բաց դասեր, այցելություններ Հայաստանի պատմամշակութային վայրեր ու թանգարաններ։ Ուսանողներն ակտիվորեն մասնակցել են նաև հայրենասիրական ծրագրերին։ ՀՅ պաշտպանության նախարարության աշխատակիցների հետ պարբերաբար այցելել են տարբեր գորամասեր, սահմանային գոտիներ։

Յաշվետվությունից հետո գիտական խորհրդի նախագահ, համալսարանի ռեկտոր, տնտեսագիտության դրկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը նշեց, որ մեր համալսարանի ուսանողական խորհուրդը հայաստանյան բուհերի ուսխորհուրդների շարքում առաջատար է, սակայն չպետք է սահմանափակվի եղած ձեռքբերումներով և պետք է ծգտի դաշնալ լավագույնը: Գիտխորհուրդը բուհի ՈՒԽ աշխատանքը զիահատեց բավարար:

Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման ենթակառուցվածքի պահպանման և զարգացման ծրագրերի 2014 թ. հիւնվար-դեկտեմբեր ժամանակահատվածն ընդգրկող հաշվետվությունները ներկայացրեցին ծրագրի ավագ գիտաշխատող, տնտեսական ինֆորմատիկայի և տեղեկատվական համակարգերի ամբիոնի վարիչ, տ.գ.դ., պրոֆեսոր Վարդան

Սարգսյանը և ծրագրի գիտական ղեկավար, մակրոէկոնոմիկայի ամբիոնի վարիչ, տ.գ.թ., պրոֆեսոր Իշխան Տիգրանյանը: Գիտխորհուրդը հաստատեց այս հաշվետվությունները, ինչպես նաև ատենախոսությունների թեմաներ և գիտական ղեկավարներ:

Գիտական խորհրդի հիմնական կազմով Գիտի հաջորդեց ընդլայնված նիստը՝ համալսարանի մեջ դահլիճում։ Ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոբեկտոր Պարույր Քալանթարյանը ներկայացրեց օրակարգը և խոսքը տրամադրեց ռեկտոր Կորյուն Աքոյանին։ «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի 2014 թ. ուսումնագիտական և ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները և 2015 թվականի բյուջեի նախագծի հիմնական ցուցանիշները» ռեկտորի հաշվետվությունը խարսխված էր համալսարանի հաջողությունների ու ձեռքբերումների արձանագրման, թերությունների և հրատապ լուծում պահանջող հիմնախսնդիրների բացահայտման ու դրանց լուծման ուղիների մատնանշման վրա։

ՈԵԿՍՈՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱԳՐԱԾ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ արտացոլեցին անցնող տարվա
բուհի ընդունելության և թողարկման պատկերը,
ուսումնական գործընթացի ներկա իրավիճակը և
արդիականացման ու կատարելագործման ուղղու-
թյունները: Նա հատկանշեց, որ կրթության որակի
բարձրացման, գիտահետազոտական աշխատանք-
ների ակտիվացման, արտաքին կապերի ընդլայն-
ման և խորացման նախորդ տարիներին որդեգրած
ռազմավարությունը և մեկնարկած աշխատանքները
շարունակվուն են: Կորյուն Աթոյանը ներկայացրեց
համալսարանում ուսանողների ռեսուրսային և
որակական ցուցամիջները, ըստ կրթական աստի-
ճանի և ուսուցման ծների (ՐՊՏՀ-ում այսօր ստվորված է 7211 ուսանող), աշխատավայելու և սահմանական աշխատանքների կազմ:

Հաջորդի նույնությունը անդրադապակ բուհի գիտահետազոտական ու հավատարմագրման գործընթացներին, ինչպես նաև հրատարակչական, գրադարանային գործունեությանը, միջազգային կապերին, Բրիտանական թիգմեն դպրոցի հիմնադրմանը:

նը, լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժնի գործունեությանը, փորձառության կազմակերպման ու սոցիալական ծրագրերին, մարզական հաջողություններին, ինչպես նաև այլ ուղղությունների՝ իհմնախնդիրները դիտարկելով թերությունները շտկելու և առաջխաղացում արձանագրելու տրամադրվածությամբ:

Մագիստրոսական կրթությունը ռեկտոր Կորյուն Աքոյանը համարեց այն կարևոր իհմնախնդիրը, որին պետք է նպատակառուղյան հետևողական ջանքեր: Համալսարանում բարեփոխումներին և իհմնանորոգման աշխատանքներին ռեկտորն անդրադարձ չկատարեց, քանի որ, նրա խոսքով, արվածը տեսանելի է:

Այնուհետև ռեկտորը ներկայացրեց 2015 թվականի բյուջեի նախագծի իհմնական ցուցանիշները և պատասխանեց կոլեկտիվի անդամներին հետաքրքրող հարցերին:

Եզրափակելով իր ելույթը՝ Կորյուն Աքոյանը հատկանշեց. «Գալիք տարիների մեջ կարգախոսը պետք է լինի համալսարանի մրցունակության բարձացումը»:

Ընդլայնված խորհրդի նիստը ծայների բացարձակ մեծամասնությամբ հավանության արժանացրեց ՀՊՏՀ 2014 թ. ուսումնագիտական և ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունը և 2015 թ. բյուջեի նախագծի իհմնական ցուցանիշները, ինչպես նաև որոշեց ՀՊՏՀ 2014 թ. ուսումնագիտական ու ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունը, 2014 թվականի բյուջեի կատարման արդյունքների մասին հաղորդումը և 2015 թ. բյուջեի նախագծի իհմնական ցուցանիշները ներկայացնել ՀՊՏՀ խորհրդի քննարկմանն ու հաստատմանը:

Ընդլայնված նիստից հետո ՀՊՏՀ ռեկտորը բոլորին հրավիրեց տոնականորեն զարդարված ծեմասրահ, շնորհակալութեց համալսարանի անձնակազմի նոր տարին և Սուլր ծնունդը՝ բարեմաղելով բարօրություն, հաջողություն ու առաջընթաց:

ՀՆԵՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՄԸՆԹԱԲԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՒ ՄԻ ԸՆԴ ԱՅԼ ՀԱՐԵԵՐ՝ ՀՊՏՀ 2015 թ. ԳԻՏԵԽՈՐԾՈՒ ԱՌԱՋԻՆ ԱԽՏՈՒՆ

«Համալսարանի 2014 թ. գիտահետազոտական գործունեության արդյունքների և 2015 թ. խնդիրների մասին» հարցի գեկուցմանը փետրվարի 5-ին սկսվեց ՀՊՏՀ 2015 թ. գիտական խորհրդի առաջին նիստը: Ծավալուն հաշվետվությամբ հանդես եկավ համալսարանի գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր, պրոֆեսոր Գագիկ Վարդանյանը՝ անդրադարձության 2014 թ. համալսարանում գիտական գործունեության գլխավոր նպատակին միտված հիմնական գործընթացներին, ներկայացրեց համալսարանի գիտական ներուժը, ինստիտուցիոնալ կառողությունների զարգացումը՝ շեշտադրելով, որ դրանք դիտարկվում են ՀՊՏՀ «Ամբեղջող» հետազոտական կենտրոնի, գիտաւումնական խնդիրի և ամբիոնների շրջանակներում: Պրոռեկտորը խոսեց գիտական հրապարակումների՝ այդ թվում միջազգային ամսագրերում, գիտության ֆինանսավորման մասին՝ ընդգծելով, որ 2014 և 2013 թվականների համեմատ այն ավելացել է: Գագիկ Վարդանյանն անդրադարձավ նաև առևկա իհմնախնդիրներին՝ երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի մշակման գործընթացում համալսարանի ներուժը լիարժեք չի իրավում, թերի է տնտեսության մասնավոր հատվածի հետ համագործակցությունը, փոքրաթիվ են տնտեսագիտության բնագավառի վերջին նվաճումների հիմնա վրա ստեղծված մենագրությունները, դասագրքերը և ուսումնական ծեռնարկները, անհամաչափություն է նկատվում ամբիոնների գիտահետազոտական ակտիվության և գիտական հրապարակումների առումներով և այլ: Վերջում պրոռեկտորը շնորհակալություն հայտնեց համալսարանական մի շարք ստորաբաժնումների՝ գիտական գործունեության պատշաճ հրականացմանն աջակցելու համար: Գիտխորհուրդը ներկայացված հաշվետվությունն ընդունեց ի գիտություն:

Ռեկտոր, գիտական խորհրդի նախագահ Կորյուն Աքոյանը ներկայացրեց գիտխորհուրդի 2014-2015 ուսումնական տարվա երկրորդ կիսամյակի աշխատանքային պլանը, որը հաստատվեց:

Համալսարանի ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Պարույր Քալանթարյանը ներկայացրեց «Հեռակա ուսուցման բակալավրիատում կիսամյակի ընթացքում պարապ-

մունքներին 25 տոկոսից ցածր հաճախումներ ունեցող և ամփոփիչ ստուգմանը չներկայացող ուսանողների հեռացման կարգը հաստատելու մասին», ինչպես նաև «Մագիստրատորայում հաճախումների և ընթացիկ ակտիվության միջև կապ սահմանելու մասին» հարցերը, որոնք գիտխորհուրդը հաստատեց: **Գիտխորհուրդի այս երկու որոշումները ներկայացնում ենք ստորև:***

Քննարկեցին և հաստատվեցին թեկնածուական ատենախոսության գիտական դեկավար նշանակելու բույլտվություն ստանալու համար ԲՈՀին միջնորդելու, ատենախոսությունների թեմաներ և գիտական դեկավարներ հաստատելու մասին հարցեր:

Գիտխորհուրդի որոշմամբ փակ, գաղտնի քվեարկության դրվեցին բնօգտագործման տնտեսագի-

տության ամբիոնի դոցենտ, տ.գ.թ., տեխնիկական գիտությունների դոկտոր Միեր Մկրտումյանին պրոֆեսորի, լեզուների ամբիոնի դասախոս, բանասիրական գիտությունների թեկնածու Զուհրա Երվանդյանին, միկրոէկոնոմիկայի և ձեռնարկատիրական գործումներույան կազմակերպման ամբիոնի ասխատենտ, տնտեսագիտության թեկնածու Արմեն Ալեքսանյանին և վիճակագրության ամբիոնի ասխատենտ, տնտեսագիտության թեկնածու Նարինե Ենգիբարյանին դոցենտի գիտական կոչումները շնորհելու մասին հարցերը: Գիտխորհուրդը փակ գաղտնի քվեարկության արդյունքներով՝ ձայների գերակշիռ մեծամասնությամբ, որոշեց նշված անձանց գիտական կոչումներ շնորհելու հարցով միջնորդել ԲՈՀ-ին:

Գիտական խորհուրդը նաև հրատարակության երաշխավորեց մակրոէկոնոմիկայի ամբիոնի վարիչ, տ.գ.թ., պրոֆեսոր Իշխան Տիգրանյանի «Ամբողջական պահանջարկի կառուցվածքային տեղաշարժերի վերլուծությունն ու կամխատեսումը ԴՀ-ում», նույն ամբիոնի ասխատենտ Շուշան Յարությունյանի «Միջազգային գրոսաշրջություն» մենագրությունները, բարձրագույն մաթեմատիկայի ամբիոնի դասախոս Արմ Բենեյյանի և ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Ռոբերտ Գալոյանի «Գծային հանրահաշվի խնդիրներ» ժողովածուն:

**Գ. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ
Ա. ԿԱՐՄԱՆՅԱՆ**

ՀՊՏՀ գիտական խորհրդի նախագահ, ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի ստորագրությամբ որոշման մեջ մասնավորապես ասվում է: «Լսելով և քննարկելով «Հեռակա ուսուցման բակալավրիատում կիսամյակի ընթացքում պարապմունքների 25 տոկոսից ցածր հաճախումներ ունեցող և ամփոփիչ ստուգմանը չներկայացնելու համար» հարցը (գեկուցող՝ ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր, տնտեսագիտության թեկնածու, դոցենտ Պ.Ա. Քալանթարյան՝ գիտական դեկավարներ հաստատելու մասին) հարցը գտնությունների թեկնածու, դոցենտ Պ.Ա. Քալանթարյան՝ գիտական խորհուրդը որոշում է հեռակա ուսուցման բակալավրիատում կիսամյակի ընթացքում պարապմունքների 25 տոկոսից ցածր հաճախումներ ունեցող և ամփոփիչ ստուգմանը չներկայացնելու ուսանողներին, որպես կարգապահական խախտում կատարողների, հեռացնել՝ թույլ չտալով մասնակցել վերահանձնումներին»: Երկրորդը մագիստրատուրայում հաճախումների և ընթացիկ ակտիվության միջև կապ սահմանելու մասին է: Որոշման մեջ մասնավորապես ասված է: «Լսելով և քննարկելով «Մագիստրատորայում հաճախումների և ընթացիկ ակտիվության միջև կապ սահմանելու մասին» հարցը (գեկուցող՝ ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր, տնտեսագիտության թեկնածու, դոցենտ Պ.Ա. Քալանթարյան՝ գիտական խորհուրդը որոշում է մագիստրատորայում ընթացիկ ակտիվությունը հաշվարկել՝ հաշվի առնելով հաճախումները՝ ըստ ներկայացված գնահատման այսուսակի».

Ընթացիկ ակտիվության գնահատումը մագիստրատորայում

Հաճախումների ցուցանիշը (%)	Ընթացիկ ակտիվության առավելագույն գնահատականը		
	որպես մաս ընդհանուր հաշվարկային գնահատականի (քննությամբ ավարտվող մոդուլների համար)		որպես մաս ընդհանուր հաշվարկային գնահատականի (ստուգաքրով ավարտվող մոդուլների համար՝ միավորներով)
	գնահատականը ստոկուսներով	գնահատականը միավորներով*	
80,1 - 100,0	100,0		60
60,1 - 80,0	66,0		46
40,1 - 60,0	33,0		22
Մինչև 40,0	-	0	0

* Քննությամբ ավարտվող մոդուլի ակտիվության տեսակարար կշիռը չի կարող 30-ից ցածր լինել:

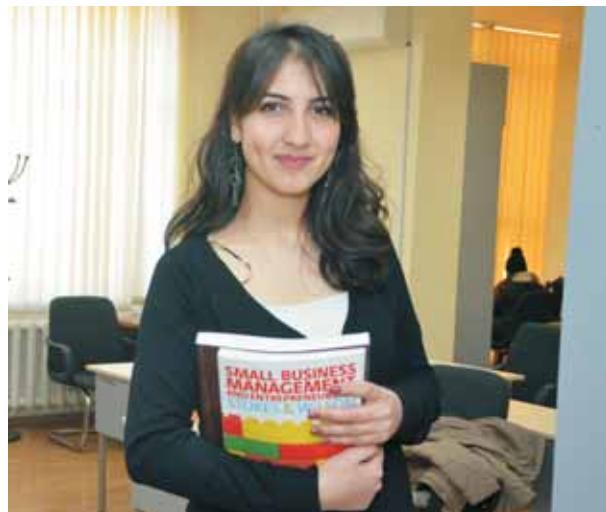
Ցուրաքանչյուր բարձրացնելու գնահատվում է ամբողջ թվերով (կլորացվում է հօգուտ ուսանողի):

Որոշումներն ուժի մեջ են ընդունման պահից:

Դունկարի 12-ից սկսած՝ ՀՊՏՀ բակալավրիատի և մագիստրատուրայի առկա և հեռակա կրթաձևերի ուսանողները մասնակցել են 2014-2015 ուսումնական տարվա առաջին կիսամյակի քննաշրջանին, իսկ հունվարի 30-ից փետրվարի 20-ը պարտքերի մարման շրջանն էր:

Փետրվարի 9-ին համալսարանում սկսվել է երկրորդ ուսումնական կիսամյակը, նույն օրը մեկնարկել է ավարտական կուրսերի ուսանողների ուսումնաարտադրական (բակալավրիատում) և գիտահետազոտական (մագիստրատուրայում) փորձառությունը:

ՊԱՅՔԱՐՈՂ, ՀԱՍԱՌ ՈՒ ԽՈՆԽԱԿԱՆ

Տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի միջազգային տնտեսական հարաբերություններ մասնագիտության 3-րդ կուրսի ուսանողությի, Միքայել Քոթանյանի անվան կրթաթոշակին արժանացած Տարեկ Չովհաննիսյանը մեր գրույցի առաջին իսկ վայրկանից անկաշկանդ պատմեց իր ուսումնառության, ձգտումների ու ցանկությունների մասին: Նա հպարտությամբ ասաց, որ գիտե, թե ով է Միքայել Քոթանյանը, նշեց անվանի տնտեսագետի կյանքի ու զորունեության առանձին դրվագներ: Անվանական կրթաթոշակի արժանանալու անկեղծ ուրախությունը և հպարտությունը մեզ հետ կիսելով հիշեց, որ դեռ առաջին կուրսում պատին փակցված տեսել է կրթաթոշակի մրցույթի հայտարարությունը ու շտապել այդ մասին մանրամասներ իմանալ դեկանի տեղակալից:

«Մոտեցա պարոն Պետրոսյանին ու հետաքրքրվեցի, թե երբ կարող եմ կրթաթոշակի համար դիմել: Ժպտաց ու ասաց՝ «Դա քեզ չի վերաբերում, երկու տարի դեռ գերազանցությամբ պիտի սովորես»: Այդ օրն էլ հենց որոշեցի՝ «Ամեն ինչ կանեմ, որ արժանանամ այդ կրթաթոշակին»,՝ պատմում է Տարեկիւ:

Առաջին ուսումնական տարին ավարտում է բարձր միջին որակական գնահատականով (ՄՊԳ) և արդեն երկու տարի անընդմեջ պահպանում է առաջատարի իր դիրքերը: Գերազանցությամբ սովորելը դեռ բոլորը չեն, նա իր մասնագիտական գիտելիքներն ու հմտությունները փորձում է զարգացնել տարբեր ուղղություններով: Մասնակցում է համալսարանի ՈՒԳԸ աշխատանքներին, «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի սեմինարներին, ՍԱԿ-ի և ԵԱՀԿ-ի հայաստանյան գրասենյակների միջոցառումներին ու մրցույթներին: Գիտական քննարկումներին, կլոր սեղաններին ու գործնական խաղերին Տարեկի վիրապում է հարստացնել իր գիտելիքները քաղաքագիտությունից և իրավագիտությունից, որոնք անմիջականորեն առնչվում են իր մասնագիտությանը: Խոստովանում է. «Ինձ տեսնում եմ միջազգային դիվանագիտական առաքելությունների կազմում աշխատելիս, և պատրաստ եմ ձեռք բերած գիտելիքներով ու մասնագիտական այլ որակներով ապացուցել իմ մրցունակությունը»: Ահա այս համա-

ռությամբ ու հետևողականությամբ էլ նա մասնակցում է տարբեր մրցույթների:

Աշնանը ՀՀ կենտրոնական բանկի հայտարարած հսահակ հսահակյանի անվան կրթաթոշակի մըրցույթին հանդես է եկել «Հայաստանում միջազգային մրցունակության բարելավման հեռանկարները» թեմայով: Ի դեպ Տարեկի տեսնում է իր մեջ այն ներուժը, որը թույլ կտա լրջորեն զբաղվել հետազոտական աշխատանքով: Վերը նշված աշխատանքի համար ԿԲ-ի կողմից արժանացել է խրախուսական մրցանակի: Մեկ այլ՝ Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի հայտարարած լավագույն ուսանողական աշխատանքի մրցույթում «Ինչպես խթանել ֆինանսական միջնորդությունը ՀՀ-ում» թեմայով, Տարեկին արժանացել է առաջին մրցանակին ու մասնագետների դրվագատանքին: «Ուսումնասիրության դաշտը բավական ընդգրկուն էր՝ արժեթղթերի շուկա, բանկեր, ապահովագրական ընկերությունները: Ես վեր հանեցի հիմնախնդիրները, զուգահեռաբար ուսումնասիրեցի միջազգային փորձը, հիմնական ուղղությունները, բացահայտեցի Հայաստանում ներդրման հնարավորությունները և հանդես եկա առաջարկություններով»: Մրցանակը՝ 150 000 դրամ և վկայագիրը Տարեկին ստացել է հունվարի 26-ին, Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակում:

Մի քանի օտար լեզուների է տիրապետում ռուսերեն, անգլերեն, գերմաներեն, իսպաներեն: Նա բազմազան հետաքրքրություններ ունի. դաշնամուր է նվազում, երգում է, բանաստեղծություններ գրում:

«Բանաստեղծություններս փոքր-ինչ միստիկական են, երբուններս են բնությունն ու մարդը, մտորումներս նրանց փոխարաբերությունների մասին է, նրանց ներաշխարհների ներդաշնակության», - ասում է Տարեկի և խոստանում մեզ էլ հասու դարձնել իր բանաստեղծական ներշնչանքի պտուղներին:

ՆԵՐԿԱՅՈՎ ԱՊՐԵԼՎ ԿԱՌՈՒԷԼ ԱՊԱԳԱՆ

Տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի մակրոտնտեսական քաղաքականություն և կանխատեսում մասնագիտության 3-րդ կուրսի ուսանողությի գայանե Բաղդումյանն արժանացել է համալսա-

րանի ուսանողական խորհրդի կողմից տրամադրվող կրթաթղակին, որը սահմանվել է այս տարի: Ի դեպ՝ Գայանեն ուսանողական խորհրդի անդամ չէ, ինչպես ինքն է նշում, դասերով գերբեռնվածությունը և անվճար ուսումնական համակարգում սովորելու մրցապայքարը պարզապես թույլ չեն տալիս նոր բեռնվածություն ստանձնել: Հատկապես, որ սիրում է ամեն ինչ անել պատասխանաւովությամբ, չձախողել հանձնառած որևէ գործ: Միաժամանակ ավելացնում է. «Մեր կուրսում շատ են լավ սովորողները, և պետք է կարողանալ պահպանել ձեռքբերումները: Թեև առողջ մրցապայքար է, որում երբեք մեկս մյուսի հակառակորդը չենք դառնում, ուսումնական աջակցում ենք միմյանց, սակայն միևնույն է, թոլոր ուժերս նպատակառողում եմ ուսմանք»:

Գայանեն անշափ սիրում է իր մասնագիտությունը, տարեցտարի համոզվում է, որ ծիշտ ընտրություն կատարեց դիմումների հայտագրման այն օրը, երբ առաջին հայտով նշեց մակրոտնտեսական քաղաքականություն և կամսատեսում մասնագիտությունը: Հույս ունի, որ անընդհատ խորամուխ լինելով, մասնագիտական նորանոր գիտելիքներ ու հմտություններ ձեռք բերելով՝ կիարդի իր ճանապարհը: Առաջմն միայն ուսման մասին է մտածում, որոշել է ավելի գործում մասնակցություն ունենալ համալսարանի ուսանողական գիտական ընկերության աշխատանքներին:

«Մասնագիտությունս առավել վերլուծական մոտեցում է պահանջում, կարծում եմ հասունացել է պահը, որ լրջորեն զբաղվեմ գիտահետազոտական աշխատանքով, քանի որ մագիստրոսական կրթության նախաշեմին եմ և ցանկանում եմ առավելագույնը քաղել իմ դասախոսներից, ժամանակն արդյունավետ օգտագործել», - ասում է Գայանեն:

Պարզվում է մեր հերոսուհին մեծ հետաքրքրություն ունի ասացվածքների ու աֆորիզմների նկատմամբ, հատկապես լատինական, որոնք հակիր ծևակերպումներում ամփոփում են շատ խորունկ ու իմաստում մտքեր և օգնում են իրեն ապել: Ասում է. «Օրինակ, դրանցից մեկը՝ «Carpe diem»-ը, դարձել է իմ կարգախոսը: Բառացիորեն թարգմանվում է «որսա օրը», նշանակում է «ապրիր ներկայով»: Հասկացել եմ պետք է ապրել, պետք է կարողանալ գնահատել օրը, ժամը, կառուցել ներկան, որը պապայի սկիզբն է: Սակայն աֆորիզմներ ընթերցելը չի նշանակում, որ մեծածավալ գրականություն կարդալ չեմ սիրում (ծիծաղում է), շատ եմ կարդում, օրինակ՝ իհման միաժամանակ էրիս Մարիա Ունարիկ երկու վեպերը՝ «Քաղքական կամարն» ու «Երեք ընկերը»»:

Գայանեն նաև սուրբ զաքոնությունների սիրահար է. երազում է օդապարիկով թռչել, սուզվել օվկիանոսի հատակը, ճանաչել, հասկանալ, բացահայտել նորը, անծանոթը... Զուրն ու բարձրությունը նրա տարեքն են: Մեկ էլ մի երազանք ունի՝ ճամփորդել...

ԼՎԱԳՈՒՅԻ ՀԱՄԱՏԵՂՈՒՄ. ՈՒԽՈՒ ԵՎ ՀԱՆՐՈԳՈՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Արուսյակ Խուլավերյանը հաշվապահական հաշվառման և առւղիտի ֆակուլտետի հաշվապահական հաշվառման մասնագիտության 3-րդ կուրսի ուսանողուիի է: Ֆակուլտետում Կարպիս Կարուգյանի անվան կրթաթղակի հավակնորդները երեքն են եղել, կրթաթղակին արժանացել է

Արուսյակը՝ ուսման բարձր առաջադիմության և հասարակական ակտիվության համար: Նա իր երանդն ու նպատակաւացությունն ուղղում է ոչ միայն ուսմանը, այլ հանրօգուտ աշխատանքին. կուրսի ավագն է, ուսանողական խորհրդի արտաքին կապերի հանձնաժողովի նախագահը: Խոստովանում է, որ չի ցանկանում միայն ուսմանք սահմանափակել, հասարակական կյանքին ակտիվ մասնակցությունը ներքին պահանջ է: Այդ ուղղությամբ լրջորեն մտածել է դեռևս մինչ Տնտեսագիտական համալսարան ընդունվելը. որոշել էր անպատճառ անդամակցել ուսանողական խորհրդին:

«Ուսանողական խորհրդի արտաքին կապերի հանձնաժողովի աշխատանքն ուղղված է համալսարանից դուրս, համագործակցության եզրեր ենք վիճարում տարբեր ընկերությունների, բանկերի հետ՝ ստեղծելու շփումների ընդգրկուն դաշտ, որն արդյունքում պետք է ծառայեցնենք ուսանողությանը: Սեմինարները, կլոր սեղանները, քննարկումներն ու փորձի փոխանակությունը գործնական առումով կլրացնեն ուսումնական գործընթացը և մեծ հեռանկարներ կրացնեն», - ասում է Արուսյակը:

Ուսման վճարովի համակարգում է սովորում և բարձր առաջադիմության շնորհիվ օգտվում է ուսման վարձավճարի գեղչից, ընթերցասեր է, մարզակարտը, ընկերասեր:

Արուսյակն այսօր արդեն ապագայի ծրագրեր է կառուցում. հավանաբար մասնագիտական ուղղվածությունը մագիստրոսատուրայում կվերանայի, բակալավրական մասնագիտությունը՝ հաշվապահական հաշվառմանը, կլինի այն հիմքը, որի վրա կկառուցի մասնագիտական նոր գիտելիքներ ու հմտություններ: Խոստովանում է՝ իր մեջ կազմակերպի ջիլ ու ներուժ է տեսնում, և գուցեն կառավարման գծով որևէ մասնագիտացում իր ապագա ծրագրերի համար ավելի իրատեսական կլինի:

«Արդեն մտապատկերում ունեմ սեփական բիզնես-պլան, որը կարող եմ կյանքի կոչել՝ իմ շուրջը համախմբելով բարձրորակ կաղորեր և ստեղծելով բիզնես-խորհրդատվական գրասենյակ», - եզրափակում է Արուսյակը՝ ավելացնելով, որ վստահ է նպատակների իրականացնան ճանապարհը պետք է անցնել ամենօրյա աշխատանքով ու անմնացորդ նվիրվածությամբ:

ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՅԱՆ

ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի 20-ամյակի՝ սեպտեմբերից մեջնարկած հորելյանական միջոցառումները ամփոփվեցին դեկտեմբերի 15-ին, հաճալսարանի դահլիճում հրավիրված հանդիսավոր նիստով՝ ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի, պրոռեկտորների, պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի, նախկին ուսխորհրդականների, պատվավոր հյուրերի, ուսանողների մասնակցությամբ:

Ներկաներին ողջունեց Ուժ նախագահ Մերգելի Խառաջայանը, նիստը վարեց ուսանողական խորհրդի նախկին և պատվավոր նախագահ Աթոյանը:

Ռեկտոր Կորյուն Աթոյանն արժևորեց ուսանողական ինքնակառավարման մարմինների, մասնավորապես՝ ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի ներնու ու գործունեությունը: «Ստեղծվելով երկու տասնամյակ առաջ՝ ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններն անցել են ինքնադրսուրման և կայացման յուրատեսակ ժամապարհ՝ դառնալով համալսարանական իրականության բաղկացուցիչ մասը: Ուսանողական խորհրդաները նոր գույն հաղորդեցին ուսումնական առօրյային՝ դառնալով ուսանողներին համախմբող, նրանց գաղափարները տարածող, նրանց խնդիրները բարձրածայնող յուրատեսակ խոսափող», - նշեց ռեկտորը՝ ընդգծելով, որ մեր բուհի ուսանողական խորհրդը պատվով է անցել կայացման առաջնական տարրությունը և քայլում է կայուն զարգացման ճանապարհով՝ արձանագրելով հաջողություններ բոլոր ոլորտներում՝ գիտակրթականից մինչև մարզական:

Համալսարանի ռեկտորը Ուժ 20-ամյա հորելյանի առիթով ՀՊՏՀ ուսանողական ինքնակառավարման մարմնի կայացման ու զարգացման գործուն ներդրած ավանդի համար շնորհակալագրեր և հուշանվերներ համանեց Ուժ նախկին նախագահներ Մարկոս Շիրիմյանին, ՍամՎել Եղիկյանին, Արթուր Գյուլազյանին, Արրամ Բախչագույշյանին, Արմեն Ալեքսանյանին, Սևակ Խաչատրյանին:

Ուժ ստեղծմանն անդրադան և հուշեր պատմեցին նախկին նախագահները, հորելյանը շնորհավորեցին նաև հայաստանյան բուհերի ուսխորհրդաների նախագահները:

Ուսույն օրը «Մոսկվա» կինոթատրոնում եղափակիչ համդիսավոր երեկոն էր, որին մասնակցում էին ՀՀ ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանը, ՀԵԶ հոգարձուների խորհրդի նախագահի, ԱԺ պատգամավոր Կարեն Ավագյանը, ՀՊՏՀ ներկայացու-

ցիները՝ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի գլխավորությամբ, հյուրեր:

Ցուցադրվեց ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի ստեղծման, կայացման ու ձեռքբերումների մասին պատմող տեսանյութ:

Երևյա ունեցավ ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանը՝ նշելով, որ ՀՀ-ուն կա 2 բուհ, որտեղ իրեն ջերմորեն կիյուրընկալեն միշտ. մեկը Տնտեսագիտականը, մյուսը՝ Բժշկականը, և մեր համալսարանում ինքը ծեռք է բերել բազմաթիվ ընկերներ:

«Ուզում եմ սրտանց շնորհավորել ինձ շատ հարազատ բուհի հարազատ ուսանողներին, ինչպես իմ, այնպես էլ ՀՀ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ Յովիկ Աբրահամյանի անունից, ով այսօր չի կարողացել ներկա գտնվել, բայց իր լավագույն մաղթանքներն է հեղել բոլոր ուսանողներին և բուհին», - ասաց նախարարը: Խոսելով ՀՊՏՀ ուսանողների կազմակերպվածության նախն՝ Արմեն Աշոտյանը նշեց, որ Տնտեսագիտական համալսարանն անցել և անցնում է դժվարին, բայց բեղմավոր ուղի, որի շարժիք ուժն ուսանողությունն է: Նախարարը հորելյանի առիթով Ուժ-ին հուշանվեր հանձնեց, ապա հայտարարեց ՀՊՏՀ «Հավագույն ուսանող» մրցույթի հաղթողի անունը՝ մունիցիպալ կառավարման 3-րդ կուրսի ուսանողությի Անի Կարապետյան: Նախարարը նրան հանձնեց մրցանակները՝ պլանշետ և ուղեգիր դեպի Եվլոպա:

Շնորհավորանքի իր խոսքում ռեկտոր Կորյուն Աթոյանն անդրադան պատմեց անդրադասական ինքնակառավարման մարմնի պատմությանը, անցած ճանապարհին, ձեռքբերումներին, հնչեցնելով ուսանողական խորհրդին ուղղված գնահատանքի խոսքեր:

Ուժ որոշմամբ ոսկե հուշամերալներ հանձնվեցին ՀՊՏՀ Ուժ նախկին նախագահները, հորելյանը շնորհավորեցին նաև հայաստանյան բուհերի նախագահին, ԱԺ պատգամավոր Կարեն Ավագյանին, Արրամ Բախչագույշյանին, Մարկոս Շիրիմյանին: Երեկոյի երկրորդ հատվածում համերգ էր՝ հայկական էստրադայի հայտնի աստղերի նախագահական մասնակցությամբ:

Փիլիսոփայության և հայոց պատմության ամբիոնի դրուենտ, փ.գ.դ. Սարգիս Խայրապետյանին ծննդյան 70-ամյակի առթիվ, փետրվարի 10-ին կայացած ռեկտորատի նիստում, ռեկտորատի, համալսարանի անձնակազմի և ուսանողության անունից շնորհավորեց ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ հանձնելով շնորհավորական ուղերձ և հուշանվեր:

Իր խոսքում Սարգիս Խայրապետյանը վերիիշեց 40 տարիի առաջ Տնտեսագիտական համալսարան իր մուտքը, որտեղ աշխատեց լավ կուեկտիվում ու հրաշալի գործընկերների հետ: Նա շնորհակալություն հայտնեց համալսարանի ղեկավարին՝ աշխատակիցների հորելյաններն ուշարության արժանացնելու բուհում ստեղծված բարի ավանդությը պահպանելու համար:

Հորելյարին ուղղված ուղերձում Կորյուն Աթոյանը նախավորապես նշել է. «Յոր տասնամյակը պատկառելի հասակ է, և թույլ տվեք հավաստիացնել, որ պատկառելի է նաև Ձեր ավանդը սերունդների կորության ու դաստիարակության գործում: Մենք ճանաչում ենք Ձեզ Ձեզ երկար ժամանակ, միայն մեր համալսարանում 4 տասնամյակ Դուք կերտել եք գիտամանավարժական գործունեության հարուստ ու արժանահիշատակ կենսագործություն, որում երևան է եկել բանինաց դասախոսը, հմուտ մանկավարժ, խորահայաց իմաստանուր, հայենասեր հայր: Ձեր աշխատանքի ոճը և ուսումնական գործին ողջ եւրամբ նվիրվելը հաճելի են դարձրել աշխատանքը Ձեր գործընկերությամբ»:

Սիրելի գործընկերոջը շնորհավորանքի խոսք էր հեղել նաև փիլիսոփայության և հայոց պատմության ամբիոնը, որտեղ մասնավորապես ասվում էր. «Դամաստեղ աշխատանքի երկար տարիների ընթացքում հայրապետյան մասնակի անդրդիմությունը գիծը, թերևս, նվիրված անձնավորությունը լինելու նվիրված հոգատար, սիրող անուսին է, հայր է, գորովագութ պապի է, լավ ընկերո»:

Մենք ևս միանում ենք շնորհավորանքի և բարեմաղթանքի խոսքերին՝ հարգարժան Սարգիս Խայրապետյանին մասնակցություն, ուժը և կորու-

ՀՊԾՀ-ում հրանվարի 20-ին Տեմպու պուտի «Հայաստանում նարդկային կապիտալի գնահատման և շրջանավարտների գրադարձումակության ուղղված բարձրագույն կրթության ցանց» («HEN-GEAR») ծրագրի հերթական հանդիպումն էր՝ նվիրված ծրագրի առյունքների տարածմանը և հետագա գործողությունների ընթացքականը: Միջոցառման առաջին մասում «HEN-GEAR» պլատֆորմի շնորհանդեսն էր, ծրագրի արտասահմանցի ներկայացուցիչն անդրադապ բարձրագույն կրթության ցանցի միջոցով շրջանավարտների գրադարձության ապահովման հնարավորություններին:

Ներկաներին ողջունեց ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը՝ ընդգծելով, որ ծրագրի գերճապատակն է բարձրացնել կրթության որակը, ուժեղացնել ուսումնական գործընթացի և աշխատաշուկայի կապը, ուսանողների և շրջանավարտների ծառայողության ակությունը։ Ունկուրի խոսքով՝ ընդհանուր առմամբ, ծրագիրը նպաստում է նոր կրթական քաղաքականության՝ ուսանողակենտրոն մոդելի իրականացմանը։ «Համալսարանները վերակառուցվում են նոր մարտահրավերներին հանապատասխան՝ դարձնալով ազատ ու ստեղծագործ մտքի բաց հարթակներ, հասարակությանը նատուրացնելով կրթական, գիտական և այլ ծառայություններ», - շեշտեց Կորյուն Աթոյանը՝ հավելելով, որ ժամանակակից աշխարհում համալսարանների առքելությունը ոչ միայն կրթություն տրամադրում է, այլև հասարակական ակտիվ քաղաքացւությունը, ազատ, ստեղծագործ մարդուն անհրաժեշտ գիտելիք, հնտություններ և պատասխանատվություն փոխանցելն ու զարգացնելը, և այս մարտահրավերներին է ուղղված «HENG-GEAR» ծրագիրը, որը ներ կոնսորցիոնը հաջողությամբ իրականացնում է շուրջ երկու տարի։ Իրենց աշխատանքների հակիմ անփոփամարդ հանդես եկան ճշՇԱՀ ռեկտոր Գագիկ Գալստյանը, ՀԱԱՀ ռեկտոր Արշալույս Թարվերոյանը, Գավառի պետական համալսարանի ռեկտոր Ռուզաննա Դակորյանը, «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի (ՈԱԱԿ) տնօրեն Ռուբեն Թոփչյանը, Յայսստանում «Էրազմուս պյուտ» ծրագրի ազգային գրասենյակի համակարգության Լանա Կառուվան և այլք։

Ծրագրի համապարզող Ալմա-
Լաւրեա միջամասարանական
կոնսորցիոնի (Բոլոնիա, Իտալիա)
Երկայացուցիչ Լոկիզա Մենոնին
մանրանասնորեն խոսեց շրջանա-
վարտների տվյալների բազայի հա-
մալրման գործընթացի մասին:

«Բարձրագույն կրթության ցանցերը և շրջանավարտների գրադաժունակությունը» թեմայով գեկույցներով հաջորդաբար հանդիս են եկան խսպանիայի Ուելպայի համալսարանից Ֆրանցիսկո Բարոն, Լաս Պալմաս ղեկանի Գրան Կանարիայի համալսարանից Սիկոլա Դիասը և Մինյոյի համալսարանից (Բրազիլ, Պորտուգալիա) Անգելա Մարտոր:

ՀՈՒԱՍ փիլինախազահ Սարգիս
Ասատրյանցը ներկայացրեց ««HEN-
GEAR» պլատֆորմի վերաբերյալ
ուսանողների տեսակետները» թեմա-
յով գեկուցում, այնուհետև տեղի
ունեցավ բաց քննարկում։ Քանիից-
ման երկրորդ հատվածում ծրագրի
կառավարման խորհուրդը քննար-
կեց ծրագրի իրականացման ընթա-
ցիկ և ապագա կայունության հար-
ցերը, առաջիկա անելիքները, առկա
խնդիրները և դրանց լուծման ուղի-
ները։

Զենօնարկությունների տնտեսագիտություն և կառավարում մասնագիտության 2-րդ կուրսի ուսանողները՝ «Արդյունաբերության էկոնոմիկա» առարկայի շրջանակներում, առարկայի դասախոս Գայանե Գրիգորյանի ու ամբիոնի լաբորատն Անահիտ Անոնցյանի նախաձեռնությամբ ղեկավարելու շահագործությունը ապահովության համար առաջին տասնօրյակում այցելել են Երևանի «Արարատ» կոնյակի և շամպայն-գինների գործարաններ։ Ուսանողները ծանրացել են կոնյակի, ինչպես նաև շամպայնի արտադրման գործընթացին, խմիչքի շալցմանը, պիտակավորմանը, համատեսել են ֆիլտրման տարրեր փուլեր անցած խմիջըներ, եղել են հետեւման արտադրամասերում, ծանրացել հետեւման եղանակներին ու ժամկետներին։ Ուսանողների բազմաքի հարցերին պատասխանել են տեխնոլոգիաներու մուտքագրությունը և մասնագիտությունը։

ԵՊՀ-ուն դեկտեմբերի 9-ին հաճախավորությամբ նշվեցին տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետի հիմնադրման 80-ամյակըները, որին ներկա էին պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, կրթության և գիտության բնագավառի ներկայացուցիչներ, համալսարանների ղեկավարներ: Հանդիսավոր Ծխտի ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Արոյանի զիժապնությամբ, մասնակցում էին նաև ՀՊՏՀ պրոֆեսորադուրական անձնակազմի ներկայացուցիչները, ուսումնակազմակերպական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Միհրան Հարությունյանը:

Հորեվանների առիթով ԿՊՏՀ ռԵկտորատի և համակազմի անունից ռԵկտոր Կորյուն Աքոյանը մասնավորապես նշեց. «Բարձրագույն կրթության հայաստանյան մայր բուհը հերթական հոբեմանն է նշում, և վերստին արիք է ներկայանուած բարձր հարքակից հնչեցնելու նրա հասցեին զնահատանքի ու երախտագիտության խոսքը, հպարտությանը հաստատագրելու, որ շուրջ մեկդարյա գոյության ու գործունեության ոլորաններում այն նշանապես պատվով է իրականացրել սերունդներին համալսարանական կրթություն տալու հոգած արարեւությունոց»:

Կորյուն Աքոյանը ֆակուլտետի դեկան Յայկ Սարգսյանին հանձնեց շնորհավորական ուղերձ և հուշանվեր՝ ֆակուլտետին մաղթելով հետագա հաջողություններ:

33 Կրթության և գիտության նախարարության հետ համատեղ իրավանացվող «Արմենյութ» հեռուստաընդունության «Ալմա Մատեր» հատուկ ախազքի այս տարվա 1-ին հարդարման «Բուհական էջ» խորագիրը վիրված էր մեր համալսարանին: ՊՏԾ ռեկտոր Կորյուն Աքոյանն անդադարձել է համալսարանում ընթացող բարեփոխումներին, բոլիք զարգացմանը միտված ծրագրերին: Ներայացվել են համալսարանի վերջին արիների խոշոր ձեռքբերումներից քանինսը՝ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի գործունեությունը, համալսարանի միջազգային ծրագրերը: Ան անտեսվել նաև ուսանողներին ուղղող խնդիրները, որոնցից մեկը չէլել է նախազքի «Ուսանողի ծայր» աստվածության:

«Սանագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամը (ՈՍԱԿ) ղեկտեմբերի 1-5-ը հայտարարել էր կրթության որակի ապահովման շարաբ: Մեկնարկը ղեկտեմբերի 1-ին տրվեց մեր համալսարանում, որի ընթացքում ներկայացվեց Տեմպուսի «Արարատ» ծրագիրը:

Միջոցառմանը մասնակցում էին ՌԱԱԿ տնօրեն Ռուբեն Թոփչյանը, ՀՊՏՀ ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Պարույր Քալանթրայանը, որակի ապահովման բաժնի պետ Ներսես Գևորգյանը, Հայաստանում «Էրազմուս պլուս» ծրագրի ազգային գրասենյակի համակարգող Լանա Կառլովան, Հայաստանի գործառության հանրապետական միության (ՀԳԴՄ) նախագահ Գագիկ Մակարյանը, «Արարատ» ծրագրի անդամներ, դասախոսներ:

Միջոցառմանը ողջույնի խսպրով հանդես եկավ Պարույր Քալանթարյանը՝ Զշելով, որ մոտենում է «Արարատ» ծրագրի եզրափակիչ փուլը, և պետք է ամփոփվեն կատարված աշխատանքները: Պրոռեկտորը ճեկնարկող որակի շաբաթին մաղթեց հաջող ընթացք և արդյունաբեր աշխատանք: Ներկաներին ողջունեց նաև Ուլրեն Թոփչյանը: Յամալսարան-գործառու կապի անդամնության անդրադասանով՝ նա նշեց, որ փոխգործակցության շրջանակում գործառուն պետք է ներկայացնի որակյալ մասնագետներ պատրաստելու պահանջները: Բուհական համակարգում կրթության որակի ապահովման գործընթացների մասին խոսեց Լանա Կառլովա՝ անդրադասնալով համալսարան-գործառու կապին: Ներսես Գևորգյանը ներկայացրեց «Արարատ» ծրագրի նախատակները, խնդիրները՝ կարևորելով և՛ համալսարանների, և՛ գործառուների ակտիվ գործունեությունը՝ համալսարան-գործառու կապի սերտացման, կրթության որակի բարձրագույն մեսանմունիքա:

Դեկտեմբերի 5-ին Պրահայի Կարլովի համալսարանի ուսանող Գայայնե Ղարաջանը ներկայացրեց «CERGE-EI» հետրուհական ծրագիրը՝ արտերկրության ասպիրանտական կրթությամբ հետաքրքրված ուսանողների համար: Խոսելով արտերկրության ասպիրանտական կրթության հնարավորությունների, կրթարշակային ծրագրի առավելությունների մասին՝ նա նշեց, որ «CERGE-EI» ծրագրի ուսանողները հնարավորություն ունեն ուսանելու անվճար, իսկ բարձր առաջադիմությամբ ուսանողները կստանան կրթաթոշակ, որը բավարար է Պրահայում նրանց կեցության ծախսերը հոգալու համար: Ներկայացվեցին ծրագրին դիմելու պայմանները:

ՈԱՅԿ Ներկայացուցիչ Մկրտիչ Ալվազյանն անդրադարձավ «Համալսարան-աշխատաշուկա» ազգային ցանցի» գործառություններին, եւլըանը, որից հետո ծավալվեց քննարկում՝ հարց ու պատասխանի ձևաչափով։ Հնէեցին նաև այլ գեկուցումներ։

ՈԱՅԿ Ներկայացուցիչ Մկրտիչ Ալվազյանն անդրադարձավ «Համալսարան-աշխատաշուկա» ազգային ցանցի» գործառություններին, եւլըանը, որից հետո ծավալվեց քննարկում՝ հարց ու պատասխանի ձևաչափով։ Հնէեցին նաև այլ գեկուցումներ։

Մարզամշակութային փառատոնի հաղորդ դարձավ կառավարման ֆակուլտետը վաստակելով առավելագույն 17 միավոր։ Կառավարման ֆակուլտետի նախագահ Հայկ Գրիգորյանին գավառը հանձնեց Ուևս նախագահ Սերգեյ Նազարյանը։

Խառասյանը: ՈւշԱ մրցելույթներում հաղթող ճանաչվեց հաշվապահ-կան հաշվառման և առլիսի ֆակուլտետը, «Լավագույն հումոր» անվանակարգում կառավարման ֆակուլտետը, «Ուազմինկա» մրցույթում՝ ֆինանսական ֆակուլտետը: ՈւշԱ «Լավագույն երաժշտական համար» անվանակարգը նվաճեց ՏԿ և ՍՏՀ ֆակուլտետը, Ուևս կողմից սահմանված հատուկ՝ «Տարվա հայտնություն» անվանակարգին արժանացան Կորյուն Մուրադյանը և Վիկտորյա Սկրտչյանը:

ՀՊՏՅ ուսանողական խորհրդի
20-ամյակին նվիրված «Ուսանողա-
կան աշում-2014» մարզամշակութա-
յին փառատոնը եզրափակվեց ուժ-
տեմբերի 5-ին՝ նշակութային շքեղ
միջոցառմամբ։ Մարզամշակութային
փառատոնի հաղորդ դարձավ կա-
ռավարման ֆակուլտետը՝ վաստա-
կելով առավելագույն 17 միավոր։
Կառավարման ֆակուլտետի նախա-
գահ Յայկ Գրիգորյանին գավաթը
հանձնեց Ուև նախագահ Սերգեյ

Հաշվապահական հաշվառման և
առողջինի ֆակուլտետի տնտեսագիտական վերլուծություն մասնագիտության 1-ին կուրսի ուսանողները դեկտեմբերին, կուրսանք Դիման Մինասյանի ուղեկցությամբ, այցելել են «Կոկա-Կոլա» ընկերություն («Կոկա-կոլա Քելլենիկ Բրոխման քամփինի Արմենիա»): 4-ժամյա գործնական դասի ընթացքում ուսանողները շրջել են ընկերության արտադրական տարածքում, ծանոթացել են աշխատամքային գործններում և, որ ամենակարևորն է, եղել են հաշվապահությունում, ծանոթացել «FIFO» հաշվապահական մեթոդին, զործնական կիրառությանը:

Рանկային կարիերայի զարգացման կենտրոնը՝ ՀՊՏՀ կարիերայի և մարդության կենտրոնի հետ համատեղ, դեկտեմբերի 18-ին, մեր բուհում կազմակերպվել էր «Բանկային կարիերային կարիքները 2015 թ. կամ ինչպես գտնել աշխատանք ՀՀ բանկային համակարգում» խորագործ սեմինար-քննարկում՝ ՀՊՏՀ ուսանողների մասնակցությամբ:

Բանախոսը «Սպիտակայան քրն-սալթինգ» ՍՊԸ-ի զարգացման ծրագրերի նեկավար Նարեկ Սահամերյանն էր, ով ներկայացրեց ՀՀ առևտուրային բանկերում ամենապահանջված հաստիքները, առկա աշխատատեղերը, բանկային կարիերա սկսելուն արնչվող մի շարք մանրամասները։ Անդրադարձ եղավ առևտուրային բանկերի կողմից տրամադրված աշխատատեղերին, բանկում աշխատելու միտունմերին, առավելություններին, շրջանավարտներին առաջադրվող պահանջներին և այլն։ Ներկայացվեցին հայաստանյան բանկերի շրջանում անցկացված հարցումների արդյունքները, որոնք արտահայտում էին անհրաժեշտ տեղեկացներուն ներկայանական գիտելիքների մասնագիտական գիտելիքների, կառողությունների և հմտությունների վերաբերյալ։

ԵՎ Ողոպական Միության Տեմպուտ-սի «Մարդկային գործոնի միջոցով կրթական հաստատությունների առաջնադաշտում» («PEOPLE») ծրագրի շրջանակներում Հայաստանի պետական տնտեսագիտական և Հայ-ոռուսական (Սլավոնական) համալսարաններում 2015 թվականի հունվարի 15-ին և 16-ին տեղի են ունեցել աշխատաժողովներ, որոնք ընթացքում քննարկվել են հիմնահարցեր՝ ծրագրի նպատակների և արդյունքների, աշխատակազմի հակածագրման, ակադեմիական և վարչական աշխատակազմի գնահատման, թիմային աշխատանքի և համագործակցության, վեճերի լուծման, աշխատանքի պայմանների, մոտիվացիայի, անձնակազմի առաջնադաշտում նեխանիզմների և այլ հիմնախնդիրների վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի հայտարարած «Ինչպէս» խթանել ֆինանսական միջնորդությունը ՀՀ-ում» թեմայով լավագույն ուսանողական աշխատանքի մրցույթի առաջին մրցանակին է արժանա-

ցել տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի միջազգային տնտեսական հարաբերություններ մասնագիտության ուսանողութիւն Տարեկ Հովհաննեսյանը, հակե Եկրորդ մրցանակին նոյնի ֆակուլտետի տնտեսագիտության տեսություն մասնագիտության 1-ին կուրսի մագիստրանտ Թագուհի Միքայելյան:

Ֆինանսների ամբիոնի նախաձեռնությամբ «Գրամի փոխարժեքի տատանումները ՀՀ-ում. գործոնները, պատճառները և հնարավոր հետևանքները» թեմայով սեմինար-քննարկմանը դեկտեմբերի 20-ին մասնակցում էին ռեկտոր Կորյուն Արյանը, գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գաղկի Վարդանյանը, Ֆինանսական ամբիոնի ներկայացուցիչներ, պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի անդամներ, ուսանողներ:

Բացման խոսքում ռեկտոր Կորյուն
Արդյանը նշեց, որ Տնտեսագիտական
համալսարանը պետք է արձագանքի
մեջ երկրութ տեղի ունեցող տնտեսա-
կան իրադարձություններին, հանդես
գա վերլուծություններով, գիտական
մեջնաբանություններով:

Ֆինանսների ամբիոնի վարչիքի
Ժ/Ա, տ.գ.դ., պլոտեսոր Աշոտ Սամա-
զարյանն ընդգծեց, որ ցանկացած շու-
կայի բնորոշ են վայրի վերումներ, և
հատկապես ֆինանսական շուկայում
դրանք ցայտուն են: Բանկային գործիք
և ապահովագործրան ամբիոնի դո-
ցենտ, տ.գ.թ Սոլերն Պողոսյանն անդ-

դրադավ դրամի փոխարժեքի տատանումների գործններին, պատճառներին և հնարավոր հետևանքներին: Դոցենտը խոսեց դրամի փոխարժեքի տատանումների փուլերի, դրանց բացահայտումների, գործումների, դոլարի պահանջարկի և առաջարկի մասին: Բանախոսն անդրադարձավ արժութային շուկայի զգամաժի մակըոտնետառական և ֆինանսական հիմքերին և գեկուցումն ամփոփեց՝ նաևնանշելով արժութային շուկայում զգամաժի հնարավոր հետևանքները: Դարձից գեկուցմանը հանդես եկավ հաշվապահական հաշվառման և առլիին ֆակուլտետի դեկան, տ.գ.դ., դոցենտ Աշոտ Մաթևոսյանը: Ծավալվեց քննարկում, հնէցին առաջարկմեր:

Banks.am լրատվական կյայքն ամփոփել է անցնող տարվա գործարար կյանքի խոշոր իրադարձությունները: Կյայքի հրապարակման մեջ, որպես նշանակալի իրադարձություն, տեղ է գտնել նաև ՀՊԾԴ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աբրյանի հետ հարցազրոյցը՝ «Կորյուն Աբրյան. «Ոինելու ենք գործարարներին՝ ուսանողներին հովանավորելու առաջարկով»» վերնագրով:

«Տնտեսագիտության բարձրագույն դպրոց» ազգային հետազողական համալսարանի վաստակածող գործիչ, տ.գ.դ., պրոֆեսոր, Տնտեսագիտության բարձրագույն դպրոցի օրինար պրոֆեսոր, ՈԴ Կառարությանն աշօնթեք Փինանսական կատեմիայի տնտեսագիտության ենթակա անդքինի վարիչ Շնումանութիւնը 19-ին հյուրընկալվեց մեր համալսարանում: ՀՊՏՀ գիտության և դրաքանակագործության կատարելի կապերի գծով պյուռեկտորագիկ Վարդանյանի և համալսարանի աշխատակիցների ուղեկցությամբ անց շրջեց բուհում. Եղավ մարզական աշխատակիցների ուղեկցությամբ և շրջեց բուհում. Եղավ մարզական աշխատակիցների ուղեկցությամբ գիտական ընթերցասարակության, գրադարանում, համակարգության լսարաններում, միջազգային առարկերի կենտրոնում: Պրոֆեսորների հեղինակած գրքերից նվիրեց ՀՊՏՀ գիտական ընթերցասարակին: Եցելեց նաև «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոն, որտեղ Գագիկ Վարդանյանը և կենտրոնի տնօրին Սամանը Ավետիսյանը հյուրին ներկայացնեցին «Ամբերդ»-ի գործունեությունը, պատականերն ու խնդիրները:

Սիստեմի սրահում Ուսութեն Նուռեկը հանդես էկավ «Տնտեսական զգայաժամի նոր ալիքը. սպասումնե՞ր, թե՞ իրականություն» թեմայով: Ուսաստանցի պրոֆեսորին հարցերու ուղղեցին տնտեսագիտության տեսության ամբիոնի վարիչ Հովսեփի Աղաջանյանը, տնտեսության կազմակիրման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի դեկան Ալոն Մարգարյանը, «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի տնօրեն ՍամՎել Ավետիսյանը և այլք:

Կառավարման ֆակուլտետի հա-
կազմամաժամային կառավարում ճաս-
նագիտության 1-ին կուրսեցիները
դեկտեմբերի 18-ին «Մշակութարանու-
թյուն և հայ մշակույթի պատմություն»
առարկայի դասախոս, փիլիսոփայու-
թյան և հայոց պատմության ամբիո-
նի դոցենտ Սովյա Օհանյանին լսա-
րանում դիմավորեցին ջութակի
հնչյունների ներքո (անակնկալի նա-
խաձեռնող և ջութակահար՝ ուսա-
նողութիւնի Կարմելինա Գրիգորյան)՝
այսպիսով առարկայի վերջին դասին
արտահայտելով իրենց երախտագի-
տությունը՝ հետաքրքրիր ու բովան-
դակալից դասընթացի համար:

Մարդու իրավունքների պաշտպանության միջազգային օրվա արիթրով՝ դեկտեմբերի 10-ին ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի ուսումնագիտական հանձնաժողովը կազմակերպել էր միջջառաջում, որին մասնակցում էր Հայաստանի մարդու իրավունքների պաշտպանի խորհրդական Անուշ Մարգարյանը։ Ուսանողները աշխատանքային խմբեր էին ստեղծել, որոնցից յուրաքանչյուրը քննարկում էր որևէ ոլորտում իրավական խնդիրների առկայությունը։ Դանաշվել կանանց իրավունքների պաշտպանության հարցերը քննարկած թիմը, իսկ հաշվապահական հաշվառման և առողջիկի ֆակուլտետի ուսանող Անայա Վարդանյանը ծանաչվել է լավագույն հոետոր։

ՀՊՏՀ եղեգնաձորի մասնաճյուղը դեկտեմբերի 20-ին ստունկ է հիմնադրման 7-ամյակը։ Կազմակերպվել է հանրապետական գիտաժողով՝ «Գիտակրթական համակարգի զարգացման առաջնահերթությունները ՀՀ մարզերում» խորագրով։

Բացնան խոսքով հանդես է եկել մասնաճյուղի տնօրին Սոս Խաչիկյանը։ 7-ամյակի և գիտաժողովի կազմակերպման առթիվ իրենց շնորհավորանքներն են փոխանցել ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը, ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանը և Եղեգնաձորի քաղաքապետ Դավիթ Շարությունյանը, Եթեաստանում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան, մասնաճյուղի հիմնադիր տնօրին Էդգար Ղազարյանը, ով շնորհավորանք է հղել նաև տեսակապով։

Գիտաժողովին գեկուցումներով հանդես են եկել Սոս Խաչիկյանը, փոխանօրեն Արփինե Շովակիմյանը, դասախոս Նարեկ Սարատիկյանը և մագիստրատուրայի շրջանավարտ Արգիշտի Միքայելյանը։

Երենոյան տեղի է ունեցել միջոցառում Վայոց ձորի մարզպետի, դասախոսների, ուսանողների մասնակցությամբ։

2013-2014 ուստարվա լավագույն կուրս է ճանաչվել զրոսաշրջության կառավարման 3-րդ կուրսը, լավագույն ուսանող՝ 2-րդ կուրսի մագիստրանտ Կարեն Խստիանյանը և լավագույն ուսանողուհի՝ 2-րդ կուրսնեցի Աստողիկ Խալաթյանը։ Պատվորեր են տրվել նաև ակտիվ համալսարանականներին։

Հուսանկար՝ Եղեգնաձորի մասնաճյուղի Ուսուցչ

Դեկտեմբերի 22-ի ռեկտորատը հյուրեր ուներ, համալսարանում էին «Հայրիզնեսքանկի» վարչության նախագահ Արսեն Միքայելյանն ու տեղակալ Մանվել Սահակյանը, ովքեր եկել էին կրթաթոշակի հավաստագրեր հանձնելու լավ սովորող, սոցիալապես անապահով ՀՊՏՀ 3 ուսանողների։

ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը շնորհակալություն հայտնեց հյուրերին փոխգործակցության համար, ապա ասաց, որ Տնտեսագիտական համալսարանը համագործակցությամբ պայմանագիր ունի Հայաստանի բանկերի միության հետ, առանձին բանկերի հետ էլ այդ բվուն «Հայրիզնեսքանկի», իրավանացնում է առանձին համագործակցություն։ «Առանցքում գործառուների պահանջներին համապատասխան, աշխատաշուկային անհրաժեշտ որակյալ կաղորերի պատրաստումն է, ինչում շահագրգուված ենք ոչ միայն մենք, այլև գործառուներն այն իմաստով, որ լավագույն կաղորերով է հնարավոր միայն կազմակերպել արդյունավետ գործունեություն, արդյունավետ աշխատանք»,- ասաց համալսարանի ռեկտորն՝ ընդգծելով նաև համագործակցությունը «Հայրիզնեսքանկի» հետ։

Կրթաթոշակի հավաստագրեր հանձնեց բանկի վարչության նախագահ Արսեն Միքայելյանը՝ նշելով, որ իրենք մեծ ուշադրություն են դարձնում լավ սովորող ուսանողներին և մեծ հաճույքով են նրանց տրամադրում կրթաթոշակի քարտեր։ Նա նաև հայտնեց, որ իրենք նոր առաջարկ ունեն համալսարանին, որի արդյունքում ապագայում հնարավոր կլիմի մեր համալսարանի լավ ուսանողներին կոնկրետ գործընթացի արդյունքում ընդունել բանկ՝ աշխատանքի։ «Ծնորհակալություն համագործակցության համար, ինձ համար սա մեծ պատիվ է», - նշեց բանկի վարչության նախագահը։ Ի պատասխան՝ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը շնորհակալություն հայտնեց, առաջարկեց հստակեցնել համագործակցության խորացման հնարավորությունները, ապա հորդորեց՝ համալսարանի ուսումնական ծրագրերի վերաբերյալ ներկայացնել առաջարկներ։ Ունեկուր նաև խոսեց բանկի լավագույն մասնագետներին մեր համալսարանում դասավանդման հնարավորություն տալու մասին։

2014 հոկտեմբերի 26-ից նոյեմբերի 1-ը Լիսարոնում (Պորտուգալիա) և 2014թ. նոյեմբերի 17-21-ը Բարսելոնայում (Իսպանիա) Եվրոպական Սիոնթյան Տեմպուսի «Մարդկային գործոնի միջոցով կրթական հաստատությունների առաջնադրություն» («PEOPLE») ծրագրի շրջանակներում կազմակերպվել են դասընթացներ, որոնց մասնակցել են համալսարանի անձնակազմի կառավարման բաժնի աշխատակիցներ Գոհար Սարգսյանը և Գոհար Ներկարայանը, ինչպես նաև որակի ապահովման բաժնի պետ, համատեղությամբ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթության կառավարման ամբիոնի վարիչ Ներսես Գևորգյանը։

Ինչպես հայտնում են ծրագրին մասնակցած մեր գործընթացները, «PEOPLE» ծրագրի նպատակն է ամրապնդել և հստակեցնել որոտի աշխատակիցների լիազորությունների շրջանակը՝ զարգացնելով նարդկային ուսուլը և աշխատակիցների կառավարման ռազմակարգությունը։ Ծրագիրը մեկնարկել է 2013 թ. նոյեմբերին և կիրականացվի համալսարանական կոնսորցիոնների միջոցով՝ ընդգրկելով ինչպես ԵՄ, այնպես էլ Հայաստանի, Արևելյան Եվրոպայի, Միջին Ասիայի համալսարանները և կրթական կազմակերպությունները։ ՀՊՏՀ անձնակազմի կառավարման բաժնին 2014թ. հուլիսի 8-ին իրականացրել է ինքնավելություն, որի նպատակը նարդկային ուսուլըների կառավարման գործընթացների և ընթացկարգերի ուսումնափրակությունն էր, ուժեղ և բույլ կոնդեսի հայտնաբերումը։ Վերապատրաստման դասընթացների վերջում մասնակիցներին հանձնվել են վկայականներ։ Ծրագիրը շարունակական է, մախատեսվում են վերապատրաստման նոր դասընթացներ։

Եթր համալսարանի ներկայացնեմերը դպրոցների և քուեցների հետ համագործակցության ծրագրի շրջանակներում 2014 թ. տարեվերջին բարեգործական այցեր են կատարել դեպի Պոռշյան և Եջմիածին։ Այս անգամ և բարեգործություն հասցեագրված էր նշանակալի համայնքների դասընթացների վերջում սովորող սոցիալապես անապահով աշակերտների ընտանիքներին, որոնց տրամադրությունը և սնունդը հագուստ և խաղալիք։

ԵՒ Տեմպուսի «Համալսարանի գործառությունների գործողությունը և աշխատական համակարգություն» («Արարտա») ծրագրի շրջանակներում ՀՊՏՀ-ը, որպես ծրագրի համակարգող, 2014 թ. դեկտեմբերի 29-ին նախաձեռնել էր տեղական հանդիպում, որտեղ քննարկվել էր կառավարման բաժնի շրջանակությունը և աշխատական համակարգությունը։ Պատուր նաև խոսեց բանկի լավագույն մասնագետներին մեր համալսարանում դասավանդման հնարավորություն տալու մասին։

Դեկտեմբերի 25-ին ՀՊԾՀ-ն համագործակցության հուշագիր ստորագրեց «ԱՍՄԴԱԲ ՕԵՄԵԹ Արմենիա» ԲԲԸ ֆոնդային բորսայի հետ: Համաձայնագիրը ստորագրեցին երկու կողմերի ղեկավարները՝ ՀՊԾՀ ռեկտոր Կորյուն Արքյանը և «ԱՍՄԴԱԲ ՕԵՄԵԹ Արմենիա»-ի տնօրեն Կոնստանտին Սարոյանը՝ բոլի ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Պարույր Քալանթրյանի, պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի, ֆինանսական ֆակուլտետի ներկայացուցիչների, ուսանողների մասնակցությամբ: Սույն հուշագրի առարկան ՀՊԾՀ-ում արժեթքերի շուկայի բնագավառում մասնագիտացնան կրթական ծրագրերի կատարելագործումն է:

Բացման խոսքով հանդես եկավ ռեկտոր Կորյուն Արքյանը: «Մեր բոլի հիմնական առաքելությունը որակյալ կրթության ապահովումն է, և բացման ասվել է, որ առանց գործառությունների հետ համագործակցելու բոլի պարզաբն որակյալ կրթություն ապահովել չի կարող: Դա միանցանակ է, ոչ ոք չի կարող ժխտել: Դեռևսաբար արդեն մի քանի տարի է՝ մենք դայաստիք պետական, մասնավոր հետավածի գործառությունը, որի նպատակն է գործառության, աշխատաշուկայի համար որակյալ կարենի պարուաստումը», - ասաց ռեկտորը՝ ընդգծելով, որ տվյալ պարագայում համագործակցությունն առնչվում է արժեթքերի ոլորտի մասնագետներին (ուսանողներին), ապա կարևոր ուսումնական ամբողջ գործընթացի՝ առարկայացանկից մինչև ավարտական աշխատանքների թեմաների ընտրություն, գործընկեր կողմի հետ կազմակերպումը:

Կոնստանտին Սարոյանը նշեց համագործակցությունը խորացնելու և ընդլայնելու հաստատականության մասին՝ ընդգծելով, որ ՀՊԾՀ-ն միակ բոլի է, որը պատրաստում է արժեթքերի շուկայի մասնագետներ:

Հուշագրի ստորագրումից հետո համալսարանի ռեկտոր Կորյուն Արքյանը շնչուեց, որ այդպիսով կողմերի համագործակցությունն իրավաբանական ուժ ստացավ, ինչին պետք է հետևի ջանադիր աշխատանքը՝ մասնավորապես ֆինանսների ամբիոնի կողմից:

2014 թ. վերջին ռեկտորատը կայացավ դեկտեմբերի 27-ին: ՀՊԾՀ ռեկտոր Կորյուն Արքյանը խոսքը տրամադրեց ֆակուլտետների ղեկաններին՝ ներկայացնելու մագիստրատուրայի գիտամանկավարժական պրակտիկայի պաշտպանության արդյունքները: Այլ ընթացիկ հարցերի քննարկումից հետո ռեկտոր Կորյուն Արքյանը հայտարարեց, որ ֆինանսական ֆակուլտետի ապահովագրական գործ մասնագիտության 3-րդ կուրսի ուսանողությունը Լուսինե հսկանդարյանը և Քնարիկ Ղավթյանն արժանացել են՝ «Հայ համայնքը՝ հայուսնողության» իմանադրամի սահմանած և «Ուսուգոստրախ Արմենիա» ապահովագրական ընկերության կողմից ֆինանսավորվող անվանական կրթառոշակի և հանձնեց հավաստագրերը: Բայց անվանական կրթառոշակից, ուսանողությունը հնարավորություն են ստացել նաև փորձառություն անցնելու «Ուսուգոստրախ-Արմենիա» ապահովագրական ընկերությունում:

Սակրուելունմիկայի ամբիոնի դոցենտ, տ.գ.թ. Կարեն Գրիգորյանի նախաձեռնությամբ մակրուելունմիկայի ամբիոնի պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմը, մակրունտեսական քաղաքականություն և կանխատեսում մասնագիտության և մակրունտեսական վերլուծություն մասնագիտացման 2-րդ կուրսի մագիստրանտները փետրվարի 6-ին կլոր սեղանի ծևաչափով քննարկեցին մագիստրոսական կրթական ծրագրերի բնարկումիցից մասնակիցներին, ապա կարևոր ուսումնական ամբողջությունը գործություն է առաջանաւագագարական առաջարկելու համար կազմակերպումը:

Ուսանողները հանդես եկան միշտ արթեքավոր առաջարկություններով, նրանք դասախոսների հետ միասին փորձեցին գտնել կրթական ծրագրերի վերաբայցան և կրթական գործընթացի արդյունավետության նոր ճանապարհներ, որոնք, ինչպես նշեցին ամբիոնի ներկայացուցիչները, հաշվի կարևոր նշված ծրագրերի բարեկավման և արդիականացման գործում:

Ուսանողական խորհուրդը շարունակում է բարեգործական-սոցիալական ակցիաները: Մի խումբ ուսանողներ փետրվարի սկզբին այցելել են Վանաձորի մանկատուն, իրենց ներկայությամբ և նվերներով գեղեցիկ ակնքարթներ պարզեցել մանկատան սաներին:

Հաշվապահական հաշվառման և առողջի ֆակուլտետի ղեկան Աշոտ Մարկոսյանը, ֆինանսական հաշվառման ամբիոնի վարիչ Ալվարդ Մարգսյանը, կառավարչական հաշվառման և առողջի ամբիոնի վարիչ Լիանա Գրիգորյանը հունվարի 15-ին մասնակցել են Համաշխարհյան բանկի կողմից կազմակերպած հերթական առաջարկությունը՝ բենայով գիտաժողովին, որին մասնակցել են 8 պետությունների ներկայացուցիչներ:

Գիտաժողովն ընթացել է հարցուապատասխանի ծևաչափով, Հայաստանի ներկայացուցիչները հարցեր են հեթել կարգավորող մարմնի գործառույթների, որա կառուցվածքի, ֆինանսական կայունության տեսանկյունից առողջի դերի բարձրացման ու ֆինանսավորման մեխանիզմների վերաբերյալ: Գիտաժողովից հետո Հայաստանի ներկայացուցիչների շրջանում ՀՊԾՀ դասախոս Ալվարդ Մարգսյանի նախաձեռնությամբ քննարկվել են համրային հաշվառման առաջարկությունները, վերհանվել են ուսումնական գործընթացում հանրային հաշվառման ստանդարտների ոլորտում նոր հաշվային պլանի կիրառման հետ կապված առկա միշտ հիմնախնդիրներ: Մեր մասնագետները ՀՅ հաշվապահների և առողջիտորների ասոցիացիայի հետ պայմանավորվածություն են ծնութեած բերել նշված հարցերի շուրջ մասնագետների համար կազմակերպել քննարկումներ:

Կրթության միջազգային ակադեմիայի գիտական խորհրդի երաշխավորությամբ լույս է տեսել «Երաշխավագիտություն» ուսումնական ձեռնարկը՝ ՀՊԾՀ իրավագիտության և քաղաքագիտության ամբիոնի դոցենտ, հ.գ.թ. Գեղեցիկ Գրիգորյանի և ասիստենտ, քալ.գ.թ Սասուն Գրիգորյանի համահեղինակությամբ՝ նախատեսված բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ոչ իրավաբանական մասնագիտությունների, մասնավորապես՝ տնտեսագիտական բուհերի բոլոր մասնագիտությունների ուսանողների, ինչպես նաև իրավագիտությամբ հետաքրքրվող անձանց համար:

Ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի խորհրդանշանը Անմոռուկ ծաղիկն է: «Յիշեր». այս է տարբեր լեզուներով ժաղկի անվան ստուգաբանությունը: Ծաղկի պատկառքերիկները խորհրդանշում են այն հինգ մայրցամաքները, որտեղ հանգրվան են գտել Ցեղասպանությունից մազապուրծ հայորդիները: Գունային բաղադրիչները նոյնպես խորհրդանշական են՝ սևը՝ Ցեղասպանության մասին հիշողությունը, բաց մանուշակագույնը՝ բոլորին հոգեհարազատ գաղափարին համամասնակից լինելը, մանուշակագույնը՝ լայնորեն տարածված է Յայոց եկեղեցու սպասավորների հանդերձանքի տարրերում, դեղինը՝ ապրելու և արարելու հույս պարգևող արևի լույսը:

«Յիշում եմ և պահանջում...»

Ցեղասպանության 100-րդ տարելիցը նշելով մենք նորից ու նորովի ենք անդրադառնում մեր պատմությանը, այն ծառայեցնում կրթվելու, մաքրագործվելու, հոգեպես հարստանալու ու ապագայի հանդեպ ավելի հուսավառ ապրելու նպատակին: Երիտասարդությունը պետք է լավ իմանա սեփական պատմությունը, քանզի գալիքն անցյալի վրա է խարսխված: Քանզի կրթված, արդարամիտ հասարակությունն է միայն կարող պայքարել մարդկության դեմ կատարվող հանցագործությունների կանխման համար, և այդպիսի հասարակությունում են ձևավորվում մարդասեր, հպարտ ու ազնիվ բաղաքացիներ:

«Տնտեսագետն» իր առաջիկա համարներում նախապատրաստում է ընդգրկուն անդրադարձներ կատարել ցեղասպանության թեմային՝ քննության առնելով այն ոչ միայն պատմագիտական, այլև տնտեսական պատմության, գրականության ու կերպարվեստի դիտակետից:

Պետք է փաստել, որ անցյալի ողբերգական անցքերը շատ ստեղծագործողների ներշնչել են ու ստեղծագործական լիցքեր փոխանցել՝ արտահայտելու իրենց ցասումն ու վիշտը, սերունդների համար ստեղծելու մշակութային այնպիսի կոթողներ, որոնք, ի հեճուկս հայատյացության, դարձել են հայ ժողովորի վերածնության և հարատևության խորհրդանշիցը: Գեղանկարչական կտավներ, գրական երկեր, երաժշտական տարրեր ժամրերի ստեղծագործություններ, քանչակներ...

Շարունակ անցյալին է ուղղված նաև պատմության հայացքը. շատ տվյալներ ու փաստեր դեռ կարուտ են լուսաբանման, մեկնաբանման:

Այսօր արդեն Ցեղասպանության 100-ամյակի միջոցառումների շարքն ընդգրկել է Մայր Յայաստանն ու Սփյուռքը: Յունվարի 29-ին մայրաքաղաքի Կոմիտասի անվան գրոսայգում բացվել է Կոմիտա-

սի թանգարան-ինստիտուտը, ընդունվել է Յայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի համահայկական հոչակագիրը, որը կրաօնա տարելիցի միջոցառումների գաղափարական հիմքը և գործողությունների ուղեցույցը, կրարգմանվի աշխարհի 7 լեզուներով, նախապատրաստվում է Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի նոր ցուցադրությունը, տրվել է 100-րդ տարելիցի միջոցառումները համակարգող պետական հանձնաժողովի պաշտոնական կայքի մեկնարկը (www.armeniangenocide100.org)

Տարելիցի առանցքներից է նաև Յայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու որոշումը՝ սրբադասելու Յայոց ցեղասպանության նահատակներին և մարտիրոսներին: Սրբադասման արարողությունը տեղի կունենա Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածնում: Ապրիլի 23-ին՝ Յայաստանի ժամանակով ժամը 19.15-ին: Բոլոր հայկական և քրիստոնյա մի շարք այլ Եկեղեցիներում զանգերի դողանջից և գումանի 100 հարվածից հետո կիայտարակի լուրժան րոպե: Միջոցառումները պայմանականորեն բաժանվելու են չորս հիմնական ուղղությունների, ոգեկոչման չորս առանցքների՝ Յիշումություն, Երախտագիտություն, Միջազգային պայքար, Վերածնունդ:

Գիտաժողովներ, գրեթե շնորհանդեսներ, ընթերցումներ, քայլերեր, կրթական ժրագրեր, արյունատվության ակցիաներ, բիենալեներ. նման միջոցառումներ են տեղի ունենում աշխարհի հայաշատվայրություն: Դրանցում մեծ է երիտասարդության նաևնակցությունը, նրանց հաստատակամ դիրքորոշումը՝ պայքարելու հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու դատապարտման համար:

Այս համարում ներկայացնում ենք մեր համալսարանի փիլիսոփայության և հայոց պատմության ամբիոնի դոցենտ Սոֆյա Օհանյանի մշակութային նոր անդրադարձը այս թեմայի շրջանակներում:

ԱՐԺԻԼ ԳՈՐԿԻ

ՀԱՅՈՅ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՁԱՐԵԼ ԲԵԿՈՐԸ

«Դոները, որոնք նա փակեց իր հետևից, բախումեն միշտ, նույնիսկ նրա մահից հետո: Բախում են, որովհետև չկա մեկը, որ կարողանա բացել»: Ամերիկացի քննադատ Ա. Զուֆրինի այս սեղմ բնութագիրն արտահայտում է այն ահօնի ավանդը, որ ունեցավ աշխարհահռչակ հայ նկարիչ Արշիլ Գորկու ստեղծագործությունն ամերիկյան արվեստում՝ արձանագրելով նաև նոր էջ համաշխարհային մշակույթի պատմության մեջ: Նրա՝ ցերեկվա ամեն ինչ մերկացնող լույսի տակ անսքող լինելու քաջություն ունեցող ոճն իր զարմանալի հնարիամտությամբ ու բեղունությամբ ամերիկյան գեղանկարչությանը հաղորդեց բնական երևակայություն: Ինչպես ասում էին նրա ժամանակակիցները, այդ օտարականը, որ նոր էր հագեցրել իր սովոր ու ծարավը, անհծված էր մեծ ճաշակով:

Որքան բնությունը շրայլորեն էր օժտել մեծ արվեստագետին, այնքան դաժան վարվեց նրա հետ ճակատագիրը: Անհավանական ողբերգական էր հավերժ ապրելու համար ծնված այդ հանճարի կյանքի ու գործի ողիսականը:

Արշիլ Գորկին ծնվել է 1904 թ. ապրիլի 15-ին Արևմտյան Հայաստանում՝ Վանի Հայոց ծոր նահանգի Խորզոն գյուղում: Սկրտության անունը Ոստանիկ Մանուկ Աղոյան է: Մանուկը պապի անունն էր, Ոստանիկը՝ նոր օյուղի (այժմ՝ Գևաշ) անվանումը: Հողագործ հայրը՝ Սեդրակ Աղոյանը, այդ ժամանակաշրջանում շատ հայ տղամարդկանց պես, թուրքական բանակում չծառայելու և կառավարության նշանակած չափազանց բարձր հարկերը վճարելու համար աշխատելու նպատակով 1908 թ. գաղթել էր ԱՄՆ և այլևս չէր վերադարձել:

Նախնական կրթությունը Ոստանիկը ստացել է ծննդավայրի հայ առաքելական եկեղեցու Ս. Վարդան դպրոցում, ապա Վան տեղափոխվելուց հետո հաճախել է տեղի հայկական վարժարանը: Ստածկու ու երազկու այս տղան, որ մանուկ հասակուն ծանր հիվանդացել էր և երկարատև բուժման ընթացքում զրկվել խոսելու ունակությունից, չէր մասնակցուն հասակակիցների մանկական խաղերին և օրերն անցկացնում էր լին ափին՝ ավագի վրա զարմանահրաշ պատկերներ ստեղծելով: Վանի ինքնապաշտպանության ժամանակ Ոստանիկն օգնում էր աշխարհագորայիններին. նրանց գենք, փամփուշտ, հագուստ և սնունդ էր տանում, վերադառնում միայն ուշ երեկոյան:

1915 թ. հունիսի 15-ին, վերցնելով մի քանի օրվա սննդի պաշար և մի քիչ էլ գումար, նոր և երեք քույրերի հետ Ոստանիկն ուղևորվում է Հայաստան: Ողջ ունեցվածքը թաղում են տան բակում՝ կարծելով, թե շուտով կվերադառնան:

Ըստանիքը գալիս է Էջմիածին, ապա տեղափոխվում Երևան: Մայրն աշխատում էր որբանոցում, իսկ Ոստանիկը՝ տպարանում, միաժամանակ ստվորում էր Երևանի թեմական դպրոցում, որտեղ ուսանում էր նկարչություն և փայտի փորագրություն: Դասերից

հետո նա աշխատում էր իյուսնի արհեստանոցում, իսկ երեկոյան տպարանից գրքեր էր բերում կազմելու համար: Քանի որ ստացած գումարը չէր բավականացնում, նա Երևանի մերձակա գյուղերից հացահատիկ ու խաղող էր գնում, այնուհետև դրանք վաճառում քաղաքում: 1916 թ. ավագ քույրերը մեկնում են ԱՄՆ: 1919 թ. մոր մահից հետո, Ոստանիկը և կրտսեր քույրը տեղափոխվում են Թիֆլիս, հետո Բաքում, իսկ 1920 թ. մեկնում ԱՄՆ:

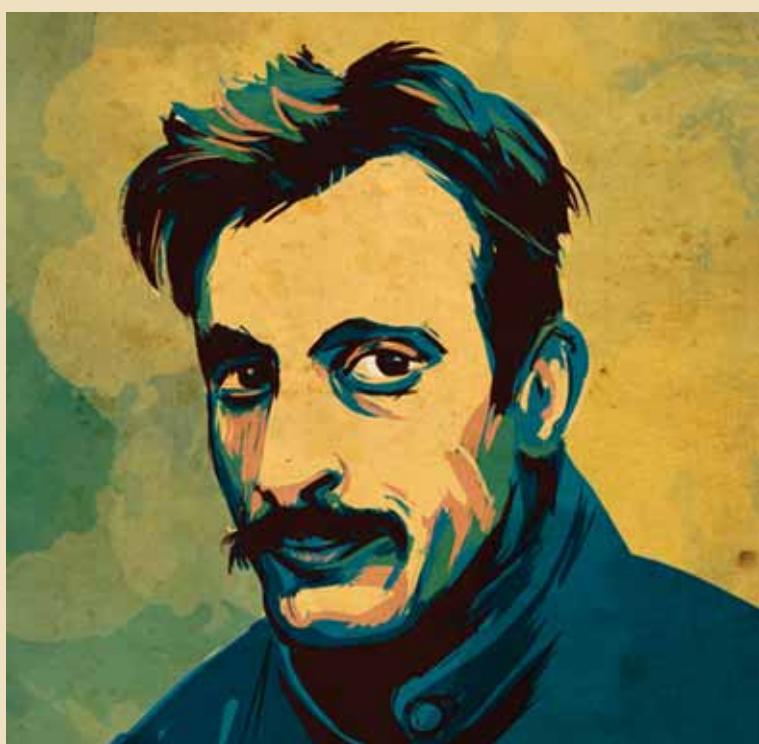
Ոստանիկը չսիրեց Ամերիկան: Շուրջբոլորը խառնաշփոր էր, և նա անընդհատ կարոսում էր Վանը: Ապրում էր հոր մոտ՝ Փրովիդենսում: 1920-1922 թթ. ուսանում է Փրովիդենսի Բարձրագույն տեխնիկական դպրոցում, ապա Բոստոնի Դիզայնի դպրոցում:

1925 թ. Ոստանիկը մեկնում է Նյու Յորք, որը համարվում է Ամերիկայի գեղանկարչության կենտրոնը: Նյու Յորքում նա նախ սովորում է Ազգային ակադեմիայում, ապա Արվեստի կենտրոնական դպրոցում, որտեղ էլ 1926-ից 5 տարի դասավանդում է գծանկար և գեղանկար:

1925 թ. Ոստանիկը Մանուկ Ադոյանը անվանափոխվում է Արշիլ Գորկու՝ վերցնելով ողու ականավոր գրող Մաքսիմ Գորկու ազգանունը: Ծածկանվան ընտրությունը պատահական չէր, այն բացահայտում

Տարագիր նկարիչ, ում համար արվեստը դարձավ վերագրած հայրենիք:

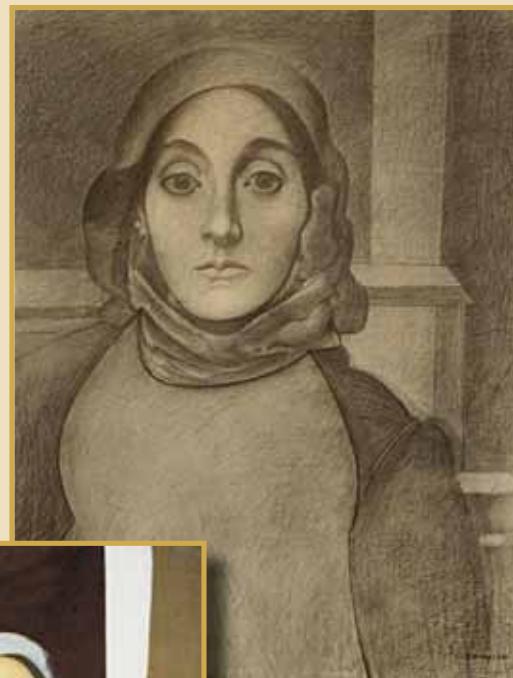
Ուիլյամ դե Կունինգ

Ինքնանկար

Էր նկարչի կենսավիճակը: Անասելի տառապանքի ու աղքատության մեջ նա լավ էր յուրացրել «գորկի» բառի հմաստը: 1916-1920 թթ. Երևանում և Թիֆլիսում առաջին անգամ ծանոթանալով Սաքոսին Գորկու կենսագրությանը՝ ընդհանուր ննանություններ էր գտել մեծ գրողի և իր կյանքի պատմությունների միջև:

Արշիլ Գորկու որոշ կենսագիրներ անվան փոփոխությունը բացատրում են մի շարք այլ հանգամանքներով ևս: Ասում են, թե XX դարի սկզբին ամերիկացի մայրերը ճաշը չուտող երեխաներին վախեցնում էին՝ ասելով. «Կեր, թե չէ հայ կդառնաս»՝ նկատի ունենալով ցեղասպանությունից մազապարծ եղած մարդկանց կեցության տաժանելի պայմաններն օտար երկրում: Իսկ Բոստոնում նկարչության մասնավոր դասերի առաջին ուսուցիչը Ռուտանիկին ասել էր, թե հայն ԱՄՆ-ում չի կարող նկարիչ դառնալ: Գերմանացիներին ու ռուսներին վայել էր նկարիչ լինելը, իսկ հայերի տեղը գործարաններն ու ածխահանքերն էին: Ռուտանիկը ստիպված էր արվեստի շրջանակ անցնել կեղծ անցյալով: Ժամանակակից արվեստի թանգարանին տված իր ինքնակենսագրականում Արշիլը գրում է, թե ծնվել է Նիմին Նովգորոդում, երեք ամիս աշխատել ռուս նկարիչ Վասիլի Կանդինսկու մոտ: Բոլորը նրան ճանաչում էին որպես Ռուսաստանից փախած վրացի, գրող Մաքսիմ Գորկու հեռավոր բարեկամ:

«Նկարիչը և իր մայրը»

1941 թ. Գորկին ամուսնանում է Ագնես Մակգրուների հետ. 1942 թ. ծնվում է ավագ դուստրը, 1945 թ.՝ կրտսերը: 1945 թ. ֆրանսիացի բանաստեղծ, արձակագիր և քննադատ Անդրե Բրետոնի նախաձեռնությամբ նյու Յորքի Չուլիան Լևի պատկերասրահում բացվում է նկարչի անհատական ցուցահանդեսը: 1945 թ. նա տեղափոխվում է Կոնեկտիկուտ նահանգի Շերման քաղաքը՝ շարունակելով ստեղծագործել, սակայն 1946 թ. այրվում են արվեստա նոցը, 36 նկար և ամբողջ կյանքի ընթացքում հավաքած արվեստագիտական գրականությունը: Նույն թվականին Գորկին քաղցկեղի վիրահատություն է տանում: 1948 թ. հունիսին ավտովքարից վնասվում է ողնաշարը, որի հետևանքով աջ ձեռքը դառնում է անաշխատունակ: Յուլիսին երեխաների հետ հեռանում է կինը: Չորմանալով ողբերգությունների այդ շղթային՝ 1948 թ. հուլիսի 21-ին Գորկին ինքնասպանություն է գործում իր արվեստանոցում՝ նկարակալի վրա թողնելով «Սև վանական» անավարտ կտավը և «Մնաք բարով, սիրելիներս» մակագրությամբ նամակը:

Այժմ աշխարհի հոգած նկարչ Արշիլ Գորկու կտավները զարդարում են աշխարհի պատկերասրահների և թանգարանների դահլիճները, իսկ ինքը՝ նկարիչը, համարվում է արսորակու սյուրուեալիզմի ամերիկյան դպրոցի ծևավորողն ու գլխավոր ներկայացուցիչը: Նա այնքան մեծ ազդեցություն է թողել Ամերիկայի բոլոր խոշոր նկարիչների վրա, որ ամերիկյան գեղանկարչության 30-40-ական թվականներն անվանում են «Գորկու շրջան», իսկ արվեստում ի հայտ եկած նոր ուղղությունը՝ «հետզորկիական»:

Ստեղծագործական առաջին շրջանում Արշիլ Գորկին իիմնականում նկարել է դիմանկարներ, նատյուրմորտներ և բնանկարներ: Այդ տարիներին նա խորապես կրում էր Սոնեի, Սեզանի, Մատիսի, Պիկասոյի արվեստի ազդեցությունը, սակայն աստիճանաբար ճշակում է իր ուրույն ոճը: Մեծ նկարիչների գործերին առնչվելը չի խչընդոտում նրա անկախ գեղարվեստական մտածելակերպի զարգացմանը, փոխարեն օգնում է ավելի խորամության լինել գեղարվեստի փիլիսոփայական բարդ լեզվի բազմաթիվ գաղտնիքների մեջ և գնալ բոլորովին նոր ուղիղությունը:

Իր ուսանողներից նա պահանջում էր արվեստի հանդեպ ունենալ խիստ և ազնիվ վերաբերմունք, զերծ մնալ դիլետանտությունից: «Արվեստն ունի վերսալ է, այն ծեղ է պատկանում, և դուք պարտավոր եք հարստացնել այն», - կոչ էր անում նա իր ուսանողներին:

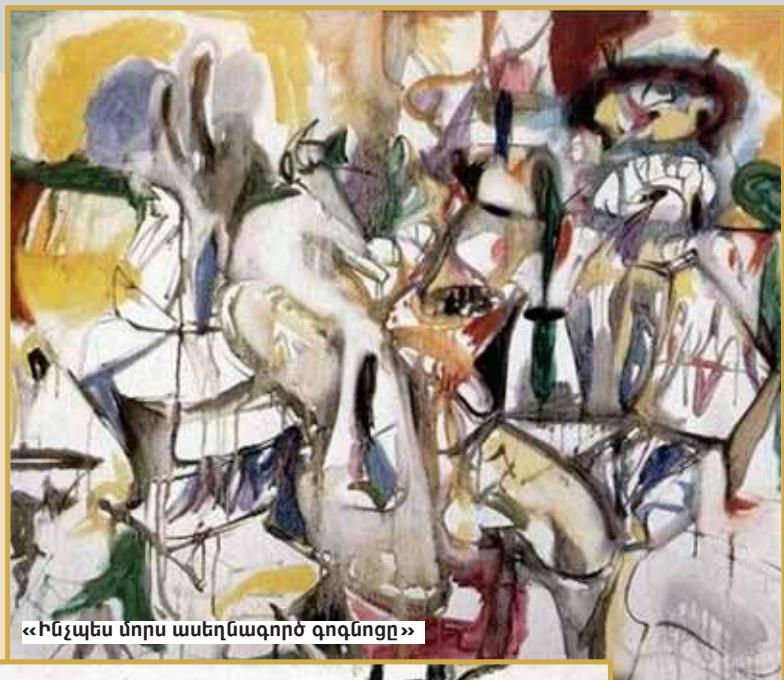
Արվեստն ունիվերսալ է... Արշիլ Գորկու ողջ

ստեղծագործական ուղին ամփոփված է այս բառերի մեջ: Ամերիկայում նրան ամվանում էին «Ամենանշերնացիոնալ նկարիչ», «XX դարի ինտելեկտուալ հեղափոխության զավակ»: Գորկու կտավներում բացակայում է արհեստական գեղարվեստականացումը: Արհամարհելով այդ ժամանակ նորած համարվող կառուցղական ծներն ու կուրիզմի կոնստրուկտիվ պլանները՝ նա ձգտում էր դեպի պոեզիան, և հզոր երևակայությունը քանդում էր արվեստի քարացած օրենքները:

Գորկին իր ժամանակակիցներից առանձնանում է ձեռագիր յուրօնակությամբ, նրբությամբ, իին և նոր արվեստի համադրման շնորհիվ նկարներում առկա խորքայնությամբ: Նրա ստեղծագործությունների հետին պլանում հայկական հարուստ ճշակույթը է, որը վերափոխել ու վերակազմել է ցեղասպանություն, կորուստ և ցավ ապրածը: Հայրենի բնությունն ու պատմական հուշարձանները, ժողովրդական ծեսերն ու ավանդույթները նրա համար ստեղծագործական ներշնչան աղբյուր էին: «Ես սիրում եմ մեր ժողովրդի արվեստի նախակզբանական ուժը, պայքարի կիրքը, որոնման տենչն ու բնքչությունը. մի ժողովուրդ, որ տիրությունը միացնում է գեղեցկությանը և դրանով իսկ առավել ամբողջությամբ ընդգրկում իրական կյանքը, մարդկության տառապանքն ու երջանկությունը», - գրել է Գորկին:

1930-ականների կեսից Գորկին հակվում է հետափառացապաշտական (արստրակտ) նկարչությունը: Կյանքի վերջին տասնամյակում ստեղծում է վար գույներով ինքնատիպ կտավներ՝ «Այգիներ Սոչիում» (1938 թ., նկարաշարի նախկին անվանումը՝ «Այգիներ Խորգոնում»), «Զրվեժ» (1943 թ.), «Ծաղկավետ ջրաղացի ջրերը» (1944 թ.), «Ինչպես է մորս ասեղնագործ գոգնոցը քացվում իմ կյանքում» (1944 թ.), «Հոգեվարդ» (1947 թ.), «Արորը և երգը» (1947 թ.), որոնցով էլ հետագայում արժանանում է համաշխարհային հռչակի:

Նրա ամենահայտնի նկարներից մեկը «Նկարիչը և նրա մայրը» ստեղծագործությունն է, որն ունի երկու տարբերակ: Սա միայն տուրք չէ 39-ամյա հասակում սովից և ուժասպառությունից մահացած ու ընդհանուր գերեզմանոցում թաղված մոր՝ Շուշան Տեր-Մարտիրոսյանի հիշատակին: «Մայր Գորկու համար իսկական աստվածուիի էր: Մայրիկը միշտ մեզ բանաստեղծություններ էր կարդում, սովորեցնում էր սիրել բնությունը, Վանը, Հայաստանը: Մորս նկարելիս Գորկին կտավի մեջ դնում էր իր հոգին», - հիշում էր Ոստանիկի կրտսեր քույրը՝ Վարդուշը: «Նկարիչը և նրա մայրը» ստեղծագործությունը նաև հայոց ցեղասպանության մասին պատում է, որում ապրում է մարդկության չարամիտ գաղտնիքներին և փառավոր նվաճումներին հաղորդակից ժողովողի արյու-

«Ինչպես մորս ասեղնագործ գոգնոցը»

«Խորգում»

նը, ջարդն ու եղեռնը, մահվան երգը, նրա զավակների մահը արյունահեղ մարտերում, երեխայի ծեռքերիվրա մորտվամահ լինելը... Գորկին կտավին է հանձնել այն, ինչ աշխարհը չկարողացավ տեսնել: Թերևս այդ պատճառով կտավներն առանձնանում են յուրահատուկ հմայքով՝ ստեղծելով պատկերագործության տպավորություն: Որոշ ուսումնասիրողներ այդ կտավները նմանեցնում են Աղթամարի եկեղեցու Աստվածամոր որմնանկարին:

«Նկարիչը և նրա մայրը» ստեղծագործության առաջին տարբերակն այժմ գտնվում է Նյու Յորքի Ուիտնի թանգարանում և թվագրված է 1926-1936 թթ., երկրորդ տարբերակը, որը գտնվում է Վաշինգտոնի ազգային պատկերասրահում, թվագրված է 1926-1942 թթ.: Երկու կտավների աղբյուրը ԱՄՆ հորն ուղարկելու համար 1912 թ. Վանում մոր հետ լուսանկարն է, որը 1926 թ. Գորկին վերցուել էր իր քրոջից՝ Ազատից: Կտավների վրա բավական երկարաժամկետ աշխատանքը վկայում է այն մասին, թե որքան կարևորություն է տվել Գորկին իր մտահղացման իրականացմանը:

Գորկու այս դիմանկարներում, ինչպես և նրա մյուս ստեղծագործություններում, ակնհայտ է վերացականությունը: Առաջին դիմանկարը երկրոր-

դից տարբերվում է մոր ավելի երիտասարդ դեմքով և փոքրիկ Ոստանիկի քիչ բացված ոտքերով, երկրորդում մոր դեմքն ավելի ծերացած է, իսկ Ոստանիկի ոտքերն ուղղված են: Երկու նկարների հետին մասուն պատուհանն է, որը խորհրդանշում է «սեփական կյանքի» և արտաքին իրականության հարաբերակցումը:

Երկու կտավներում էլ մոր վստահ և հանգիստ հայացքն ընդգծում է վերջինիս կերպարի կարևորությունը: Նրա գեղեցիկ դեմքը շեշտված է գերեզմանային լորությամբ շնչող խորապատկերին, իսկ նուրբ դիմագծերում տիրության ծով է: Դայացքը հապատ է, շուրջերը սեղմված են, իսկ գեղեցիկ և խելացի աչքերը լի են զգուշությամբ: Այս աչքերում խտացված է ժողովորդի բնավորությունը. **«Սեր այլական աչքերն ավելի շուտ են խոսում, քան շուրջերը և դեռ շարունակում են խոսել, երբ շուրջերն արդեն դադարել են խոսել»:** Ոստանիկի աչքերը լայն բացված են, հայացքը սևեռված է դիտողին, սուր ականջներն ընդգծված են, իսկ ձեռքին ծաղիկներ են: Քիչ ծոված շուրջերն ասես ուզում են ժայիտ արտահայտել, սակայն չեն կարողանում: Կարծես երեխայի հոգու մեջ մի վերք է բացված, նա չի կարողանում կեղծել և ժպտալ այս կյանքին:

Արվեստաբանները, փորձելով մեկնաբանել այս նկարները, հաճախ փակուղու մեջ են հայտնվում: Այստեղ Գորկին ամեն կերպ փորձել է խուսափել մոր ձեռքերը պատկերելուց: Մասնագետները դա բացատրում են տարրեր կերպ. Գորկին կամ չի կարողացել պատկերել մոր ձեռքերի ջերմությունն այնպես, ինչպես ցանկացել է, կամ էլ ձեռքերը չի նկարել, քանի որ նկարում չի կարողացել ապահովել ամբողջականությունը: Դավանաբար, նրան չի հաջողվել մոր ձեռքերը «քաց» պատկերել, քանի որ նրանց մեջ էր խտացրել ապրված օրերի ողջ ցավն ու տանջանքները: Ողբերգությունն ու տառապանքները քողարկելու համար Գորկին դիմել է վերացական ձևերի օգնությամբ, որոնք թույլ են տալիս տարրածութել գաղափար՝ հանգեցնելով դրանք եռաչափ տարածության:

Արշիլ Գորկու արվեստի վերացարկված ձևերի գունային խարիսխը նրա մանկության պայծառ հիշշատակների՝ Վանա լճի հնչեղ կապուտի, դեղնավուն ավազի, ծիրանի արևախանձ գույնի, Աղթամարի որմնանկարների գուսաք շքելության ու խաչքարերի քարեղեն ժանյակների արձագանքն է: Տիսուր, սակայն չհաղթված հայկական ոգին է խոսում նրա նկարներում. **«Մենք մեր հայրենիքի մի մասն ենք՝ շարադես փոթորիկներից շարտված հետու: Ամբողջ աշխարհի համար ես իմ վրձնով կվերածնեմ Հայաստանը, ու երբ մենք, ինչպես բոլորը, փոշի դառնանք, մարդիկ կասեն. «Հայոց լեռների որդի՝ նա իր համեստ ավանդը ներդրեց համաշխարհային մշակույթի զարգացման գործում»»:**

**ՍՈՖՅԱՍ ՕՅԱՆՅԱՍ
ՀՊՏՀ փիլիսոփայության և
հայոց պատմության ամբիոնի դոցենտ**

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԽՃԱՆԿԱՐ

ՀՊՏՀ ֆուտզալի բարձրագույն խմբի 2014-2015 թթ. առաջնության հերթական խաղում, դեկտեմբերի 7-ին, ճարտարագիտական համալսարանում տեղի ունեցած հանդիպմանը ՀՊՏՀ հավաքականը «Երևան ԻՇ» թիմի նկատմամբ հաղթանակ է տարել 17:3 հաշվով: Խաղին հետևել և մեր հավաքականին իրենց ներկայությամբ քաջալերել են ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը, ուսանողների և շրջանավարտների հետ աշխատանքների գոնվ պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը, պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներ, ուսանողներ: Ի դեպ ՀՊՏՀ ֆուտզալի թիմից 4 տղաներ ընդգրկված են ՀՀ ֆուտզալի հավաքականում (Սարեկ Մակարյան, Անդրանիկ Կարապետյան, Ջակոպ Լոբայան, Գուրգեն Խաչատրյան): Թիմի գլխավոր մարզիչն է ՀՀ լավագույն ֆուտբոլիստներից մեկը՝ Կարեն Միքայելյանը:

Փետրվարի 4-ին առաջնության 7-րդ խաղափուլում մեր հավաքականը 11:0 հաշվով փայլուն հաղթանակ է տարել առաջատար «Մռավ», իսկ փետրվարի 10-ին, ութերորդ խաղափուլում, 12:0 հաշվով «Երևան ԻՇ» թիմերի նկատմամբ: Նախորդ խաղերում ևս արձանագրվել են հաղթանակներ՝ 14:0, 11:0, 9:5: Ինչպես նաև մեր թիմը խաղաղ հաշվով է եղբափակել «Թալգրիգի» հետ պայքարը և պարտություն կրել «Գյումրի» թիմից: 9 տուրից հետո մրցաշարային աղյուսակը 20 միավորով գլխավորում է «Թալգրիգը», երկրորդ տեղում է ՀՊՏՀ-ի 19 միավորով:

ՀՊՏՀ աղջիկների բասկետբոլի միջֆակուլտետային առաջնությունն ավարտվել է դեկտեմբերի 10-ին, մասնակցել են բոլոր ֆակուլտետները, բացի ֆինանսականից: Դադար է դարձել

մարզեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետը, 2-րդում հ/հ և առլիսի ֆակուլտետն է, 3-րդում՝ կառավարումը: Առաջնության գլխավոր մրցավարն էր Ֆիզդաստիարակության, ԱԻ և ՔՊ ամբիոնի դոցենտ Կառլեն Սարգսյանը, մրցավարները՝ դասախոսներ Յակոբ Կյուզյանը և Ստանիսլավ Ավամեսովը: Մարքեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետը պարգևատրվել է գավառով, մրցանակակիրներն արժանացել են մեդալների և պատվոգրերի:

Մարքեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետի հեռակա ուսուցման 3-րդ կուրսի ուսանող Կարեն Մարտիրոսյանը դարձել է մաս-ռեսալինա մարզածիկ աշխարհի առաջին առաջնության բրոնզե մեդալակիր: Առաջնությունը նոյեմբերի 28-ից դեկտեմբերի 1-ն անց է կացվել Յակուտիայի Սախս քաղաքում: Առաջնությունից հետո Կարենն ու մարզից՝ Ֆեդերացիայի նախագահ Արտավազդ Նալբանդյանը, արժանացել են Երևանի քաղաքապետ Տարոն Մարգարյանի պատվիրտերին:

Ֆիզդաստիարակության, ԱԻ և ՔՊ ամբիոնի ուսումնական վարպետ Մեսրոպ Ղուկասյանը դեկտեմբերի 12-14-ը «Սպարտակ» մարզական համալիրում անցկացված մեղանի թենիսի Յայաստանի բաց մրցաշարի տղամարդկանց պայքարում նվաճել է ոսկե մեդալ: Խոկ փետրվարի 21-ին և 22-ին կայացած Յայաստանի սեղանի թենիսի 2015 թ. անհատական առաջնությանը նա 6-րդ անգամ նվաճել է չեմպիոնի տիտղոսը:

Մեր գործընկերոջը մաղթում ենք նորանոր հաղթանակներ:

Դեկտեմբերի 20-ին կայացել է Յայաստանի ուսանողական 15-րդ մարզական խաղերի հաղթողների պարգևատրումը: ՀՊՏՀ երեք ուսանող-մարզիկներ՝ ֆուտզալի հավաքականի անդամ Կարեն Անդրեասյանը, հրաձգության առաջնության հաղթող Էլմիրա Կարապետյանը և ատլետիկայի առաջնության հաղթող Արթուր Մուրադյանը պարգևատրվել են «Լավագույն մարզիկ» անվանակարգում: Նշված խաղերում ՀՊՏՀ-ն այս տարի թիմային հաղթանակ է արձանագրել ֆուտզալի և հրաձգության առաջնություններում և լավագույն հնգյակում է: ՅԵՀ-ը հաղթողներին տրամադրել է ծաղկածորյան ուղեգործեր:

Լայաստանի ֆուտզալի ազգային հավաքականը հունվարին Շվեդիայի Սկուլվե քաղաքում մասնակցել է ֆուտզալի Եվրոպայի 2016 թ. առաջնության ընտրական փուլին, 7 միավորով 1-ին տեղն է զբաղեցրել F խմբի մրցաշարային աղյուսակում, դուրս եկել հաջորդ փուլ: Ազգային հավաքականի 2 ֆուտբոլիստներ՝ Անդրանիկ Կարապետյանը և Յակոբ Լորասյանը նաև ՀՊՏՀ ֆուտզալի հավաքականի անդամներ են, 3-րդ համարի ներքո հանդես եկող Անդրանիկ Կարապետյանը ՀՊՏՀ ուսանող է: Վերջինս ֆուտզալի Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի խաղերում դարձել է 2 գոլի հեղինակ:

Մարքեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետի 3-րդ կուրսի ուսանողութի, հրաձիգ Էլմիրա Կարապետյանը հաղթող է դարձել հունվարի 18-ին կայացած ՀՀ գնդակային հրաձգության մեծահասակների 2015 թ. առաջնությունում: Մարզուիկ Յայաստանի հրաձգության ֆեդերացիայի կողմից արժանացել է ոսկե մեդալի, հավաստագրի և դրամական պարգևի:

Ուսորվարի 2-ին ավարտվեց հունվարի 26-ին ՀՊՏՀ մարզադահիճում մեկնարկած «Պասախոսական գավաթ-2015» վլույբոլի միջքուիհական առաջնությունը: Յաղթող դարձավ ԵՊՀ թիմը, 2-րդը՝ ՀՊՏՀ, 3-րդը՝ ՀՊԵՀ թիմերն են: Մեր թիմը գրավեց 5-րդ տեղը: Մրցանակների հանձնման հանդիսավոր արարողությանը առաջատար եռյակին շնորհավորեց, պատվիրտերն ու գավաթը հանձնեց ՀՊՏՀ գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Կարդանյանը:

ՀՊՏՀ 2014 թ. ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԻ ՏԱՍՏԱԿԸ

ՀՊՏՀ ֆիզդաստիարակության, արտակարգ իրավիճակների և քաղաքաշտպանության ամբիոնը, ամփոփելով 2014 թվականի ՀՊՏՀ նարգիկ ուսանողների ցուցաբերած հաջողությունները տարբեր առաջնություններում, հրապարակում է լավագույն տասնյակը: Նրանցից շատերը ոչ միայն բուհական մրցումների առաջատարներ են, այլև աշխարհի չեմպիոններ, եվրոպական մրցաշարերի հաղթողներ, ՀՀ բազմակի չեմպիոններ:

1

Նարեկ Մակարյան (Փուտզալ) - ՀՀ ուսանողական մարզական խաղերի բազմակի չեմպիոն, Եվրոպական համալսարանական 2-րդ խաղերի լավագույն ռնբարկու, մարդեքինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետ, հեռակա մագիստրատուրա, 1-ին կուրս:

2

Արթուր Մուրադյան (ատլետիկա) - ՀՀ բազմակի չեմպիոն և ռեկորդակիր, ՀՀ ուսանողական մարզական խաղերի չեմպիոն, մարդեքինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետ, 4-րդ կուրս:

3

Էլմիրա Կարապետյան (իրածգություն) - ՀՀ բազմակի չեմպիոն, ՀՀ ուսանողական մարզական խաղերի չեմպիոն, մարդեքինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետ, 3-րդ կուրս:

4

Լիլիթ Մաթևոսյան (շախմատ) - ՀՀ ուսանողական մարզական խաղերի չեմպիոն, միջազգային մրցաշարերի մասնակից, Ֆինանսական ֆակուլտետ, հեռակա մագիստրատուրա 3-րդ կուրս:

6

Նարե Յովհաննիսյան (Վոլեյբոլ) - Միջազգային մրցաշարերի մասնակից, ՀՀ բազմակի չեմպիոն: Կառավարման ֆակուլտետ, 3-րդ կուրս:

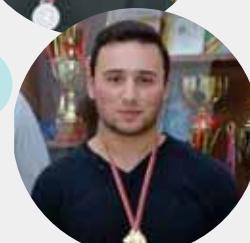
7

Հարություն Աբրահամյան (ձյուդո) - ՀՀ առաջնությունների բազմակի մրցանակակիր և մի շարք մրցաշարերի հաղթող, կառավարման ֆակուլտետ 3-րդ կուրս:

9

Նարեկ Մադարյան (ուժային եռամարտ՝ պաուերլիֆտինգ) - ՀՀ չեմպիոն, կառավարման ֆակուլտետ 2-րդ կուրս:

8

10

Արա Բաղդադյան (Փուտզալ) - ՀՀ ուսանողական մարզական խաղերի չեմպիոն և լավագույն ռնբարկու, հաշվապահական հաշվառման և առողիտի ֆակուլտետ, 3-րդ կուրս:

Վլադիմիր Մամիկոնյան (լող) - ՀՀ առաջնությունների հաղթող և մրցանակակիր, միջազգային մրցաշարերի մասնակից, ՀՀ սպորտի վարպետ, մարդեքինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետ, հեռակա, 2-րդ կուրս:

ՀՊՏՀ «Տնտեսագետ» պաշտոնական ամսագրի 2014 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունը

Տարեկան ծախսերը՝ 14 320,1 հզր դրամ

Սուրսիդիա համալսարանի սպառման իիմնադրամից՝ 14 320,1 հզր դրամ

Ծախսերի վերջանումը

Աշխատավարձ՝ 13 045,8 հզր դրամ

որից եկամտային հարկը՝ 3 247,1 հզր դրամ

Տպագրական ծախսեր՝ 1 274,3 հզր դրամ

Ընդամենը՝ 14 320,1 հզր դրամ